

ด่วนที่สุด

ที่ สต ๐๖๐๑/ 3450

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
ปฏิบัติหน้าที่	
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
เลขรับ.....	6741
วันที่.....	2560
เวลา.....	13.56 น.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

26 มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง การปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง ๑. หนังสือคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลับ ด่วนที่สุด ที่ สต (กต) ๐๖๐๑/๒๕๓ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐

๒. หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๒๕๑ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่มีการปลดชั้นความลับ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือส่งเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ได้กำหนดชั้นความลับของเอกสารเป็นชั้น “ลับ” ไว้ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือขอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวตามระเบียบว่า การรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๓ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขอเรียนว่า เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ประกอบกับประธานกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาอนุญาตให้ปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... แล้ว ดังนั้น จึงอนุญาตให้ปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวได้ รวมทั้ง เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการจัดเตรียมเอกสารของ

/เจ้าหน้าที่ ...

(โปรดพลิก)

- ๒ -

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุม
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงขอส่งเอกสารความเห็นของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่มี
การปลดชั้นความลับเพื่อพิจารณาดำเนินการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายภูมิพิทักษ์ กองแก้ว)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักกฎหมายและคดี

ฝ่ายกฎหมาย ๑

โทร ๐๒ - ๑๔๑ - ๘๗๒๐

โทรสาร ๐๒ - ๑๔๓ - ๘๖๒๗

<p>กลุ่มงานบริการทั่วไป</p> <p>รับที่.....</p> <p>วันที่.....</p> <p>เวลา..... น. .... นาที</p> <p>.....</p>
--

<p>กลุ่มงานนิติ</p> <p>รับที่.....</p> <p>วันที่.....</p> <p>เวลา..... น.</p> <p>.....</p>
--

ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง พ.ศ. .... เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สว (สนช) ๐๐๐๗/๓๐๖๘ ลงวันที่
๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์
ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แล้ว
มีประเด็นที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๑๑ วรรคสาม การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการสรรหาเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติ

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้
กรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรจะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนอกจากคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ ซึ่งคุณสมบัติตาม
มาตรา ๒๐๓ วรรคหนึ่ง (๔) บัญญัติไว้แต่เพียงว่า ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ และไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๒๐๒ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระเท่า่นั้น แต่ตามมาตรา ๑๑
วรรคสาม แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... กลับกำหนด
คุณสมบัติเพิ่มเติมนอกเหนือจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไปอีกว่า “...โดยให้คัดเลือจาก
บุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริตมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและไม่มี
พฤติการณ์ยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใด ๆ ...”

๒. การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาในร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัตินั้น ย่อมเป็นการจำกัดสิทธิ ปิดกั้น และรอนสิทธิของบุคคลผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยมิให้เป็นกรรมการสรรหา อันไม่ชอบด้วยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยและการบัญญัติถ้อยคำในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง พ.ศ. .... เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดย่อมถือว่าเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย อันจะมีผลทำให้บทบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่ได้ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย

๓. นอกจากนี้แล้ว การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการสรรหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้มีคุณสมบัติที่สูงอยู่แล้ว ยากต่อการที่จะหาผู้มาดำรงตำแหน่งได้ และยังมีอยู่ในวาระจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่ ตามมาตรา ๑๑ วรรคห้าแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... กล่าวคือจะต้องเปลี่ยนกรรมการสรรหาใหม่ทุกครั้งที่มีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่นั้นมีทั้งในโอกาสคณะกรรมการการเลือกตั้งครบวาระ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ย่อมจะทำให้ต้องหาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาที่หายากอยู่แล้ว แต่ต้องมาหาเพื่อแต่งตั้งบ่อยยิ่งขึ้น และหากมีการเพิ่มคุณสมบัติของกรรมการสรรหาสูงขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มาตรา ๑๑ วรรคสาม ยิ่งจะทำให้การหากรรมการสรรหายากเป็นหลายเท่าอันจะมีผลทำให้เกิดปัญหาอย่างมากในทางปฏิบัติหรือถึงขั้นที่จะปฏิบัติไม่ได้

๔. ดังนั้น มาตรา ๑๑ วรรคสามแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติที่มีข้อความเกินกว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๑๗ วรรคสอง มาตรา ๒๐๓ วรรคหกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมขัดต่อมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า อีกทั้งไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม จำกัดสิทธิและรอนสิทธิบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เสมอภาคทางกฎหมายและไม่คุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติ

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. กรณีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ ซึ่งมาตรา ๒๐๓ วรรคหกได้บัญญัติว่า “...ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม ...” ประกอบกับมาตรา ๒๑๖ บัญญัติให้ จะต้องมียาวุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี และมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ (๑) (๓) (๔) และ (๕) โดยต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๒ รวมทั้งมาตรา ๒๒๒ ยังบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

จะต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่างๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการ การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และเคยดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี แต่บทบัญญัติตาม มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... กลับกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ “...ไม่มีพฤติการณ์ยอมตนอยู่ ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใดๆ รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ....”

๒. การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของของคณะกรรมการการเลือกตั้งใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เป็นการบัญญัติถ้อยคำใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดยอมถือว่าเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะมีผลทำให้ บทบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่ได้ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. ดังนั้น มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติที่มีข้อความ เกินกว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมขัดต่อมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๒๒ และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า

๓. มาตรา ๒๖ อำนาจหน้าที่ของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคน

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. บทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่า “... เมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) หรือเมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า การเลือกตั้งหรือการ เลือกตาม (๑) มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติเป็นไป โดยมีข้อขัดแย้งกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วย” และมาตรา ๒๒๔ วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ว่า “การใช้ อำนาจตาม (๓) ให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำมีความผิดมีอำนาจกระทำได้สำหรับ หน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด” เมื่อพิจารณาบทบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วเห็นว่า แม้อำนาจในการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือ ออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วย นอกจากจะบัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

การเลือกตั้งแล้วก็ตาม แต่การใช้อำนาจดังกล่าวข้างต้น มาตรา ๒๒๔ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำได้ในเรื่องการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ ดำเนินการเลือกตั้ง เลือกลง หรือออกเสียงประชามติใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการ กระทำความผิด โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ด้วย แต่ในมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ได้ตัดอำนาจกรรมการการเลือกตั้งแต่ละท่านเกี่ยวกับอำนาจในการสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก การเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือกลง หรือออกเสียง ประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยออกไป

๒. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นที่ผ่านมา ได้มีเหตุการณ์ที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในหลายรูปแบบทั้งที่เป็นเจ้าพนักงาน ผู้ดำเนินการเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เช่น กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวางตัวไม่เป็นกลาง การขาน คณะแนนเลือกตั้งของกรรมการนับคะแนนที่ไม่ตรงกับบัตรเลือกตั้ง หรือการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ เลือกตั้งด้วยวิธีการใส่สื่อที่มีสัญลักษณ์หรือหมายเลข เป็นต้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อ กระบวนการจัดการเลือกตั้งอย่างมาก การไม่ดำเนินการระงับ ยับยั้ง หรือยกเลิกการเลือกตั้งในทันทีทำให้ สิ้นเปลืองงบประมาณและเสียเวลาเป็นอย่างมากในการจะจัดการเลือกตั้งให้เสร็จสิ้นแต่ละครั้ง รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้จึงบัญญัติทางแก้ไขไว้โดยให้กรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวมีอำนาจในการระงับ ยับยั้ง รวมทั้งยกเลิกและสั่งให้เลือกตั้งใหม่ได้ ซึ่งถือว่าเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อีกประการหนึ่ง เพราะการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้อำนาจกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวใน การยกเลิกการเลือกตั้งและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ เพื่อต้องการให้การจัดการเลือกตั้งเสร็จสิ้นโดยเร็ว ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้เรียกประชุมรัฐสภาได้ เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันแต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ใช้บังคับตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วแต่กรณี ซึ่งรวม ระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งตามมาตรา ๘๕ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเปิดประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก เนื่องจากมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็น ครั้งแรก

๓. การที่มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่อธิบายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้ง แต่ละคนเป็นการเฉพาะจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงต้องบัญญัติให้ใช้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนสามารถสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิด โดยประสงค์ที่จะให้การปฏิบัติงานของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนเป็นไปด้วยความรวดเร็วและสามารถระงับเหตุแห่งการกระทำความผิดสำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิดได้ทันที ซึ่งที่ผ่านมา คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจดังกล่าวในขณะที่กรรมการการเลือกตั้งลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้ง โดยกรรมการการเลือกตั้งที่พบเหตุแห่งการกระทำความผิดกฎหมายในการเลือกตั้งต้องนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งทำให้การกระทำความผิดในการเลือกตั้งนั้นผ่านไปแล้ว โดยไม่มีการสั่งยกเลิกและเลือกตั้งใหม่ ในขณะที่นั้นได้ทันที หรือกรณีเกิดกับภัยธรรมชาติเช่นน้ำท่วมจนไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ ซึ่งเป็นอำนาจของผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งที่สามารถจะสั่งได้ แต่หากกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวไปพบกลับไม่มีอำนาจในการสั่งยกเลิกการเลือกตั้งได้ ซึ่งขัดต่อหลักตรรกะของการใช้อำนาจ

๔. ในอนาคตเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้แล้วจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือเมื่อกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวลงไปตรวจพื้นที่ในวันเลือกตั้ง พบการกระทำความผิดที่ชัดเจนในหน่วยเลือกตั้ง ในขณะที่การเลือกตั้งเสร็จกันแล้ว เช่นภายหลังการนับคะแนนพบว่าผู้มีบัตรลงคะแนนปลอมจำนวนมากแล้วไม่สั่งยกเลิกการเลือกตั้ง เนื่องจากมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ให้อำนาจการยกเลิกการเลือกตั้งสำหรับกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวไว้ ก็อาจจะถูกฟ้องร้องจากประชาชนได้ โดยอ้างว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับวรรคสาม ให้อำนาจในการยกเลิกการเลือกตั้งไว้ หรือในทางกลับกัน กรณีที่กรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวพบการกระทำความผิดดังกล่าว แล้วสั่งยกเลิกการเลือกตั้งก็อาจจะถูกฟ้องร้องได้ว่า กรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวไม่มีอำนาจ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ให้อำนาจกับกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวในการยกเลิกการเลือกตั้งไว้ เหล่านี้เกิดขึ้นเพราะการไม่บัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕. เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและชอบด้วยกฎหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) หรือระบบประมวลกฎหมาย (Code Law) การแปลความกฎหมายต้องเริ่มจากตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ จึงต้องยกร่างบทบัญญัติมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ให้มีความสอดคล้องกับ

มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อระมัดระวังมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มิเช่นนั้นแล้ว บทบัญญัตินี้เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖. ดังนั้นมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงบัญญัติอำนาจของกรรมการแต่ละคนซึ่งมีถ้อยคำไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบวรรคสาม และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า

๔. มาตรา ๒๗ อำนาจในการจัดการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. กรณีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ วรรคสองแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... นั้น บทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่า “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

(๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้งตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีการกำหนดหลักการเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจในการจัดการเลือกตั้งที่ทำนองเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๕ ที่กำหนดว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ รวมทั้งควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย

๒. ในช่วงที่มีการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในการประชุมสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช .... ได้นำเสนอหลักการสำคัญเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญไว้ว่า “โดยมาตรการที่ ๔ พุทธศักราช
การเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งนี้อาจจะถือว่าเป็นความคิดใหม่ ที่ผ่านมามี
องค์กรต่างๆ ที่ทำหน้าที่ ส่วนหนึ่งทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่จริงๆ แล้วในปัจจุบันนี้เราไม่มี
คณะกรรมการการเลือกตั้งที่แท้จริง ส่วนใหญ่การจัดการเลือกตั้งนั้น เป็นเรื่องของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน
ของราชการที่พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลสามารถควบคุมกำกับดูแลได้ ก็เกิดการครหาขึ้นว่าหน่วยงานของราชการ
เหล่านั้นอาจจะไม่ปฏิบัติด้วยความเป็นธรรมหรือด้วยความยุติธรรม เราจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งในหลายประเทศนั้น
ความยุติธรรมและความโปร่งใสนั้นขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่ไม่ได้ขึ้นกับราชการ คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียก็ดี
คณะกรรมการการเลือกตั้งของฟิลิปปินส์ก็ดี ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าองค์กรเหล่านั้นที่มีความอิสระ ที่มีอำนาจหน้าที่
ค่อนข้างจะสมบูรณ์และมีอำนาจในการสั่งจะสามารถเป็นตัวแทนของประชาชนได้ดีกว่าหน่วยราชการในอันที่จะ
นำไปสู่ความยุติธรรมและความสุจริตในการเลือกตั้ง” ปรากฏตามรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘
เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๐ ณ ตึกรัฐสภา (เอกสาร ๑) รวมทั้งจากการรวบรวมความคิดเห็นจากประชาชนตาม
แบบสอบถามที่คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ได้ไปสอบถามเพื่อประกอบการจัดทำร่าง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มีความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ว่า
“ประเด็นที่ ๑ เรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ ฟันธงประชาชนทางภาคใต้เห็นควรที่จะให้มีคณะกรรมการ
การเลือกตั้งแห่งชาติที่เป็นอิสระและมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งทุกระดับ เห็นด้วย ๘๑.๔๑ เปอร์เซ็นต์
ไม่เห็นด้วยแค่ ๑๓ เปอร์เซ็นต์ สำหรับเหตุผลที่เขาเห็นด้วย เนื่องจากว่าทุกวันนี้ระบบการเลือกตั้งบ้านเรา คนที่มี
หน้าที่จัดการเลือกตั้งคือ กระทรวงมหาดไทย ประชาชนยังไม่มีเชื่อมั่นในกระบวนการทำงานของ
กระทรวงมหาดไทยว่า ยังใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เป็นรัฐบาลรักษาการ ตัวรัฐมนตรี
มหาดไทยจะเป็นบุคคลที่กุมอำนาจในฝ่ายบริหาร มีอำนาจที่จะสั่งการบังคับบัญชาได้ทุกอย่าง ดังนั้นจึงเห็นว่าควรที่
จะให้ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติให้เกิดขึ้น” ปรากฏตามรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๐ (พิเศษ) เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๐ ณ ตึกรัฐสภา (เอกสาร ๒)

๓. จากเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ประกาศใช้บังคับอยู่ ประสงค์ที่จะให้
มีคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นอิสระและมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งทุกระดับ ดังนั้นการร่างบทบัญญัติ
มาตรา ๒๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จึงเป็นเรื่องที่ต้อง
บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องการเลือกตั้งให้เป็น
ไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งเรื่องกระบวนการจัดการเลือกตั้งและการจัดการทุจริตในการเลือกตั้ง รวมทั้ง
หากพิจารณาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคสองบัญญัติว่า “การดำเนินการตาม
วรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือ

แก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ...” การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องมีบทบัญญัติที่มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ด้วย

๔. ตามหลักสากล คณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งทุกระดับทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ เช่น ประเทศเกาหลีใต้ เป็นต้น ปรากฏตามเอกสาร “Q&A Political and Electoral System Of Korea (เอกสาร ๓)

๕. กรณีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ วรรคสองแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมิได้ระบุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้เกิดปัญหาในการแปลความกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) หรือระบบประมวลกฎหมาย (Code Law) การแปลความกฎหมายต้องเริ่มจากตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ หากมิได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นไว้จะแปลความกฎหมายเป็นอื่นมิได้ และก่อให้เกิดความขัดแย้งในการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เป็นกฎหมายลำดับรองที่อธิบายรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการเฉพาะ แต่กลับบัญญัติบทกฎหมายในลักษณะที่ไม่ให้อำนาจในการเลือกตั้งดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๖. ปัญหาที่จะตามมาในทางปฏิบัติ อาจทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งถูกฟ้องร้องเป็นคดีความต่อศาลเป็นจำนวนมากได้ ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดการเลือกตั้งซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยตรง กล่าวคือ กรณีเกิดปัญหาในการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยท้องถิ่นนั้นไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้และไม่สามารถมอบอำนาจให้หน่วยงานอื่นของรัฐลงมาจัดการเลือกตั้งตามลำพังได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องลงไปจัดการเลือกตั้งเองโดยใช้บุคลากรจากหลายภาคส่วน แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ลงไปจัดการเลือกตั้ง เพราะเหตุพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้อำนาจเฉพาะมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐอื่นลงไปจัดการเลือกตั้งเท่านั้น ก็อาจเกิดการฟ้องร้องคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นได้ เพราะเหตุรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้อำนาจไว้แต่ไม่ดำเนินการ ในทางกลับกันหากคณะกรรมการการเลือกตั้งลงไปดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้ ก็อาจถูกฟ้องได้ โดยอ้างว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ให้อำนาจไว้

๗. การจัดหรือดำเนินการจัดการเลือกตั้งโดยหน่วยงานอื่นของรัฐหรือดำเนินการ ย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นกลางทางการเมือง จะถูกครอบงำโดยนักการเมือง ผลคือจะไม่เป็นที่ยอมรับและก่อให้เกิดความวุ่นวายในที่สุด ดังนั้นตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งของสากล และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน จึงต้องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่เป็นกลางมีหน้าที่ดำเนินการคัดกรองบุคคลเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และบุคคลที่ใช้อำนาจในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยจะถือว่า การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีความสำคัญน้อยกว่าการเลือกตั้งระดับชาติมิได้ เนื่องจากการเลือกตั้งทุกระดับมีความเชื่อมโยงกันอย่างแยกกันไม่ออก ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้สมัครระดับท้องถิ่นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้สมัครหรือนักการเมืองระดับชาติ และขณะเดียวกันผู้สมัครหรือนักการเมืองระดับชาติ ก็ต้องอาศัยฐานเสียงจากระดับท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ดังนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ เพียงกำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานดำเนินการจัดการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นเท่านั้น แต่ต้องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถจัดการเลือกตั้งดังกล่าวได้ด้วย มาตรา ๒๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าว โดยมีถ้อยคำไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และมาตรา ๒๒๗ วรรคสองและวรรคห้า จึงเป็นการบัญญัติพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ขัดหรือแย้งกับกฎหมายสูงสุด อันจะมีผลให้พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับมิได้ ตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อีกทั้งไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม จำกัดสิทธิและรอนสิทธิบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เสมอภาคทางกฎหมายและไม่คุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕. มาตรา ๔๒ การบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบอำนาจการสอบสวนได้

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร และมาตรา ๒๒๔ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ว่า “ในการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนดำเนินการหรือมอบหมายให้คณะบุคคลดำเนินการภายใต้การกำกับของกรรมการการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้ ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าว

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร รวมทั้งในการสืบสวนหรือไต่สวน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนดำเนินการหรือมอบหมายให้คณะบุคคลดำเนินการภายใต้การกำกับของกรรมการการเลือกตั้งด้วย เพื่อให้การสืบสวนหรือไต่สวนในคดีทุจริตการเลือกตั้งมีความรวดเร็วและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณามาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่กำหนดว่า “ให้กรรมการมีอำนาจสืบสวน ไต่สวน หรือดำเนินคดีตามมาตรา ๔๑ และเพื่อให้การดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน หรือการดำเนินคดีดังกล่าวเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งเลขาธิการหรือพนักงานของสำนักงานเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจในการสืบสวน สอบสวน หรือไต่สวน หรือดำเนินคดีได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของผู้ได้รับแต่งตั้งแต่ละระดับไว้ให้ชัดเจน รวมตลอดทั้งการออกบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องด้วย” อาจก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีอำนาจในการมอบหมายให้บุคคลดำเนินการสอบสวนได้นอกเหนือจากอำนาจที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ซึ่งอาจนำไปสู่การโต้แย้งจากบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ว่า การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจจะเป็นการสอบสวนโดยไม่ชอบและเกิดการฟ้องร้องกันที่สุดในที่สุด ซึ่งการมอบให้มีอำนาจสอบสวนแทนที่จะมีผลดีต่อการทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และรวดเร็ว แต่จะทำให้การเลือกตั้งนั้นมีปัญหาฟ้องร้องเป็นคดีจำนวนมากและเกิดความล่าช้าเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับชื่อหมวด ๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ใช้ชื่อว่า “หมวด ๒ การสืบสวน การไต่สวน และการดำเนินคดี” ซึ่งการตั้งชื่อหมวดดังกล่าว เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ไม่มีคำว่า “สอบสวน” แต่อย่างไร

๒. ในการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยนางสาวพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ กรรมการร่างกฎหมายประจำ กรรมาธิการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยมีความเห็นโดยสรุปว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแสวงหาข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการทุจริตการเลือกตั้ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวน ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จึงต้องมีความสอดคล้องกันกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมาธิการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จึงตัดคำว่า “สอบสวน” ออกจากมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

๓. ดังนั้นมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าว โดยมีถ้อยคำเกินกว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมขัดต่อมาตรา ๕ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้าของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖. มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง การให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

หลักนิติธรรม

๑. ในการตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายแก่ประชาชนในประเทศ จะต้องไปตามหลักนิติธรรม (Rule Of Law) โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้” ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง ด้วยรวมทั้งศาสตราจารย์ ดร.ลิขิต ธีรเวคิน ได้เคยเขียนบทความเกี่ยวกับหลักนิติธรรม (Rule Of Law) ไว้ความตอนหนึ่งว่า “...หลักนิติธรรม หรือ the rule of law เริ่มต้นจากการออกกฎหมายนั้นจะต้องเป็นกฎหมายที่โดยเจตนารมณ์และโดยลายลักษณ์อักษรเพื่อประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมอย่างถ้วนหน้า มีความเป็นสากล ไม่เลือกปฏิบัติ และการออกกฎหมายนั้นจะต้องออกโดยสถาบันที่มีอำนาจ ซึ่งได้แก่สถาบันที่มีตัวแทนของประชาชนที่มาจาก การเลือกตั้ง ....” ปรากฏตามสำเนาบทความเรื่อง “หลักนิติธรรม (the rule of law) และหลักนิติวิธี (the rule by law)” โดยศาสตราจารย์ ดร.ลิขิต ธีรเวคิน ในเว็บไซต์ผู้จัดการ Online เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ (เอกสาร ๔)

๒. ดังนั้นกรณีการพิจารณามาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขถ้อยคำในวาระที่สองและลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม นั้น เป็นการบัญญัติบทกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม กล่าวคือ เป็นการออกกฎหมายที่ขาดความยุติธรรมและเลือกปฏิบัติ เนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติยังไม่มี ความชัดเจนในการออกกฎหมายเกี่ยวกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยว่า จะพิจารณากรอบกฎหมายไปทิศทางเดียวกันกับคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่ โดยปัจจุบันคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับความคงอยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบวาระที่หนึ่ง กำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินไว้ ดังนี้

มาตรา ๕๖ บัญญัติว่า “ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘”

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ ดังนี้

มาตรา ๖๐ บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยให้ยังคงได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับไปพลางก่อน”

จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับความคงอยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระทั้งสองฉบับ ยังคงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระผู้นั้น รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและวินิจฉัยว่า

ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่น ยังมีความเห็นให้ผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปเช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... อยู่ในระหว่างการนำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไว้ ดังนี้

มาตรา ๘๘ บัญญัติว่า “ให้ตุลาการซึ่งได้รับการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นตุลาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... และให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐”

๒.๔ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... อยู่ในระหว่างนำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ซึ่งได้รับการสรรหาและการแต่งตั้งโดยอาศัยคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ หรือดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบเก้าปี โดยไม่นับทบบัญญัติมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๑๘ แห่งรัฐธรรมนูญ มาใช้บังคับ”

๒.๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... อยู่ในระหว่างนำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไว้ ดังนี้

มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ว่าการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้วให้ยังคงดำรงตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระสามปี ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๗๙ บัญญัติให้มีผลใช้บังคับโดยชอบต่อไป” ปรากฏตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ (เอกสาร ๕ และ ๖)

หลักนิติประเพณี

๑. กรณีหลักนิติประเพณีในประเทศไทย นั้น แม้มิได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายว่า มีความหมายอย่างไร แต่หากพิจารณาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ประกาศใช้ ก็จะมีหลักการไว้แบบกว้างๆ เพื่อเป็นหลักในการปกครองประเทศ ดังนี้

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗ บัญญัติว่า ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗ บัญญัติว่า ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕ (ฉบับที่ประกาศใช้) บัญญัติว่า

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

จึงเห็นได้ว่า หลักนิติประเพณีตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ หากได้มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน บุคคลก็ถือปฏิบัติตามบทบัญญัตินั้น เนื่องจากบทบัญญัติถือเป็นหลักประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้ว และในช่วงที่ผ่านมามีหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังจะใช้บังคับกับกฎหมายอาญา แต่ในปัจจุบันหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังได้นำใช้กับกฎหมายอื่นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลด้วย

๒. แนวทางการร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙๙ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แม้ว่าที่มาและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะมีความแตกต่างกัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาจากคณะกรรมการสรรหาทั้งหมด ๕ คน แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาจากคณะกรรมการสรรหา ๓ คน และมาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ๒ คน)

๑๕.

นอกจากนี้กฎหมายที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ยังคงยึดหลัก ประเพณีไม่บัญญัติกฎหมายให้มีผลบังคับบังคับย้อนหลังมาโดยตลอด เช่น

- พระราชบัญญัติวิชาชีพเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ใบอนุญาตที่ยังมีผลอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไป (มาตรา ๗)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๙๔)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๔)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๖)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๗)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๘)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๗)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๘๔)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๘๑)

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยทั้ง ๘ ฉบับ ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง (โดยการออกนอกระบบข้าราชการ) ตำแหน่ง เงินเดือน การบริหารจัดการ แต่ยังคงให้ตำแหน่งที่สำคัญ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป เป็นต้น

(โปรดพลิก)

- ๑๖ -

- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (มิให้นำบทบัญญัติที่บังคับประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่กับอัยการอาวุโสมาใช้บังคับกับอัยการอาวุโสที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน) (มาตรา ๙/๑)

- ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาอาวุโส (มิให้นำบทบัญญัติที่บังคับประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่กับผู้พิพากษาอาวุโสมาใช้บังคับกับผู้พิพากษาอาวุโสที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน) (มาตรา ๗/๑) ปราบกฏตามพระราชบัญญัติ จำนวน ๙ ฉบับ และร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๒ ฉบับ (เอกสาร ๗)

๓. จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... คือ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวในวาระแรกแล้ว จึงเป็นการยอมรับในหลักการความคงอยู่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามคุณสมบัติที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว แต่ในชั้นการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่วมพิจารณาอยู่ด้วย กลับแก้ไขหลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญดังกล่าวของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เป็นกรรมาธิการฯ บางคนไม่เห็นด้วยกับหลักการนี้ และได้มีการสงวนคำแปรญัตติ คือ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปทั้งหมดหรือให้อยู่บางส่วนตามคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละบุคคล โดยกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นกรรมาธิการที่ยกร่างบทกฎหมายมาตรา ๗๐ มากลับเห็นชอบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นทั้งคณะ ซึ่งโดยปกติแล้วควรที่จะมีความเห็นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่างไว้ และจะต้องสงวนคำแปรญัตติตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่างไว้

๔. ดังนั้น กรณีการพิจารณามาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขถ้อยคำในวาระที่สองและลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม นั้น เป็นการบัญญัติบทกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติประเพณี เนื่องจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่วมพิจารณาแก้ไขหลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ในชั้นการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีได้รับฟังเหตุผลที่รอบด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. บทบัญญัติเรื่องของการดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่งว่า “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ...” ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่งเจตนาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่นั้นดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป แต่จะดำรงตำแหน่งแค่นั้นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีได้มีเจตนาให้สิ้นสุดทันที หากรัฐธรรมนูญมีเจตนาจะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทันทีต้องบัญญัติว่า “การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง ได้บัญญัติว่า “การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ...” การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงต้องคำนึงถึงหลักการที่ว่า “การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใด” เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งและถือเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ในส่วนบทเฉพาะกาล ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำรงตำแหน่งต่อไปของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้อย่างชัดเจน โดยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ใช้บังคับบรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและวินิจฉัยว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงถือได้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๗๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

จัดทำและนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีเจตนารมณ์ที่ประสงค์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตำแหน่งต่อไป จึงเป็นการยกเว้นบทกฎหมายที่อยู่ในหลักนิติธรรม (Rule Of Law) และสอดคล้องกับหลักกฎหมายมหาชนที่บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ในลักษณะการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันในการตรวจสอบบุคคลที่จะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่

๓. กรณีการพิจารณามาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขถ้อยคำในวาระที่สองและลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม นั้น เป็นการบัญญัติบทกฎหมายขาดการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน รวมทั้งไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงเหตุผลหรือแสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการสรรหา ซึ่งการออกกฎหมายดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในตำแหน่ง สามารถถูกบังคับให้พ้นจากตำแหน่งได้ เพราะเหตุการณ์ออกกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ซึ่งขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระจะต้องมีความมั่นคงในตำแหน่งที่ดำรงอยู่นั้น เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระ ตรงไปตรงมาและกล้าหาญ

๔. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่มีนายเจตน์ ศิรธรานนท์ เป็นประธานกรรมการ ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระไว้ความตอนหนึ่งว่า “ควรให้กรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับการสรรหาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ” และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า ขัดต่อหลักการตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ประสงค์ให้เฉพาะผู้มีคุณสมบัติ/ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น ที่ยังคงอยู่ในตำแหน่งเว้นแต่จะมีข้อยกเว้นเป็นพิเศษโดยเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่นกรณีคุณสมบัติของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๓ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ อีกทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น สูงกว่ารัฐธรรมนูญที่ผ่านมา การให้ผู้ไม่มีคุณสมบัติยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จึงเป็นการตีความที่ให้ผลประหลาดและอาจเกิดข้อโต้แย้งทางการเมืองได้ เหมือนกับที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีต” ปรากฏตามหนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รธน) ๓๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ (เอกสาร ๘)

๕. การเข้ามาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบัน ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วน และผ่านกระบวนการในการสรรหาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทุกประการ การออกกฎหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดดังกล่าวพ้นไปโดยทันที ย่อมถือว่าเป็นการออกกฎหมายย้อนหลังเป็นการไม่ชอบเทียบเคียงกับแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑/๒๕๘๙ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๗๗/๒๕๒๖ ปรากฏตามสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาทั้ง ๒ ฉบับ (เอกสาร ๙)

๖. แม้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะเห็นว่า การกำหนดบทบัญญัติดังกล่าวจะเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดการสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ ที่สำคัญและจำเป็นอย่างร่วมมือร่วมใจกัน รวมตลอดทั้งการลดเงื่อนไขความขัดแย้งเพื่อให้ประเทศมีความสงบสุขบนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคีปรองดอง ตามที่ปรากฏในคำปรารภของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ก็ตาม แต่บทบัญญัตินั้นก็ต้องคำนึงถึงความร่วมมือระหว่างประชาชนทุกภาคส่วนกับหน่วยงานทั้งหลายของรัฐตามแนวทางประชารัฐภายใต้กฎเกณฑ์ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและประเพณีการปกครองที่เหมาะสมกับสถานการณ์และลักษณะสังคมไทย หลักความสุจริต หลักสิทธิมนุษยชน และหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้สามารถขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามคำปรารภของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ด้วยเช่นกัน มิฉะนั้นการบัญญัติบทกฎหมายในลักษณะนี้เป็นการจำกัดสิทธิและรอนสิทธิของบุคคลที่มากเกินไป ซึ่งมีความรุนแรงกว่าหลักกฎหมายที่ว่า “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” (An eye for an eye , a tooth for a tooth)

๗. กรณีการพิจารณากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ นั้น ซึ่งเป็นหนึ่งในอำนาจอธิปไตยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนในประเทศ ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕ - ๑๘/ ๒๕๕๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ได้มีการวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณากฎหมายของสมาชิกวุฒิสภาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยไว้ด้วย รวมทั้งได้เคยมีการวินิจฉัยเกี่ยวกับการแก้ไขที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงกับการแก้ไขที่มาและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้ตอนหนึ่งโดยสรุปว่า “...นอกจากนี้ การแก้ไขที่มาของสมาชิกวุฒิสภาให้มาจากการเลือกตั้งเพียงทางเดียว อันมีที่มาเหมือนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงย่อมเป็นเสมือนสภาเดียวกัน ไม่เกิดความแตกต่างและเป็นอิสระซึ่งกันและกันของทั้งสองสภา เป็นการทำลายลักษณะและสาระสำคัญของระบบสองสภาให้สูญสิ้นไป การแก้ไขที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับฝ่ายการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ย่อมทำให้หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันของระบบสองสภาต้องสูญเสียไปอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ฝ่ายการเมืองสามารถควบคุมอำนาจเหนือรัฐสภาได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ปราศจากการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน อันเป็นการกระทบ

- ๒๐. -

ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเปิดทางให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการครั้งนี้ได้อำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการที่ไม่เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้”

ปรากฏตามสำเนาคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/ ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (เอกสาร ๑๐)

ซึ่งจากคำวินิจฉัยดังกล่าวสามารถชี้ให้เห็นได้ชัดว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มาจากการคัดเลือกหรือสรรหาใหม่จากคณะกรรมการสรรหาหรือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ไม่เกิดความแตกต่างและเป็นอิสระซึ่งกันและกัน รวมทั้งปราศจากการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน อันเป็นการกระทบต่อการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดสำนวนการสืบสวน หรือสำนวนการไต่สวนเกี่ยวกับการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดนี้ที่มาจากการคัดเลือกหรือการสรรหาครั้งเดียวกัน

ในกรณีดังกล่าวยังมีความเห็นของบุคคลที่ไม่เห็นด้วยต่อมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยที่ผู้เห็นด้วยกับการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ไม่สามารถอธิบายให้ความกระจ่างได้ ดังนี้

๑. ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เช่น

นายกล้าณรงค์ จันทิก สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นโดยสรุปว่า “ผมแปรญัตติไม่ได้พูดถึงหลักนิติธรรม เพราะคำว่า หลักนิติธรรมนั้น หรือ Rule Of Law หลักกฎหมาย หรือหลักความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายนั้นคือนามธรรม แต่ผมพิจารณาในแง่ความเป็นธรรม ความเป็นธรรมที่ว่าเขาดำรงตำแหน่งอยู่โดยอาศัยคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนั้น ฉะนั้นเมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดออกมาใหม่แล้วได้เพิ่มคุณสมบัติที่สูงขึ้น ทำให้เขาขาดคุณสมบัติ ผมก็พิจารณาถึงแค่หลักความเป็นธรรมอย่างเดียวว่าก็น่าจะให้เขาอยู่ต่อ”

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นโดยสรุปว่า “ผมขอกราบเรียนเสนอความเห็นในการแปรญัตติความในมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในร่างกฎหมายที่สภาได้รับหลักการไปในวาระแรกนั้น ร่างกฎหมายมาตรานี้ได้บัญญัติให้คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเท่านั้นให้ดำรงอยู่สืบต่อไป ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่กำหนดเพิ่มขึ้นมาใหม่ ทำให้กรรมการการเลือกตั้งบางคนที่ได้รับการคัดเลือกมาตามกฎหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งเดิม ที่ใช้ตามกติกาเดิมปี ๒๕๕๐ ได้รับความกระทบกระเทือน ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วย เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับใหม่นี้ เพราะอาจมี

คุณสมบัติไม่ตรงตามที่ได้กำหนดขึ้นใหม่ กระผมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรรมการการเลือกตั้ง ชุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันนี้ได้รับการคัดเลือกโดยมีคุณสมบัติครบ มาตั้งแต่แรก จึงเห็นได้ว่า เมื่อไม่มีความจำเป็นอันพิเศษแต่อย่างใด บุคคลที่เป็นกรรมการการเลือกตั้งทั้งชุดจึงควรได้ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฉบับนี้ ให้ท่านได้ดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป จนครบวาระ”

พลเอกสมเจตน์ บุญถนอม สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นโดยสรุปว่า “ผมได้สงวนคำแปรญัตติในมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งเอาไว้ที่จะพูดรวมๆ คือจะให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งอยู่ดำรงตำแหน่งก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บังคับให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะพ้นตำแหน่งไป ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ขอพูดถึงหลักนิติรัฐว่าการพิพากษากฎหมายต้องพิพากษาหลักนิติรัฐ หลักสำคัญประการหนึ่งคือหลักความชอบด้วยกฎหมาย ต้องถือหลักความชัดเจนของกฎหมาย หลักความคุ้มครองความสุจริต กฎหมายต้องออกโดยสุจริต หลักที่สอง คือหลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังที่เป็นโทษต่อเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่ผ่านพ้นมาแล้ว เว้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หลักที่สาม หลักพอสมควรแก่เหตุ มันจะต้องมีเหตุผล” ปรากฏตามเอกสารถอดเทปการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ (เอกสาร ๑๑)

๒. บุคคลในพรรคการเมืองได้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เช่น

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวแสดงความไม่เห็นด้วยต่อแนวทางการให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) พ้นวาระทั้งหมดแล้วสรรหาขึ้นใหม่ หรือเซตซีโร่ ว่าองค์กรอิสระโดยไม่จำเป็นต้องเป็น กกต. อย่างเดียว ควรจะดูที่คุณสมบัติ หากไม่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ก็ไม่มีเหตุผลเพียงพอในการเซตซีโร่ ส่วนใหญ่แล้วประเทศที่เป็นประชาธิปไตย กรรมการองค์กรอิสระจะมีวาระเหลื่อมกับวาระของรัฐบาล กล่าวคือการสิ้นสุดวาระไม่จบไปพร้อมรัฐบาล เพราะต้องการให้องค์กรอิสระไปตรวจสอบรัฐบาล แต่ปัญหาของประเทศไทยคือรัฐบาลพยายามตั้งองค์กรอิสระทั้งหมด เลยมีข้อครหาว่ารัฐบาลต้องการเข้าไปครอบงำเพื่อจะอยู่ต่อหรือไม่ นอกเสียจากรัฐบาลจะประกาศว่าเมื่อตั้งองค์กรอิสระแล้วจะไม่อยู่ในอำนาจต่อ แต่ผู้ที่มีอำนาจในขณะนี้ก็ยังไม่มีใครตอบอย่างตรงไปตรงมาว่าจะออกจากตำแหน่งแล้วไม่กลับมาหรือไม่ หากไม่มีคำตอบเรื่องนี้ชัดเจน ก็ไม่ควรมีการเซตซีโร่องค์กรอิสระ

“กรรมการองค์กรอิสระควรมีคุณสมบัติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ บุคคลใดที่มีคุณสมบัติเข้าได้ตามรัฐธรรมนูญก็ไม่ควรไปเซตซีโร่ ส่วนข้อกังวลเรื่องปลาสองน้ำนั้น ผมมองว่ามีหลายน้ำนั้นดีแล้ว การทำงานจะได้ถ่วงดุลกันได้ ระหว่างบุคคลเก่าและใหม่ ส่วนที่มีการพูดกันอีกว่าแม้จะเซตซีโร่ กกต. แต่องค์กรอิสระอื่นไม่จำเป็นต้องใช้มาตรฐานเดียวกัน ยิ่งเป็นปัญหาที่ต้องชี้แจง ไม่ว่าจะเป็นการเซตซีโร่บางองค์กรหรือทุกองค์กร” นายนิพิฏฐ์ กล่าว ปรากฏตามเอกสารข่าวการเมืองในเว็บไซต์ผู้จัดการ Online เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ (เอกสาร ๑๒)

- ๒๒. -

๓. นายสุรินทร์ นาควิเชียร อธิการบดีประธานศาลฎีกา ประธานกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีความโดยสรุปว่า “โดยความเห็นของผมถ้าจะออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อไปกระทบสิทธิขององค์กรอิสระใด ก็ควรจะต้องออกบังคับใช้กับองค์กรอิสระทุกองค์กร เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๓ บัญญัติว่า “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

กล่าวคือเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประกาศใช้แล้วถ้าองค์กรอิสระใดอยู่ก็ต้องอยู่ทั้งหมด ถ้าพ้นก็ต้องพ้นทั้งหมด จึงเห็นว่าประเด็นนี้ เป็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และเป็นที่มาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องโต้แย้งและยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อตีความเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป”

ปรากฏตามความเห็นของประธานกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (เอกสาร ๑๓)

บทสรุป

ดังนั้น มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติบทกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า และมาตรา ๒๗๓ อีกทั้งไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม หลักนิติประเพณี หลักกรรมมาภิบาล เป็นการจำกัดสิทธิและรอนสิทธิของบุคคลที่มากเกินไป ตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งขาดการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันด้วย

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๘

วันอังคารที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๘๗ คน

(เนื่องจาก นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ และศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ติดรชการ นางยุพา อุดมศักดิ์ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง จึงปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : บัดนี้

มีท่านสมาชิกลงชื่อครบองค์ประชุมแล้ว ดิฉันขอเปิดประชุมค่ะ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมมี ๒ เรื่อง

เรื่องแรก ขอเรียนให้ท่านสมาชิกทราบว่าระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญผ่านมาแล้ว ๖๘ วัน วันประชุมนี้สภาร่างรัฐธรรมนูญจะเหลือระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญอีก ๑๗๒ วัน จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

เรื่องที่ ๒ ตามที่ที่ประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๗

วันอังคารที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ได้เห็นชอบด้วยกับรายงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยให้คณะกรรมการไปปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญ แต่ข้อสังเกตของสมาชิกสภาร่างฯ นั้น บัดนี้คณะกรรมการได้ปรับปรุงแก้ไขรายงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอแจ้งให้ท่านสมาชิกทราบและได้ทำสำเนาแจกสมาชิกไปทุกท่านแล้ว

(ที่ประชุมรับทราบ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เรื่องที่ ๒

รับรองรายงานการประชุม โดยมีรายงาน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันอังคารที่ ๗

มกราคม ๒๕๔๐ ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๐ ซึ่งได้วางไว้ให้ (โปรดพลิก)

สร ๘/๒๕๔๐

๑๑

กฤษดา ๘/๒

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ค่ะ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญ
ประธานคณะกรรมการแถลงค่ะ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) :

ท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ กระผม นายอานันท์ ปันยารชุน ในฐานะ
ประธานกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญ ใครขอนำเสนอถึงท่านประธาน
ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ รายงานว่าคณะกรรมการชุดที่กระผม
ได้รับเกียรติเป็นประธานนั้น ได้ดำเนินการพิจารณาที่กำหนดประเด็นปัญหา
และหลักการสำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์เมืองและความสัมพันธ์ระหว่าง
สถานการณ์เมืองเสร็จแล้ว ดังที่ส่งมาพร้อมนี้ ส่วนหลักการอื่นที่ยังไม่ได้
กำหนดในเอกสารนี้คงค้างถึงหลักการของรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาหรือข้อเสนอ
อื่น ๆ ด้วย ซึ่งหมายความว่าข้อเสนออื่น ๆ ที่อาจจะมาจากท่านสมาชิก
สภาว่างฯ โดยตรง-----

- ๕/๑

ส.ร. ๘/๒๕๕๐

จ.ร. ๑๓/๑

และเมื่อมีการนับคะแนนใครได้คะแนนที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ถ้าเพื่อเขตนั้นมี ๓ คน ก็ได้ไปเลย ที่ ๔ ที่ ๕ ก็ตกไปเลย หรือถ้าเพื่อเป็นเขตเดียวเลือก ๑ คน คนที่ ๒ ก็ตกไปเลย ผลก็ปรากฏว่าตามข้อเท็จจริงแล้วบุคคลหรือพรรคที่ได้รับคะแนนเสียงข้างน้อย ไม่ว่าจะ เป็นเขต ๑ คน หรือเขต ๓ คน เสียงที่เขาได้เห็น เป็นเสียงของประชาชนเหมือนกันนะครับ แต่จะเป็นเสียงของประชาชนที่ไม่มีความหมายภายในกระบวนการการเมืองในปัจจุบันนี้ เป็นเสียงการเมืองที่เขาหลงใช้สิทธิหน้าที่ของเขาลงคะแนนเสียง แต่เสียงของเขานั้นจะไม่มีผลสะท้อนในห้องประชุมของรัฐสภาเลย เพราะฉะนั้นวิธีการนี้เป็นวิธีการที่จะทำให้สิ่งที่เราเรียกว่าเสียงข้างน้อย ตั้งแต่จากระดับของการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนั้น สามารถมีผลสะท้อนในรัฐสภาได้ ผมขอเลื่อนไปเป็นหน้า ๔ ครับ อันนี้ก็เป็นการที่เห็นว่าในอดีตนั้นการกำหนดการเลือกตั้ง การเตรียมตัวการเลือกตั้งนั้นใช้เวลาค่อนข้างจะมาก ประเทศส่วนใหญ่แล้ว เขาใช้เวลาประมาณ ๒ - ๔ สัปดาห์ แต่เมื่อมองดูสภาพการณ์ของเมืองไทยก็รู้สึกว่าจะ ๔๕ วัน น่าจะเป็นเวลาที่ถ้าเผื่อมีการจัดการเลือกตั้งภายใน ๔๕ วัน ก็คิดว่า เป็นกำหนดเวลาที่น่าจะเหมาะสมแล้ว

มาตรการที่ ๔ พูดถึงคณะกรรมการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการเลือกตั้งนี้อาจจะถือว่าเป็นความคิดใหม่ ที่ผ่านมามีการเลือกตั้งต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ ส่วนหนึ่งทำหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง แต่จริง ๆ แล้วในปัจจุบันนี้เราไม่มีคณะกรรมการเลือกตั้งที่แท้จริง ส่วนใหญ่การจัดการเลือกตั้งนั้นเป็นเรื่องของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของราชการที่พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลสามารถควบคุมกำกับดูแลได้ ก็เกิดการควหา นินทาว่าหน่วยงานของราชการเหล่านั้นอาจจะไม่ปฏิบัติดีด้วยความเป็นธรรม หรือด้วยความยุติธรรม เราจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งในหลายประเทศนั้น ความยุติธรรมและความโปร่งใส นั้นขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับราชการ คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียก็ดี คณะกรรมการการเลือกตั้งของฟิลิปปินส์ ก็ดี ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าองค์กรเหล่านั้นที่มีความอิสระ ที่มีอำนาจหน้าที่ค่อนข้าง จะสมบูรณ์และมีอำนาจในการสั่งจะสามารถเป็นตัวแทนของประชาชนได้ดีกว่า หน่วยราชการในอีกที่จะนำไปสู่ความยุติธรรมและความสุจริตในการเลือกตั้ง

ในหน้า ๕ มาตรการที่ ๕ นั้น ก็จะพยายามให้โอกาสการใช้เงิน เป็นการลงทุนเพื่อหาซื้อเสียงหรือในการเลือกตั้งน้อยลงไป รัฐก็คงจะมีหน้าที่ที่จะ ดำเนินการบางอย่าง เช่น อย่างจัดที่ติดโปสเตอร์หาเสียงให้กับพรรคการเมือง และผู้สมัคร อันนี้ก็เป็นการเป็นประเด็นใหม่ที่เราคิดว่ารัฐน่าจะมียกบาทมากขึ้นเพื่อลด

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วันพุธที่ ๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๓๕ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๘๗ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขอเปิดการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๐ เป็นกรณีพิเศษ ในวันพุธที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเรียนท่านสมาชิกว่าระยะเวลาในการ
จัดทำรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญผ่านมาแล้ว ๑๐๔ วัน ๗ วันประชุมในสภาร่าง
เหลือระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญอีก ๑๒๖ วัน จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ระเบียบวาระที่ ๓ รายงานผลการรับฟัง
ความคิดเห็นของประชาชนเบื้องต้นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ แต่ผมเห็นว่าเรื่องนี้เป็น
เรื่องยาว เพราะเราจะต้องรายงานความคิดเห็นเบื้องต้นที่ไปฟังมาตลอดเวลา
๓ เดือน อาจจะทำให้เวลาถึงวันหรือต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ก็ยังไม่มั่นใจ อยากจะขอ
ปรึกษาที่ประชุมว่าขอเลื่อนระเบียบวาระอื่น ๆ เป็นเรื่องของคณะกรรมการที่เราเรียกว่า
คณะกรรมการวิสามัญต่างจังหวัด มีลาออกบ้าง ขาดประชุมบ้าง พ้นไปโดยสภาพ
หรือบังคับมีหลายจังหวัดด้วยกัน เพื่อไม่ให้งานของในต่างจังหวัดได้ติดขัดและเป็นไป
ด้วยความสะดวก ผมขอเลื่อนระเบียบวาระที่ ๓ กับระเบียบวาระที่ ๔ ขึ้นมาก่อน
มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มี ผมก็ขอเป็นระเบียบวาระที่ ๓
ตั้งกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดแทนตำแหน่ง
ที่ว่าง

เชิญท่านกรรมาธิการวิสามัญที่เป็น สสร. ในสภาแห่งนี้ได้เสนอชื่อผู้อม
กรรมาธิการที่พ้นตำแหน่งไป จังหวัดกาญจนบุรี เชิญคุณประวิทย์ เจนวีระนนท์ ครับ

นายประวิทย์ เจนวีระนนท์ : กราบเรียนท่านประธาน กระผม
ประวิทย์ เจนวีระนนท์ จากกาญจนบุรี เนื่องจากกรรมาธิการที่สภาแห่งนี้ได้แต่งตั้ง (ไปลพบุรี)

๑๑๒

สว ๑๐/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

เขาวภา ๕๘/๑

นายนิคมุดดิน อูมา : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ และเพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผม นายนิคมุดดิน อูมา คณะทำงาน สภาร่างฯ จากภาคใต้ ขอรายงานประเด็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ตามที่คณะกรรมการทางภาคใต้ ๑๔ จังหวัด รวมทั้งประจวบฯ เป็น ๑๕ จังหวัด ได้มีการนำแบบสอบถามที่คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ ไปสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนทั้งหมด ๙ ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ เรื่องคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติ พี่น้องประชาชน ทางภาคใต้ เห็นควรที่จะให้มีคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติที่เป็นอิสระและมี อำนาจหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งทุกระดับ เห็นด้วย ๘๑.๕๑ เปอร์เซ็นต์ ไม่เห็นด้วยแค่ ๑๓ เปอร์เซ็นต์ สำหรับประเด็นนี้เหตุผลที่เขาเห็นด้วย เนื่องจากว่าทุกวันนี้ระบบการเลือกตั้งบ้านเรา คนที่มีหน้าที่จัดการเลือกตั้ง คือกระทรวงมหาดไทย ประชาชนยังไม่มีเชื่อมั่นในกระบวนการทำงาน ของกระทรวงมหาดไทยว่า ยังใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่เป็นรัฐบาลรักษาการ ตัวรัฐมนตรีมหาดไทยจะเป็นบุคคลที่กุมอำนาจใน ฝ่ายบริหาร มีอำนาจที่จะสั่งการบังคับบัญชาได้ทุกอย่าง ดังนั้นจึงเห็นว่าควรที่จะ ให้มีคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติให้เกิดขึ้น

ประการที่ ๒ ประเด็นเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ ประชาชนทางภาคใต้ โดยเปอร์เซ็นต์ส่วนใหญ่เห็นควรที่จะให้มีศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ เพื่อพิจารณา ว่ากฎหมายหรือว่าระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีใดบ้างที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีประชาชนที่เห็นด้วยจำนวน ๘๘.๖๙ เปอร์เซ็นต์ ที่ไม่เห็นด้วยเพียงแค่ ๑๒ เปอร์เซ็นต์กว่า

ประการที่ ๓ ควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการใช้อำนาจตุลาการของศาลยุติธรรมหรือไม่ เห็นควรที่จะ ให้บุคคลภายนอกตรวจสอบ ๖๒.๕๕ เปอร์เซ็นต์ ไม่เห็นควร ๓๗.๑๙ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งประเด็นนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมว่า เนื่องจากในปัจจุบันนี้ประชาชนยังไม่มี ความเชื่อถือ ยังไม่มีความมั่นใจในระบบที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ในการพิจารณาพิพากษาคดี ของศาลสถิตยุติธรรม

ประการที่ ๔ ศาลปกครอง กรณีเรื่องศาลปกครองนั้น ประชาชน เห็นควรที่จะให้มีศาลปกครองเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีของข้าราชการประจำ และข้าราชการการเมือง และควรที่จะแยกศาลปกครองออกจากศาลยุติธรรม

발간등록번호
Publication Registration Number
34-9761089-160012-01

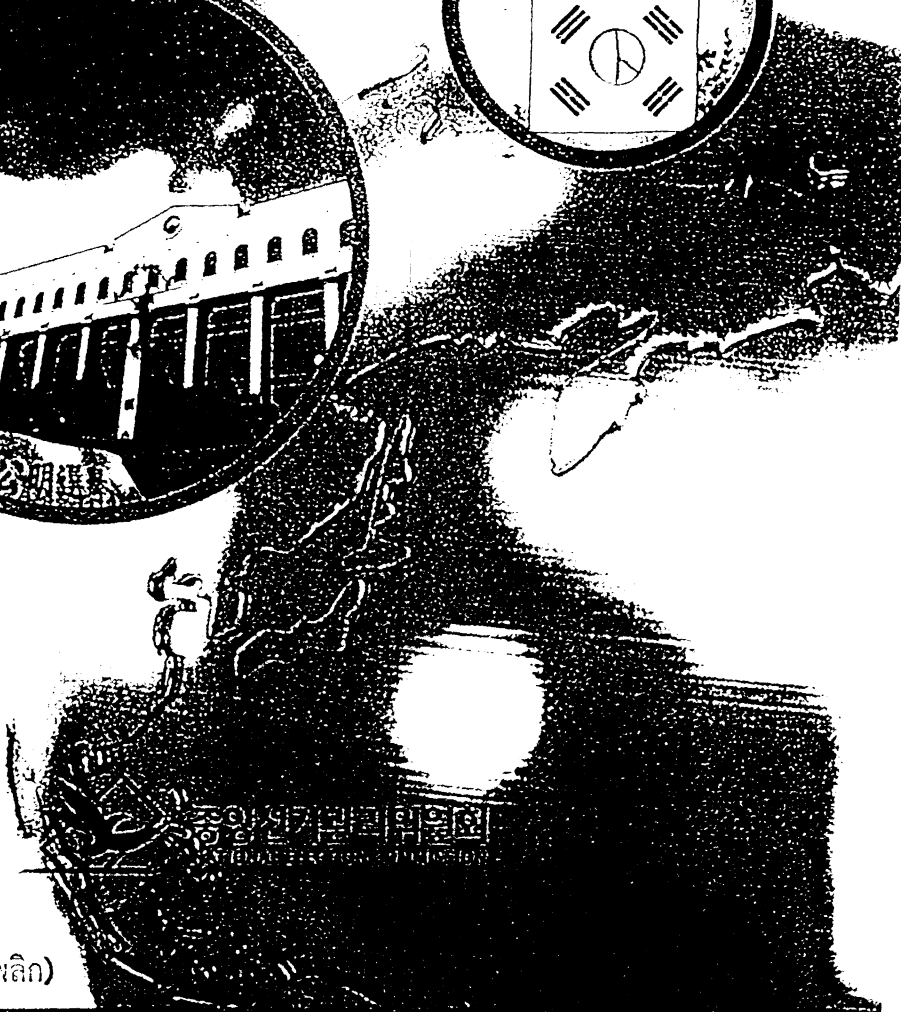
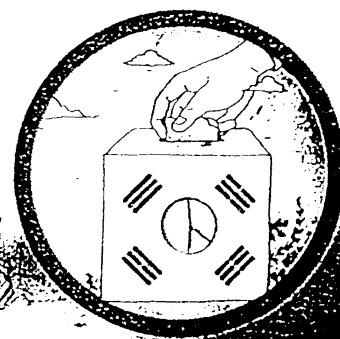
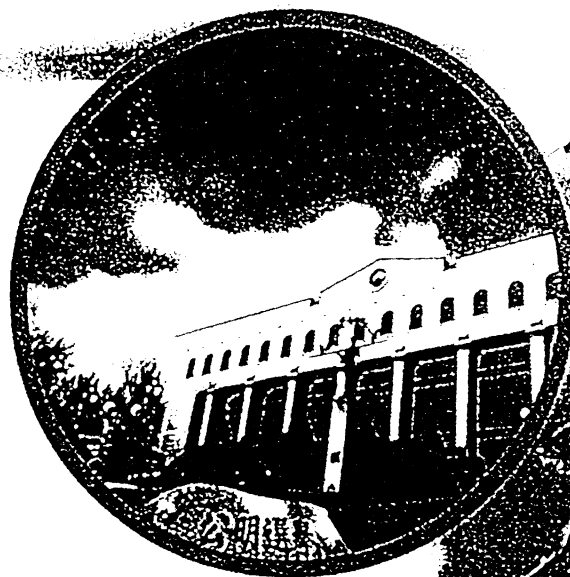

เอกสาร ๓

개정판
2nd Edition

영문 정치관계제도 Q&A

“Q&A” Political and Electoral System of Korea

중앙선거관리위원회
CENTRAL ELECTION COMMISSION

(ไปรตพลิก)

차례

Contents

선거관리위원회 Election Commissions

1. 역 사 History	2
2. 지위와 구성 Status and Composition	4
3. 집행기관 Secretariats	14
4. 소속기관 Affiliated Agencies	19
5. 임 무 Duties	26
6. 기 타 Others	45

선거 Election

1. 개요 General Overview	52
2. 선거의 종류 Types of Election	59
3. 선거관리 Election Management	61
4. 선거인명부 Voters list	63
5. 후보자등록 Candidate Registration	68
6. 후보자 추천을 위한 당내경선 Primaries to Nominate Candidates	77
7. 선거운동 Election Campaigning	79
8. 선거비용 Election Expenses	88
9. 투 표 Voting	92
10. 개 표 Counting	102
11. 당선인 Elected Candidates	109
12. 조사권 Election Investigation	111
13. 재외선거 Overseas Voting	115
14. 선거쟁송 Election Litigation	121
15. 선거범죄와 벌칙 Crimes Related to Elections and Penalties	125

05

임무 Duties

1. 주요업무 Main Duties

Q 선거관리위원회의 주된 업무는 무엇입니까?
What are the main duties of the Election Commissions?

A 선거관리위원회의 주요 업무는 선거와 국민투표의 공정한 관리 및 정당·정치자금에 관한 사무처리입니다. 그리고 법률에 저촉되지 않는 범위안에서 선거관리·국민투표관리 또는 정당·정치자금사무에 관한 규칙을 제정합니다.

Pursuant to the Constitution, the main duties of the Election Commissions are the fair management of elections and national referendum, and the management of administrative affairs of political parties. Also, they make regulations regarding the management of elections and national referendum, and the administrative affairs of political parties within the scope of the relevant Acts.

세부설명 Details

- 각종 선거관리 : 공직선거, 위탁선거, 국민투표, 주민투표 등
Management of elections : Elections for public offices, entrusted elections, national and residents referenda, and residents recall vote
- 정당사무 : 정당등록, 정당 활동 지원
Administrative affairs of political parties : registration, support for political party activities.
- 정치자금사무 : 국고보조금 지급, 정치자금의 수탁(배분)등
Management of political funds : distribution national subsidies to political parties, collection and distribution political funds
- 기타 : 민주시민교육기능 수행, 정치관계법, 주민투표법 등 개정의견 제출
Other roles : civic education, submission opinions related to revision of laws and regulations pertaining to politics

Q 선거사무와 관련하여 어떠한 법률이 적용되나요?
Which laws should be followed regarding election management?

A 공직선거관리 절차는 주로 공직선거법에 규정되어 있으며, 정당의 구성과 설립, 가입 및 활동, 정당 운영 등에 관하여는 정당법에서 다루고 있습니다. 그리고 정당·국회의원 입후보예정자나 후보자 등의 정치자금을 처리할 때에는 정치자금법이 적용됩니다.

The management of elections for public offices are mainly prescribed in the

Public Official Election Act. The Political Parties Act prescribes the establishment and composition of political parties, joining and withdrawing from parties, the operation of political parties and other political parties-related issues. Also the political funds of political parties, National Assembly members and candidates should follow the Political fund Act.

Q 선거관리위원회가 관리하고 있는 선거의 종류에 대해 궁금합니다.
What kinds of election do the Election Commissions manage?

A 선거관리위원회는 공직선거, 조합장선거 등 위탁선거, 국민투표와 주민투표, 주민소환투표를 관리하고 있습니다. 공직선거와 조합장선거는 법률의 규정에 의하여 정기적으로 실시되는 반면, 다른 선거나 투표는 사유가 발생할 때마다 실시됩니다.
The Election Commissions manage elections for public office, entrusted elections, national and resident referendums, and recall votes. Whereas elections for public office are held on a regular basis by law, others are held as occasions arise.

Q 선거관리위원회가 처음 설립되었을 때 선거관련 불법행위가 심각했다고 하셨는데 이를 개선하기 위해 위원회는 어떠한 노력들을 하였습니까?
It was serious that there was a lot of election-related fraud when the Election Commissions were initiated. What kind of efforts have the Election Commissions made to improve them?

A 선거부정에 대한 단속권한이 위원회에 부여됨으로써, 불법행위를 더 엄격하게 감시하였고 위반자에 대해서는 관련증거들을 수집하여 검찰에 고발수사의뢰 및 과태료 부과 등 적극적으로 대처하였습니다. 이러한 노력 덕분에 2000년 이후 실시된 선거는 공정하고 깨끗하게 관리되었다는 평가를 받고 있습니다.

Since the Election Commissions were given the authority to control election fraud, the Commissions have more strictly monitored illegal acts and taken aggressive actions against offenders by collecting the relevant evidence, making a report and requesting for an investigation by the prosecution, and charging administrative fines for negligence. As a result of the Election Commissions' sincere efforts, the elections held since 2000 have been evaluated as having been managed in a fair and transparent manner.

정치자금에
주민투표관
Elections are
management
regulations
and the
relevant Acts.

national
activities.
parties.
laws and

설립, 가입
당국회의원
적용됩니다.
ibed in the

Q 선거관리위원회는 선거법 위반행위를 사전에 예방하기 위해서 어떤 활동들을 하고 있습니까?
What measures do the Election Commissions take to prevent illegal activities against election laws?

A 각종 언론매체와 인터넷, 인쇄물 등을 활용하여 선거법을 홍보하고 있으며, 위원회나 정당이나 후보자들을 직접 방문하여 선거법 안내 및 위반행위가 발생하지 않도록 당부하고 있습니다.

The Election Commissions promote election information through the mass media, internet and printed materials. In addition, the officials of the Election Commissions pay a visit to political parties and candidates, and inform them of the election law and ask them to abide by it. Staff of Election Commissions visit political parties and candidates in person to inform them of election laws and to request them not to violate the law.

Q 선거법 관련 질의는 어떻게 처리하고 있습니까?
How do the Election Commissions handle questions regarding election laws?

A 전화, 인터넷, 서면을 통해 선거법 관련 질의에 대한 답변을 해주고 있습니다. 선거법 질의 및 위반행위 신고를 위해 개설된 특정 전화번호가 있으며 전화폭주나 민원인과 전화연결이 원활하지 않은 경우 해당 민원인에게 다시 전화를 걸어 궁금증을 해결하는 'call-back 시스템'도 활용하고 있습니다.

The Election Commissions reply to questions by phone or the internet. The Election Commissions operate a special hot-line to receive electoral questions and illegal campaign reports. When the line is busy or not connected, the Election Commissions can call back the relevant person and answer their query.

Q 선거일정, 투표소 위치, 투표율 등 선거관련 정보는 어디서 확인할 수 있습니까?
How can voters get election-related information such as the election schedule, the location of polling stations and voter turnout?

A 전화나 위원회 방문, 위원회 홈페이지를 통해 각종 선거정보를 구할 수 있습니다. 예비후보자후보자 관련자료(경력, 범죄경력, 공약 등)는 위원회 홈페이지를 통해 자세히 살펴볼 수 있으며, 선거이후에도 역대선거 득표율·투표율 등 많은 정보를 얻을 수 있습니다.

Voters can contact the Election Commissions by phone, visit the Election Commissions in person, and go to the website of the Election Commission to get various election information. Especially, during the election campaign period, they can look up candidates information such as careers, crime histories, and pledges on the website. In addition, they can get results of the past elections, turnouts and other valuable information at any time even after election.

Q

위탁선거 종류에 대해 설명해주십시오.

Could you tell me the types of entrusted elections?

A

당내경선, 농·수·축협조합장선거, 국립대학총장후보자선출선거, 새마을금고임원선거, 공동주택임원선거 등이 있습니다.

The Election Commissions manage primaries elections for the heads of agricultural, fisheries, and livestock cooperatives, elections for the president of public universities, elections for heads of Korean Federation of Community Credit Cooperatives (KFCC), and elections for representatives of apartment residents.

Q

선거관리위원회에 위탁하는 당내경선은 어떤 종류가 있습니까?

What kinds of primaries are entrusted to the Election Commissions?

A

공직선거후보자를 추천하기 위한 모든 선거와 정당의 중앙당대표자를 선출하기 위한 선거입니다.

All elections to nominate candidates to run in elections for public office and to elect the representatives of party headquarters are entrusted.

Q

정당의 당내경선운동은 어떻게 합니까?

How is campaigning for the primaries of political parties conducted?

A

당원에게만 투표권을 부여하여 실시하는 당내경선은 당해 정당의 당헌·당규에서 정하는 바에 따라 경선운동을 할 수 있습니다.

Campaigning for the primaries where only political party members are entitled to cast a vote may be conducted pursuant to the party constitution and regulations in a given year.

있습니까?
activities

직원들은
당부하고

the mass
e Election
orm them
missions
ction laws

tion laws?

다. 선거법
원인과
결하는

ernet. The
al questions
the Election
r query.

습니까?
on schedule.

수 있습니다.
를 통해 자세
정보를 얻을

중앙선거관리위원회
NATIONAL ELECTION COMMISSION

บทความนี้เป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้น โดยทางผู้จัดทำขอสงวนสิทธิ์ในการนำข้อมูลไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
หลักนิติวิธี (the rule by law)

SEARCH :

อีกส่วนหนึ่งของความหมายของคำใช้ดังกล่าวนี้ ภายใต้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
กฎหมายจะต้องเป็นสาระสำคัญของแท้จริง มีความเที่ยงธรรม มีวิถีที่ถูกต้องชอบธรรม เป็นประชาธิปไตยและยึดมั่นอยู่กับ
หลักนิติธรรม (the rule of law) เมื่อใดก็ตามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในไทยซึ่งมีเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบ
และหรือที่จะควรถูกหมายห้ามที่จะขัดแย้งกับหลักนิติธรรม (the rule of law) กฎหมายดังกล่าวที่ผ่านโดยสภาผู้แทนราษฎร
บริหารซึ่งมีเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
บริหารซึ่งมีเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
จะมีสภาพเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับฝ่ายบริหาร การอ้างว่าตนถูกต้องชอบธรรม ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตย
และขององค์กรการเมืองเดียวกัน ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
บริหารซึ่งมีเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ

แต่ในกรณีที่จะแปรผ่านหลักนิติธรรม (the rule of law) โดยมีการผ่านโดยรัฐสภาแล้ว แต่ไม่ได้ออกใช้โดยทางราชการ
การออกใช้ของกฎหมายที่ผ่านโดยสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่ยังไม่ได้ออกใช้โดยทางราชการ
ดังนั้นในรัฐธรรมนูญด้วยกลวิธีทางพรรคก็ได้ ด้วยการใช้นโยบายของพรรคได้ พรรคที่ได้
สละนโนบายที่เห็นหลักนิติธรรม (the rule of law) ตามกฎหมายโดยหลักนิติวิธี (the rule by law)

ในส่วนของการจัดการรัฐธรรมนูญแห่งองค์การจากส่วนกลางที่เป็นกลางทางการเมือง และถือสิทธิเลือกตั้ง เพื่อป้องกันมิให้มีการ
เดิม ต่อมาจะถึงเวลา สละสิทธิกฎหมาย แต่ต้องคัดค้านสำเนียงของบุคคลที่เป็นกลางทางการเมือง ถือสิทธิเลือกตั้ง
โดยที่ผู้ใดในภาคีของฝ่ายบริหารที่กล่าวถึงเป็นกรณีของบุคคลที่เข้าเป็นกรณีในข้อนี้ โดยที่ตนอาจยัง
เจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
โดยที่ตนอาจยังเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
โดยที่ตนอาจยังเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
โดยที่ตนอาจยังเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ
โดยที่ตนอาจยังเจตจำนงสุจริต ยึดมั่นบนหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่มีพลเมืองผู้ดี มีหน้าที่และ

หลักนิติธรรม (the rule of law) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่จะถูกทำลายลง
หลักนิติวิธี (the rule by law) ในความเห็นและความเป็นจริง การอ้างกฎหมาย เช่น การพูดว่าทุกอย่างเป็นไปตามกฎหมาย
เป็นเพียงข้ออ้างซึ่งไม่ทันทางโลก ทั้งสิ้น สิ่งใดก็ตามที่มีสภาพดังกล่าวย่อมไม่ใช่วินัยที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย
(the rule of law) เป็นในฐานะ หากแต่เป็นสิ่งที่ลบลบผลที่มีภายใต้กฎหมายเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของอำนาจรัฐตามหลักการต่าง ๆ
คือธรรมที่เห็นหลักนิติวิธี (the rule by law) และไม่ใช่วินัยที่ปกครองแบบประชาธิปไตย

- ข้าราชการ ในหมวด
- การเมืองบ้าน สังคมบ้าน
- การพัฒนาสองแนวทางของคนสองกลุ่มในประเทศจีน
- พหุชนกรวโหราที่ควรรับไว้เหนือเกล้า
- ความสำเร็จที่ผู้ปกครองมีหน้าที่ของจีน
- ความเห็นของระบบการศึกษาไทย

ดังนั้นในเมื่อ 100%

จำนวนคนอ่าน 16519 คน

คุณเห็นด้วยกับข่าว/บทความนี้หรือไม่

เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย 11 คน

100 %

ยังไม่ตัดสินใจเห็นด้วย

0 %

คุณสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านบัญชีของเฟซบุ๊กได้แล้ววันนี้ กดที่ปุ่มด้านล่าง
นี่เลย!

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
วันที่ 30 มิถุนายน 2560

Marketing Executive / Email Marketing / 3 ข้อ

- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ
- วันที่เริ่มต้นและสิ้นสุด
- งบประมาณ (ค่าโฆษณา/ค่าส่ง)
- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ
- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ
- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ
- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ
- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ
- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ
- วัตถุประสงค์ของแคมเปญ

หนังสือพิมพ์: ผู้จัดการออนไลน์ | ผู้จัดการรายวัน | ผู้จัดการสุดสัปดาห์ | นิตยสารผู้จัดการ 360° | Positioning | News |
มุม: การเมือง | อาชญากรรม | คุณภาพชีวิต | ธุรกิจ | ภาคใต้ | ต่างประเทศ | มุมจีน | iBiz Channel | Motoring
CyberBiz | วิทยาศาสตร์ | เกม | กีฬา | มินิเทจ | Life on Campus | Celeb Online | ท้องเที่ยว | ธรรมะกับชีวิต | Multimedia
เว็บ: Asia Times | มิวสิค | คอมมิคส์ | Mars Magazine | ทะเลไทย | คุณกันเงินมาสเตอร์ | Site Map | โฆษณาบนเว็บ | ติดต่อเรา

Privacy, Disclaimer and Intellectual Property Policy

All site contents copyright ©1999-2017

ร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของ กรธ. ในวันอังคาร ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ (ปรับปรุง ๔ มิ.ย. ๖๐)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๐ (๕) และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อกำหนด การได้มา หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความเห็น และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่จะใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย โดยการ ดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีการกระหนหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลบางประการ และเป็นไปเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒
- (๒) พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

๑๙

ในการรับทรัพย์สินตาม (๓) ให้คำนึงถึงความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่งให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ถือสิทธิ์ก็ได้

มาตรา ๕๒ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่ว่าจากการซื้อหรือมีผู้ยกให้ ให้เป็นที่ราชพัสดุ แต่สำนักงานมีอำนาจในการปกครองดูแล ใช้ หรือหาประโยชน์ได้

มาตรา ๕๓ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้มิได้

มาตรา ๕๔ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชี ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน โดยให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงาน รวมทั้งประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของสำนักงาน โดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด ได้ผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และคุ้มค่าเพียงใด แล้วทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๒๕ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๖ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนด ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘

(โปรดพลิก)

มาตรา ๕๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระได้ยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้มาฝากคำในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาไม่มีความวินิจฉัยว่าประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหาไม่มีความวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๑ ให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุลาออก

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินตามจำนวนที่ยังว่างอยู่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๕๗

ในกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ วรรคสี่ หรือในกรณีที่ไม่มีประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๕๖ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๕๙ เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและมีคุณสมบัติและไม่มีความต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าประสงค์จะดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินทำสัญญาจ้างขึ้นโดยให้มีระยะเวลาการจ้างไม่เกินวาระที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดินในอันที่จะวินิจฉัยในการวินิจฉัยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาตามแนวทางของคณะกรรมการสรรหาที่วินิจฉัยไว้ตามมาตรา ๕๗

ร่างฯ ปรับตามมติ กรธ. วันจันทร์ ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้สอดคล้อง
กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....
บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยคุณสมบัติ
ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
และมาตรา ๒๕๗ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบ
และรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะ
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง
การเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน
ที่เกี่ยวข้อง โดยมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหา
ต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๑๙

มาตรา ๕๕ ให้สำนักงานจัดให้มีช่องทางในการแจ้งเหตุและการร้องเรียน กรณีมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน และติดตามการดำเนินการของคณะกรรมการ โดยอย่างน้อย ต้องมีช่องทางผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและ ประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๓๒ (๑) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางคณะกรรมการ กรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๒ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งตามมาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ดำเนินการดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๐ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ยังคงได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับไปพลางก่อน

มาตรา ๖๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในการนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมอบหมายตุลาการศาลปกครองสูงสุดคนหนึ่งเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหา และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดยังไม่อาจมอบหมายตุลาการศาลปกครองสูงสุดได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๖๐ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๖๒ ในการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามจำนวนที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๑ วรรคสี่ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๖๐ จัดทำระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการจัดแจ้งและการเลือกกันเองตามมาตรา ๑๐ วรรคสี่ ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) ให้สำนักงานดำเนินการรับจัดแจ้งการเป็นองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๑๐ (๔) และสภาวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันกำหนดเวลาตาม (๑)

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ....

(อารัมภบท/บทอาศัยอำนาจ)

โดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๐ (๘) บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

(ชื่อกฎหมาย)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ....”

(วันใช้บังคับ)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(บทนิยาม)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ตุลาการ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ตุลาการประจำคดี” หมายความว่า ตุลาการซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าของสำนวนเป็นรายคดี

“คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณานับตั้งแต่เสนอคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องที่ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง และให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเสนอคดีต่อศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

“ผู้ถูกร้อง” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องของผู้ร้อง

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงาน คณะบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดี

“กระบวนพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณี หรือโดยศาล หรือตามคำสั่งของศาล ไม่ว่าจะการนั้นจะเป็นโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่น ๆ การพิจารณาคดี และการลงมติ ตลอดจนการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(โปรดพลิก)

(รูปแบบคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ)

มาตรา ๘๗ คำสั่งจำหน่ายคดีตามมาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๙ และคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัยตามมาตรา ๘๓ ต้องประกอบด้วยความเป็นมาโดยย่อของคำร้อง เหตุผลในการมีคำสั่ง ความเห็น ประกอบ และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

ให้นำความในมาตรา ๘๔ วรรคสอง มาใช้บังคับในการทำคำสั่งโดยอนุโลม เมื่อจัดทำคำสั่งเสร็จแล้ว ให้แจ้งคู่กรณีทราบ พร้อมปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาลไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้มีผลในวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำสั่ง

(การแก้ไขเพิ่มเติมคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ)

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลมีข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อย เมื่อศาลเห็นเอง หรือเมื่อคู่กรณีร้องขอและศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อยเช่นนั้นให้ถูกต้องก็ได้

การทำคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่เป็นการกลับหรือแก้ผลในคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเดิม เมื่อได้ทำคำสั่งเช่นนั้นแล้ว ให้แจ้งผู้ร้องหรือคู่กรณีแล้วแต่กรณีได้รับทราบ และให้นำความในมาตรา ๘๔ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการจัดทำคำสั่งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

บทเฉพาะกาล

(การดำรงตำแหน่งต่อไปของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง)

มาตรา ๘๙ ให้ตุลาการซึ่งได้รับการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นตุลาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... และให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

(การนำวิธีพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับกับบรรดาคดีซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ)

มาตรา ๙๐ บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ศาลดำเนินการต่อไป

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ใช้บังคับแก่คดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ใช้ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นคำร้องนั้นบังคับต่อไป เว้นแต่ศาลจะเห็นสมควรกำหนดเป็นอย่างอื่น

(บทอรบรับให้นำข้อกำหนด/ระเบียบ/ประกาศ ที่ใช้บังคับอยู่ มาใช้บังคับไปพลางก่อน)

มาตรา ๙๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นำข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อนเท่าที่พอจะใช้บังคับได้และไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(ระยะเวลาเร่งรัดในการการจัดทำกฎหมายลำดับรอง)

มาตรา ๙๒ ให้ศาลดำเนินการจัดทำข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในสายงานคดีรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำนักงานคดีทำหน้าที่เป็นพนักงานคดีรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

- ร่าง -

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา .. มาตรา .. มาตรา .. และมาตรา ..
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(โปรดพลิก)

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๑๙ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ซึ่งได้รับการสรรหาและการแต่งตั้งโดยอาศัยคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ หรือดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบเก้าปี โดยไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๑๘ แห่งรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ

ในกรณีที่ตำแหน่งดังกล่าวว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระหรือมีอายุครบกำหนดเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ ให้ดำเนินการสรรหาประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป

มาตรา ๒๒๐ ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน และในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบตำแหน่งตามวาระที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๒๒๑ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดต่อไปจนกว่าจะครบวาระสี่ปีนับแต่วันที่ประกาศแต่งตั้ง เว้นแต่เป็นบุคคลซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนแล้ว หรือมีเหตุที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งระหว่างที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามมาตรานี้ และให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวหรือครบอายุเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๒๒๒ บรรดาการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวกับกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือเป็นอันใช้ได้และคงดำเนินการต่อไป จนกว่าจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๒๓ ให้ข้าราชการและลูกจ้างที่โอนไปตามมาตรา ๒๒๓ ดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือน รวมทั้งเงินประจำตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเดิม และให้จัดตำแหน่งเพื่อโอนข้าราชการ

มาตรา ๒๓๐ กรอบระยะเวลาจับหรือไม่รับคำกล่าวหาตามมาตรา ๕๙ และการ
ได้สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๐ ให้มีผลใช้บังคับกับเรื่องที่มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

สำหรับเรื่องกล่าวหาที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนวันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เร่งรัดการดำเนินการให้แล้ว
เสร็จโดยเร็ว

มาตรา ๒๓๑ บรรดาการดำเนินการใดๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
คณะอนุกรรมการ พนักงานไต่สวน พนักงานเจ้าหน้าที่ บุคคลหรือคณะบุคคล ที่กระทำไปตาม
บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้เป็น
อันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. มีอำนาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการ
ต่อไป เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๓๒ บรรดาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้แสดงไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอยู่ระหว่างการตรวจสอบ ให้เก็บไว้เป็นข้อมูล
การตรวจสอบ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่จะ
ดำเนินการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นไว้ หรือจะมีมติให้ดำเนินการ
อย่างใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ หรือจัดเก็บไว้หรือเมื่อพ้นกำหนดห้าปีแล้วจะทำลายเสียก็ได้ ในกรณีที่
ปรากฏมูลความผิดจากการตรวจสอบทรัพย์สินว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือร้ายผิดปกติ และ
กรณีที่ผลการตรวจสอบตามบัญชีที่ค้างอยู่จะต้องมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย ให้ดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ผู้ยื่นบัญชีเป็นผู้ซึ่งต้องยื่นบัญชีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
และได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ให้ถือว่าเป็นการยื่นบัญชีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๓๓ ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือการดำเนินการอื่น
ใดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติ
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะได้มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือการ
ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

"ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

"ผู้ว่าการ" หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(โปรดพลิก)

มาตรา ๘๔ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๕ ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกใช้บังคับ

มาตรา ๘๖ บรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึงคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ถือว่าบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึงคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๗ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ชำรachsการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ชำระการและลูกจ้างที่โอนไปตามวรรคหนึ่งดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือนและสิทธิประโยชน์อื่นรวมทั้งเงินประจำตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเดิม

มาตรา ๘๘ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ว่าการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้วให้ยังคงดำรงตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระสามปี ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๗๙ บัญญัติให้มีผลใช้บังคับโดยชอบต่อไป

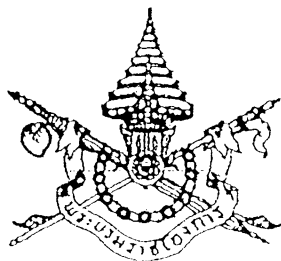
ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้ว่าการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้ว่าการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ประธาน กรรมการ กรรมการ หรือผู้ว่าการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ยังไม่มีผลใช้บังคับ การพ้นจากตำแหน่ง ประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้ว่าการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจ เงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

การสรรหากรรมการ หรือผู้ว่าการในโอกาสแรกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มิให้นำ บทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามดำรงตำแหน่งเกินหนึ่งวาระมาใช้บังคับกับผู้เป็นหรือเคยเป็น ประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้ว่าการ ที่ได้รับการสรรหาตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ แต่ หากผู้ได้รับการสรรหาให้เป็นกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นผู้เคยได้รับการสรรหาให้ เป็นกรรมการตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ ให้กรรมการผู้นั้นมีวาระการดำรง ตำแหน่งเพียงสามปี นับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่หากผู้ได้รับการสรรหาให้เป็นผู้ว่าการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นผู้เคยได้รับการสรรหาให้เป็นผู้ว่าการตามประกาศคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงสองปี นับแต่วันที่มีพระบรมราช โองการโปรดเกล้าฯ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

พระราชบัญญัติ
วิชาชีพเภสัชกรรม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “วิชาชีพเภสัชกรรม” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“วิชาชีพเภสัชกรรม” หมายความว่า วิชาชีพที่เกี่ยวกับการกระทำในการเตรียมยา การผลิตยา การประดิษฐ์ยา การเลือกสรรยา การวิเคราะห์ยา การควบคุมและการประกันคุณภาพยา การปรุง และการจ่ายยาตามใบสั่งยาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ การปรุงยา การจ่ายยา การขายยา และการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยยา และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับยา การให้คำแนะนำปรึกษาและการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยา รวมทั้ง

การดำเนินการหรือร่วมกับผู้ประกอบวิชาชีพด้านการแพทย์และสาธารณสุขในการค้นหา ป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (ณ) ของ (๔) ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ เภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ณ) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต แบบและประเภทใบอนุญาต”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ การขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมสาขาต่าง ๆ และหนังสือแสดงวุฒิอื่น ในวิชาชีพเภสัชกรรม ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาเภสัชกรรม

ใบอนุญาตให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติวิชาชีพ เภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗

“(๑/๑) ค่าต่ออายุใบอนุญาต ฉบับละ ๒,๕๐๐ บาท”

มาตรา ๗ ให้ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเภสัชกรรมตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม ที่ยังมีผลอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไป โดยผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวต้องมีการศึกษาต่อเนื่อง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามข้อบังคับสภาเภสัชกรรม

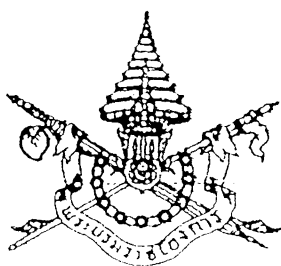
มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันบทนิยามคำว่า “วิชาชีพเภสัชกรรม” ยังไม่สอดคล้องกับการกิจที่เภสัชกรปฏิบัติ และเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “วิชาชีพเภสัชกรรม” และกำหนดอายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาต รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑

(๒) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ งบประมาณ และรายได้ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ ให้สภามหาวิทยาลัยและสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัยและสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๒ ให้ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ และหน่วยงานที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีข้อบังคับของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๕ วรรคสาม ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๓ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ประธานสภาอาจารย์ และกรรมการสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ที่นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ประธานสภาอาจารย์ และกรรมการสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัยและสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อครบกำหนดเวลาสามสิบวันตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๕๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีจะพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๕๕ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าส่วนงานหรือหน่วยงานดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

หน้า ๗๖

เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๖ ก

ราชกิจจานุเบกษา

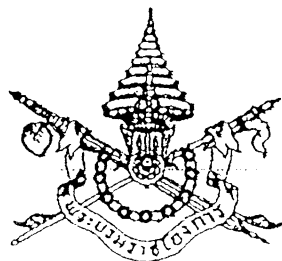
๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎทบทวง ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่น

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาซึ่งประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ใน

เขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น

“สภานักงาน” หมายความว่า สภานักงานมหาวิทยาลัยขอนแก่น

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๑ ให้โอนบรรดาคณาจารย์ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน งบประมาณ และรายได้ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๒ ให้ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๑ และส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งมีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศของมหาวิทยาลัยจัดตั้งส่วนงานตามมาตรา ๙ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๓ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยให้เปลี่ยนสถานภาพจากข้าราชการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีโดยอนุโลม

มาตรา ๗๕ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดีตามมาตรา ๓๕ และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๔๐ ให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย

มาตรา ๗๖ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ สถาบัน สำนัก หรือศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการ รองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หัวหน้าส่วนงานภายใน และรองหัวหน้าส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะครบวาระ ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้โดยทำเป็นหนังสือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งได้แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย และมีคำสั่งบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ก็ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะครบวาระที่เหลืออยู่ แต่ถ้าไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายในเวลาที่กำหนด ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๘๕ การออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง หรือการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

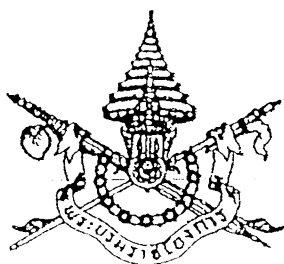
ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง ให้นำพระราชกฤษฎีกา ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาซึ่งประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ใน เขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยสวนดุสิต

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

“สภาคณาจารย์และพนักงาน” หมายความว่า สภาคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ ทำหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้มีการแบ่งส่วนงานใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ให้ผู้ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีฐานะเป็นศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้จนครบกำหนดเวลาที่ได้รับการแต่งตั้ง

มาตรา ๗๖ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบัน และหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัย ต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากบุคคลดังกล่าวมิได้แสดงเจตนาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๗๗ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามมาตรา ๓๑ คณบดีหรือหัวหน้าส่วนงานอื่นที่เทียบเท่าคณะตามมาตรา ๓๕ ให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ ด้วย

มาตรา ๗๘ ให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป และให้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานมหาวิทยาลัย หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี

ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง สิทธิเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือตำแหน่งอื่นใดของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง และสิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

เงินเดือนและค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าการโอนเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

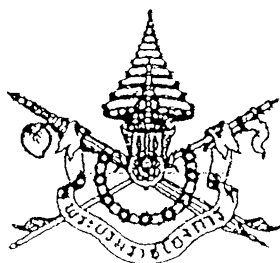
มาตรา ๘๒ ให้มหาวิทยาลัยออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของมหาวิทยาลัย เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของมหาวิทยาลัยเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาซึ่งประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“คณะกรรมการวิชาการ” หมายความว่า คณะกรรมการวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยปลอมหรือซึ่งทำเลียนแบบ

(๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ วรรคสอง

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระหนงเดียว ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๕ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ นี้ ภาระผูกพัน งบประมาณ และรายได้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๖ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งซึ่งมีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จภารกิจหรือสภามหาวิทยาลัยมีมติเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๗๗ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไป จนกว่าจะครบวาระ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัย ต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเมื่อครบกำหนดแล้วไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยของผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งคงดำรงตำแหน่งต่อไป จนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๗๘ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก และหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สถาบัน หรือสำนัก ให้นำรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วย

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยว่างลง ไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้นและให้โอนอัตราตำแหน่ง และเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งบุคคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่า การโอนเงินงบประมาณ ดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

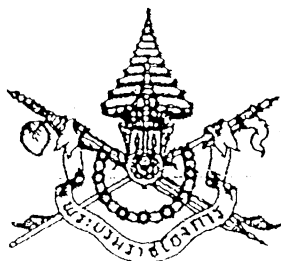
มาตรา ๕๒ ให้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามวรรคหนึ่งให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎทบทวน ประกาศทบทวมหาวิทยาลัย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙
เป็นปีที่ ๗๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาที่ประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เมื่อครบกำหนดเวลาสามสัปดาห์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนา
เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีหรือผู้อำนวยการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่ง
อธิการบดีจะพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น
ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า
ภาควิชาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และหัวหน้าส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัย
ได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไป
จนกว่าจะครบวาระ

ในกรณีและผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ
เทียบเท่าคณะ และหัวหน้าส่วนงานภายในที่มีฐานะเทียบเท่าคณะที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้น
ในมหาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง เป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็น
พนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งปีตามวรรคสองแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ไม่แสดงเจตนา
เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองของผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่ง
ตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๙ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี คณบดี หัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่อ
อย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ
เทียบเท่าภาควิชา ให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ด้วย

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการ
ประจำสถาบัน คณะกรรมการประจำสำนัก คณะกรรมการประจำศูนย์ คณะกรรมการประจำหน่วยงาน
ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐
และคณะกรรมการประจำส่วนงานภายในที่มีฐานะเทียบเท่าคณะที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้น
ในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการ
ประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำส่วนงานตามมาตรา ๔๒ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรืออาจารย์
ของมหาวิทยาลัยศิลปากรตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันก่อนวันที่

และเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งบุคคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่า การโอน เงินงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

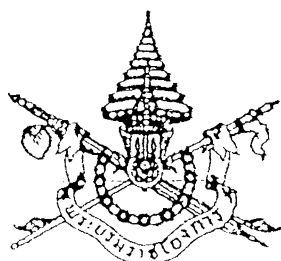
มาตรา ๘๘ ให้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้หน้าพระราชกฤษฎีกา กฎทรวง ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
เป็นปีที่ ๙๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยศิลปากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐

(๒) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยศิลปากร

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาซึ่งประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยศิลปากร

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยปลอม หรือซึ่งทำเลียนแบบ

(๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่วัตถุประสงค์หรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระหนงดียว ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๓ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน งบประมาณ และรายได้ของมหาวิทยาลัยศิลปากรตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๔ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายต่อไปจนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๕ ให้ประธานสภาคณาจารย์และกรรมการสภาคณาจารย์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานสภาคณาจารย์และพนักงานและกรรมการสภาคณาจารย์และพนักงานจนกว่าจะได้มาซึ่งสภาคณาจารย์และพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๖ ให้ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยศิลปากรตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยไปพลางก่อน จนกว่าจะมีประกาศของมหาวิทยาลัยจัดตั้งส่วนงานตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๗๗ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

หน้า ๒๔

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๙๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒ มิถุนายน ๒๕๕๙

และเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ออกมาตรการโอนเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

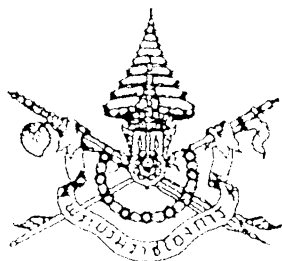
มาตรา ๘๘ ให้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎทบวง ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙
เป็นปีที่ ๗๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาที่ประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยตั้งแต่ สองส่วนงานขึ้นไป ที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๐ ให้ประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๑ ให้ประธานและสมาชิกสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๒ ให้ประธานและกรรมการสภาข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และประธานและกรรมการสภาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภาพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๓ ให้ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศของมหาวิทยาลัยจัดตั้งส่วนงานตามมาตรา ๑๐ ซึ่งต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีจะพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีหรือรองอธิการบดีเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง

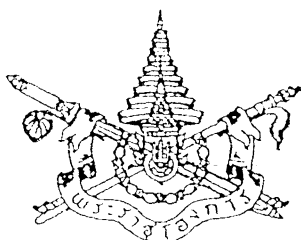
มาตรา ๙๖ ให้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ว่าพระราชกฤษฎีกา
ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยแม่โจ้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยแม่โจ้

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาที่ประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยตั้งแต่ สองส่วนงานขึ้นไป โดยหนึ่งส่วนงานต้องเป็นคณะ วิทยาลัย หรือส่วนงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือ วิทยาลัย ที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยแม่โจ้

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยแม่โจ้

“สภานักงาน” หมายความว่า สภานักงานมหาวิทยาลัยแม่โจ้

และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๐ ให้ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙ และส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศของมหาวิทยาลัยจัดตั้งส่วนงานตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๘๑ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีจะพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี หรือผู้ช่วยอธิการบดีเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้โดยทำเป็นหนังสือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๘๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และหัวหน้าส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองและผู้ช่วยของผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยของผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง เป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้โดยทำเป็นหนังสือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๘๓ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสถาบันหรือสำนัก ให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๘๔ ให้คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการประจำสำนัก คณะกรรมการประจำส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการอื่น

พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ในฐานะข้าราชการบำนาญแล้ว ให้ได้รับยกเว้น
ในค่าธรรมเนียมได้บังคับกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะประกันตนด้วยควมสมัครใจ

ลูกจ้างประจำของส่วนราชการผู้ใดที่เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับลูกจ้างประจำของ
ส่วนราชการ ซึ่งจดทะเบียนแล้ว หากได้เข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยและสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน
สำรองเลี้ยงชีพที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น ถ้าผู้นั้นได้ออนเงินสะสม เงินสมทบ และเงินผลประโยชน์อื่น
ที่ได้รับจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ซึ่งจดทะเบียนแล้ว เพื่อลงทุน
สำรองเลี้ยงชีพที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น ให้นำระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่อเนื่องกันได้ ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๐ สิทธิในการเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หรือตำแหน่งอื่นใดของข้าราชการหรือพนักงานที่โอนมาตามมาตรา ๕๖ หรือเปลี่ยนสถานภาพ
ตามมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๗ และสิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของลูกจ้างที่มีอยู่เดิม มิให้เสียไป
เพราะเหตุที่โอนมาหรือเปลี่ยนสถานภาพหรือไม่เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้าง
ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยว่างลง
ไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้นและให้โอนอัตราตำแหน่ง
และเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งบุคคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ
และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นมาเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าการโอน
งบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๕๒ ให้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้นำพระราชกฤษฎีกา
ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ใช้อยู่
ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

๗

กฤษฎีกา

โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอัยการผู้ทรงคุณวุฒิประจำราชการฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ. ...

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ตั้งต่อไปนี้

- (๑) กำหนดให้อัยการอาวุโสไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ
ใน ก.อ. (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๒)
- (๒) กำหนดให้ข้าราชการอัยการซึ่งเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ (๓) (ก)
พ้นจากตำแหน่งกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส
(แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (๔))
- (๓) กำหนดให้ข้าราชการอัยการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีในบังคับประมาณใด
พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสจนกว่า
จะพ้นจากราชการ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๕ และยกเลิกมาตรา ๓๖๔)
- (๔) กำหนดให้ ก.อ. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของ
ข้าราชการอัยการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปี (เพิ่มมาตรา ๓๗/๑)
- (๕) กำหนดห้ามอัยการอาวุโสได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่ง
ตามมาตรา ๓๖ รวมทั้งไม่อาจเป็นผู้รักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทน (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๐
วรรคสอง)

เหตุผล

โดยที่ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการอัยการในปัจจุบัน
เพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่เหมาะสมกับข้าราชการอัยการซึ่งมีอายุเกินหกสิบห้าปี จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน
ให้ข้าราชการอัยการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีไปดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสจนกว่าจะพ้น
จากราชการ นอกจากนั้น สมควรปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของอัยการอาวุโส
ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ข้าราชการอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิใน ก.อ.”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) เป็นกรรมการอัยการโดยตำแหน่ง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสหรือพ้นจากตำแหน่งข้าราชการอัยการ ในกรณีที่เป็นการอัยการตามมาตรา ๑๘ (๓) (ก)”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๓๑ ข้าราชการอัยการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีขึ้นไปซึ่งบ่งประมาณไปทางผลไปดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสได้ หากเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า สิบปีในบับประมาณก่อนถึงบประมาณที่จะขอไปดำรงตำแหน่ง โดยให้แจ้งเป็นหนึ่งในสี่คืออัยการสูงสุดไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนเริ่มบประมาณที่จะดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส

ข้าราชการอัยการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีไปบประมาณใด ให้พ้นจ คตำแหน่งที่ดำรงอยู่เมื่อถึงบประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสจนกว่าจะพ้นจากราชการ ตามมาตรา ๕๖"

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

"มาตรา ๓๙/๑ ข้าราชการอัยการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบห้าปีไปบประมาณใด ให้ ก.อ. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอัยการในบประมาณนั้น แล้วเสนอผลการประเมินให้ ก.อ. พิจารณาประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.อ. กำหนด"

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้าราชการอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งตามมาตรา ๓๒ อีกไม่ได้ รวมทั้งไม่อาจเป็นผู้รักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทน"

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๙ ข้าราชการอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสผู้ใดเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดวาระ

มาตรา ๙/๑ มีให้นับบทบัญญัติมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเพิ่มโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสหรือผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๓

มาตรา ๗๖ ให้สัตยาบันและจัดการตามพระราชบัญญัตินี้

(ก)

รับริบหลักเกณฑ์และ เหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง
และการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่)
พ.ศ .

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปอาจขอไป
ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง)

(๒) กำหนดให้ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในถึงบประมาณใด
พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจนกว่า
จะพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (เพิ่มมาตรา ๖/๑
และยกเลิกมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑)

(๓) กำหนดให้ ก.ต. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของ
ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)

(๔) กำหนดห้ามผู้พิพากษาอาวุโสได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือทำการแทน
ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ แห่งพระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

เหตุผล

โดยที่ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการตุลาการในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น
ซึ่งไม่เหมาะสมกับข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุเกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้
ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจนกว่า
จะพ้นจากราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

หลักการเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ...)

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยหลักการเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติหลักการเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักการเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักการเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒ ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในบังคับประมาณใด อาจขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสได้ หากเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี ในบังคับประมาณก่อนบังคับประมาณที่จะขอไปดำรงตำแหน่ง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักการเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๒/๑ ข้าราชการตุลาการซึ่งมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในบังคับประมาณใด ให้พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เมื่อสิ้นบังคับประมาณนั้น และให้ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจนกว่าจะพ้นจากราชการตามมาตรา ๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓”

(โปรดพลิก)

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกการในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๕ ผู้พิพากษาอาวุโสที่มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในถึงบประมาณใดให้ ก.ค. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในแบบปฏิบัติงานพิเศษของข้าราชการตุลาการในถึงบประมาณนั้นแล้วเสนอผลการประเมินให้ ก.ค. พิจารณาประกอบระบบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค. กำหนดโดยคณะตุลาการในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๑๖ ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือทำการแทนในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๓ แห่งรัฐธรรมนูญศาลยุติธรรมไม่ได้ รวมทั้งไม่อาจเป็นผู้ทำการแทนโดยอาศัยลำดับอาวุโสตามที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติดังกล่าวด้วย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๗/๑ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสหรือผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานหน้าที่เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ด่วนที่สุด

ที่ รธบ ๓๓๓ ๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	เอกสาร ๘
เลขรับ 4096	
วันที่ 18 เม.ย. 2560	
เวลา 13.39 น.	

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทอง เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเสนอ รังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
 (๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....
 (๓) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
 (๔) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว จำนวน ๒ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... เสร็จแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป พร้อมนี้ได้ส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓) และ (๔)

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานประธานรัฐสภา

โทร. ๐๒ ๒๔๔ ๑๔๔๗

โทรสาร ๐๒ ๒๔๔ ๑๔๔๗

ตารางความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... (มาตรา)</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....</p>	<p>- ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>หลักการให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมีผลโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p>	<p>- ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>เหตุผลโดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอิสระที่ดำเนินการปฏิบัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและความเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>- ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

<p>ผู้ว่าราชการจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ นาย..... (มาตรา)</p>	<p>ผู้เสนอขอความเห็น ผู้ว่าราชการจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ นาย..... (มาตรา)</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ</p>
<p>คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ประจวบคีรีขันธ์ นาย..... (มาตรา)</p>	<p>คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ประจวบคีรีขันธ์ นาย..... (มาตรา)</p>	<p>คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ประจวบคีรีขันธ์ นาย..... (มาตรา)</p>	<p>คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ประจวบคีรีขันธ์ นาย..... (มาตรา)</p>

<p>ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... (มาตรา)</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของ คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๗๑ ภายในสี่ปีนับแต่วันประกาศใช้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้บังคับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ที่มีในคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้ง และเสนอชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการ ตุลาการเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการ สรรหาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เมื่อพ้น</p>	<p>- ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		<p>กำหนดใช้ไม่รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ นั้น ซึ่งกว่ารัฐธรรมนูญที่ผ่านมา การให้ผู้ใช้ไม่มีคุณสมบัติยังคงอยู่ ไม่ตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปจึงเป็นการตีความที่ ให้ผลประหลาดและอาจเกิด ข้อโต้แย้งทางการเมืองได้ เหมือนกับที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว ในอดีต</p>

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

เอกสาร ๙

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2489

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475

กฎหมายลักษณะอาญา

ป.วิ.อ.

พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502

รัฐธรรมนูญมาตรา 62 ซึ่งบัญญัติว่า สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความแห่งรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ใช่เป็นข้อบัญญัติตัดสินอำนาจศาลที่จะตีความบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ศาลจึงมีอำนาจตีความบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้

ในการใช้หรือบังคับตามกฎหมายนั้น ศาลย่อมต้องแปลหรือตีความหมายของกฎหมาย หากไม่ให้ศาลแปล ศาลก็ย่อมใช้กฎหมายไม่ได้

รัฐธรรมนูญ มาตรา 14 มีข้อความรับรองถึงเสรีภาพของบุคคลในการต่าง ๆ ดังระบุไว้ นั้น มีความหมายรับรองถึงเสรีภาพในการกระทำด้วย

คำว่ามีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกายตามรัฐธรรมนูญมาตรา 14 นั้นมีความหมายว่า ไม่ให้ใครมาทำอะไรแก่เราและหมายถึงเราจะทำอะไรก็ได้ด้วย หากการนั้นอยู่ภายในบังคับของกฎหมาย

คำว่าภายในบังคับแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญมาตรา 14 นั้นหมายถึงว่าไม่มีกฎหมายห้ามไว้ โดยตรงหรือโดยอ้อม และหมายถึงบทกฎหมายที่มีอยู่ในเวลานั้น ไม่ใช่หมายถึงบทกฎหมายที่จะมีมาภายหลัง

กฎหมายใดบัญญัติย้อนหลัง ลงโทษการกระทำ การเขียนการพูด ฯลฯ ที่แล้วมา ย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 14 กฎหมายนั้นย่อมตกเป็นโมฆะ จะใช้บังคับไม่ได้

พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงครามเฉพาะที่บัญญัติย้อนหลังนั้น ย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 14 จึงเป็นโมฆะส่วนบทบัญญัติที่ว่าด้วยการกระทำหลังจากใช้พระราชบัญญัตินี้แล้ว เป็นอันใช้บังคับได้โดยสมบูรณ์

สภาผู้แทนราษฎรอาจออกกฎหมายย้อนหลังได้ต่อเมื่อกฎหมายที่ให้ย้อนหลังนั้น ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เช่นพระราชบัญญัติงบประมาณ

ศาลเป็นผู้มีอำนาจที่จะชี้ขาดกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญว่าเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญมาตรา 61 ได้

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงครามอย่างเดียว เมื่อศาลเห็นว่า จะลงโทษตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงครามไม่ได้แล้ว ก็ไม่ต้องพิจารณาว่า จำเลยจะมีความผิดตามกฎหมายอื่นหรือไม่

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงครามอย่างเดียว เมื่อศาลเห็นว่า จะลงโทษตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงครามไม่ได้แล้ว ก็ไม่ต้องพิจารณาว่า จำเลยจะมีความผิดตามกฎหมายอื่นหรือไม่

(หลวงเจ้ารุณเฑียรเสถียร-พระยาลัดพลีธรรมประจักษ์-พระนางปรีชา)

(ไม่มีข้อมูล)

แหล่งที่มา

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

(ไม่มีข้อมูล)

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

(ไม่มีข้อมูล)

หมายเหตุ

เนื่องจากย่อคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ปรากฏนี้เป็นคดีที่ศาลฎีกาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติ
อาชญากรรมสงคราม พ.ศ.2488 หรืออาจกล่าวได้ว่าศาลฎีกาทำหน้าที่เป็นศาลอาชญากรรมสงครามนั่นเอง คดีนี้จึงมีได้อยู่ในสารบบ
ความของศาลฎีกา ดังนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2489 ที่ปรากฏในสารบบความของศาลฎีกาจึงไม่ใช่คู่ความและเรื่องเดียวกัน
กับที่ปรากฏในย่อคดีนี้ อย่างไรก็ตาม ศูนย์วิชาการงานคดีได้นำภาพถ่ายคำวินิจฉัยคดีนี้ที่ลงตีพิมพ์ในหนังสือ "คำพิพากษาศาล
ฎีกา ประจำพุทธศักราช 2489 จัดพิมพ์โดยเนติบัณฑิตยสภา" มาแสดงไว้เพื่อประกอบการค้นคว้าต่อไป

(๖๕๑)

๒๒๖๖/๒๕๒๖ โจทก์มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายแพ่งสมาคม ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๐๖) ข้อ ๖ และ ๒๒ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดแหลมโดยชอบตามข้อ ๒๓ ต่อมาได้มีมติของที่ประชุม มหาเถรสมาคมตีความในข้อ ๒๓ กำหนดคุณสมบัติของพระภิกษุผู้จะดำรง ตำแหน่งเจ้าอาวาสเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ ๖ และข้อ ๒๒ โดยข้อความตามข้อ ๒๓ ชัดเจนอยู่แล้ว ไม่มีปัญหาที่จะก่อให้เกิด ความกังงลาวจึงเป็นเรื่องที่มหาเถรสมาคมแก้ไขกฎหมายแพ่งสมาคม โดย เพิ่มเติมคุณสมบัติของพระภิกษุผู้จะดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส อันเป็นการ ขยายกฎหมายแพ่งสมาคมเพิ่มเติม ทั้งยังประกาศไปแสดงแก่ศาลโลกประสงค์อัน จึงจะโต้แย้งกันได้ เมื่อปรากฏว่าเพียงแต่ประกาศภายหลังจากที่โจทก์ได้ยื่น เสนอให้วัดสงฆ์แห่งเจ้าอาวาสโดยชอบแล้ว จึงไม่อาจนำมากำกับกับได้ โจทก์ได้ เพราะจะเป็นการโต้แย้งภายหลัง ดังนั้น การที่จำเลยมีคำสั่ง จากศาลแพ่งจึงโจทก์เป็นเจ้าอาวาสเป็นอิสระ เพราะขาดคุณสมบัติของพระ ภิกษุของพระสงฆ์มหาเถรสมาคมดังกล่าว จึงเป็นกรณีพิเศษ

๒๒๖๓/๒๕๒๖ จำเลยเป็นเจ้าวัดซึ่งโจทก์ใช้สิทธิสั่งให้โจทก์ พ้นจากตำแหน่งเจ้าอาวาสโดยชอบตามกฎหมายแพ่งสมาคม ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๐๖) ข้อ ๒๓ ซึ่งโจทก์ยื่นฟ้องโจทก์เป็นจำเลยโจทก์ฟ้องมีคำสั่งขอศาลปกครอง ศาลปกครอง มีคำสั่งยกฟ้องเพราะโจทก์เป็นจำเลยที่ได้ปลดหรือถอดถอนเจ้าอาวาสตามข้อ ๕๗ มาตรา ๕๕ วรรค ๒ แห่งกฎหมายแพ่งสมาคมฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๐๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๑/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๓/๒๕๕๖

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กับคณะ ที่ ๑ นายวิรัตน์ กัลยาศิริ ที่ ๒
นายสาย กังกเวคิน กับคณะ ที่ ๓ และนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค
กับคณะ ที่ ๔

ผู้ร้อง

ประธานรัฐสภา ที่ ๑ รองประธานรัฐสภา ที่ ๒

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๒

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาสตราจารย์ธรรมนุญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กับคณะ นายวิรัตน์ กัลยาศิริ นายสาย กังกเวคิน กับคณะ
และนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค กับคณะ ยื่นคำร้องรวมสี่คำร้อง ขอให้ศาสตราจารย์ธรรมนุญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำร้องทั้งสี่มีประเด็นแห่งคดีเป็นเรื่องเดียวกัน จึงมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาและวินิจฉัยคดี เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๕๖ เรื่องพิจารณาที่ ๓๗-๒๕๕๖ เรื่องพิจารณาที่ ๔๑/๒๕๕๖ และเรื่องพิจารณาที่ ๔๓/๒๕๕๖ เข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการขบวนการพิจารณา โดยให้เรียกพลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กับคณะ ผู้ร้องที่ ๑ นายวิรัตน์ กัลยาศิริ ผู้ร้องที่ ๒ นายสาย กังกวดคิน กับคณะ ผู้ร้องที่ ๓ และนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค กับคณะ ผู้ร้องที่ ๔ และให้เรียกประธานรัฐสภา ผู้ถูกร้องที่ ๑ รองประธานรัฐสภา ผู้ถูกร้องที่ ๒ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องทั้งสี่และเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๕๖)

ผู้ร้องที่ ๑ อ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๐ ได้ร่วมกันเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔) ต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยเห็นว่า กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญและเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการที่มีชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง โดยผู้ร้องที่ ๑ เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อที่ประชุมรัฐสภาคนละฉบับกับที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๐ ได้ยื่นต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ ในคราวประชุมเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะประธานที่ประชุมรัฐสภายังใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ กล่าวคือ มีการสั่งการให้กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน นับจากวันที่รัฐสภารับหลักการ ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๙๖ อีกทั้งการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ผลัดกันทำหน้าที่ประธานที่ประชุม โดยตัดสิทธิการอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา ในฐานะผู้สงวนคำแปรญัตติและผู้สงวนความเห็นเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๒๘๑ (๔) และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๔๔ ด้วย นอกจากนี้ เหตุการณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๒ ยังแสดงถึงความไม่เป็นกลางและมีประโยชน์ทับซ้อนจากการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เมื่อจลาจลวุ่นวายและผู้สมัครแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญครั้งนี้จะทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ทันที กรณีจึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๙ และมาตรา ๑๒๒

สำหรับเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ผู้ร้องที่ ๑ อ้างว่า หลักการและเหตุผลของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้วุฒิสภาไม่อาจทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร และทำให้หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐถูกทำลาย ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ ในส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามความในมาตรา ๑๑๕ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ทำให้บุคคลที่เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗ ยังทำให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระได้ และร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภายังตัดอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามกระบวนการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากนี้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒ ยังทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาที่จะครบวาระในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ต้องสิ้นสุดลงในวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในเดือนเมษายน ๒๕๕๗

ผู้ร้องที่ ๑ เห็นว่า การใช้สิทธิแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องทั้งหมดมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ และมีเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ อันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ววรรคหนึ่ง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย และมีคำสั่ง ดังนี้

(๑) มีคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองที่ถือว่าเป็นกรณีฉุกเฉิน โดยมีคำสั่งห้ามไปยังผู้ถูกร้องที่ ๑ และเลขาธิการรัฐสภา ให้ระงับการประชุมที่ปรึกษาของสมาชิกรัฐสภาในวาระที่สามไว้ก่อน เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

(๒) วินิจฉัยสั่งการให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓๑๐ เลิกการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... เรื่อง แก้ไขที่มาของสมาชิกวุฒิสภาโดยทันที

(๓) มีคำสั่งให้ยุบพรรคเพื่อไทย พรรคชาติไทยพัฒนา พรรคชาติพัฒนา พรรคพลังชล พรรคมหาชน และพรรคประชาธิปัตย์ใหม่ รวมทั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวเป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย หรือคำสั่ง ต่อมา ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง ฉบับลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยเพิ่มเติมสาระสำคัญของคำร้อง ดังนี้

(๑) การเสนอญัตติให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภายังได้มีการลงมติด้วยวิธีการที่สมาชิกรัฐสภาคนเดียวใช้บัตรลงคะแนนหลายใบ มีผลทำให้การประชุมร่วมกันของรัฐสภาในการพิจารณาวาระที่สองเป็นโมฆะทั้งหมด

(๒) มีคำสั่งหรือคำวินิจฉัยเพิกถอนมติที่ประชุมรัฐสภาทั้งสามวาระและให้ระงับการประกาศใช้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๕๖)

ผู้ร้องที่ ๒ อ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓๑๐ ใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๐ ได้ร่วมกันเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔) กำหนดหลักการให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งเป็นวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่มีลักษณะเดียวกันกับวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ นายอุดมเดช รัตนเสถียร

หน้า ๕

เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๕ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๘ มกราคม ๒๕๕๗

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับผู้ถูกร้องอื่น ๆ เป็นผู้เสนอต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ จากนั้นผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้นัดประชุมร่วมกันของรัฐสภาในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ โดยที่ประชุมรัฐสภา ได้ลงมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๗ เสียง ไม่รับหลักการด้วยคะแนนเสียง ๒๐๔ เสียง แยกงดออกเสียง ๓๔ เสียง เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ จากนั้นที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการมาธิการ จำนวน ๔๕ คน เพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว ต่อมาในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการมาธิการได้นำร่างรัฐธรรมนูญที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามมติของคณะกรรมการพร้อมรายงาน เสนอต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อนำเสนอให้ที่ประชุมรัฐสภาพิจารณา โดยที่ประชุมรัฐสภาได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้แจ้งต่อที่ประชุมรัฐสภาว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) กำหนดไว้ว่า เมื่อรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้ออกไว้ ๑๕ วัน จึงให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป โดยระยะเวลาดังกล่าวครบกำหนดในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖

ผู้ร้องที่ ๒ เห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ มิใช่การแก้ไขเพิ่มเติมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ เนื่องจากกรณีมีลักษณะเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งทำให้คุณภาพของการตรวจสอบตามระบบรัฐสภาเสียไป รวมทั้งได้ลดทอนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยการยกเลิกสาระสำคัญของมาตรา ๑๑๕ (๕) และแก้ไขลักษณะต้องห้ามในมาตรา ๑๑๕ (๖) (๗) และ (๘) อีกทั้งยกเลิกความในมาตรา ๑๑๖ ทำให้บุคคลที่เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ และให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระได้ การแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยตัดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ อันเป็นกระบวนการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ และการกำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา ที่มาจากการสรรหาซึ่งเป็นชุดปัจจุบันที่จะครบกำหนดวาระในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพในวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ในเดือนเมษายน ๒๕๕๗

(โปรดพลิก)

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะมีผลทำให้สมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อเนื่องได้ทันที กรณีนี้แสดงให้เห็นว่า สมาชิกวุฒิสภามีส่วนร่วมในการเสนอและพิจารณาให้ความเห็นชอบญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าว มีเจตนามุ่งหมายเพื่อให้คนได้มาซึ่งอำนาจนิติบัญญัติของรัฐสืบต่อไปโดยวิธีที่มีชอบด้วยรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพลงในวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ อันเป็นการลบล้างสิทธิในการดำรงตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากสรรหา ประกอบกับกระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในครั้งนี้มี การดำเนินการในลักษณะที่มีชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่มีการเสนอต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นคนละฉบับกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอให้สมาชิกวุฒิสภาพิจารณา การเร่งรัดให้มีการพิจารณาอย่างรวดเร็ว เช่น จงใจปิดการอภิปรายและไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกวุฒิสภาที่แปรญัตติไว้ได้อภิปราย การที่ประธานที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดวันแปรญัตติโดยที่ไม่มีการลงมติ เนื่องจากองค์ประชุมไม่ครบ การพิจารณาในชั้นของคณะกรรมการซึ่งมีลักษณะเป็นการยกเลิกและแก้ไขสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้แตกต่างไปจากร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เคยรับหลักการไว้ ในระหว่างการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑ มีการเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑/๑ เข้าไปและลงมติไปพร้อมกันโดยมิได้มีการอภิปรายรายมาตรา และในกระบวนการพิจารณารายมาตรา ยังมีสมาชิกวุฒิสภาใช้บัตรแสดงตนและลงคะแนนแทนผู้อื่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ร้องที่ ๒ เห็นว่า ผลของการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในครั้งนี้จะทำให้สมาชิกวุฒิสภาอยู่ได้อำนาจนิติบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงถือว่าเป็นกรณีการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ผู้ร้องที่ ๒ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่ง ดังนี้

(๑) มีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวเป็นกรณีฉุกเฉินให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓๑๐ ระงับการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในวาระที่สามไว้เป็นการชั่วคราว จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง

(๒) วินิจฉัยสั่งการให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ วันที่ ๑๑๑ เลิกการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๑ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๕)

คำร้องที่สาม (เรื่องพิจารณาที่ ๕๑/๒๕๕๖)

ผู้ร้องที่ ๓ อ้างว่า ในกรณพิจารณาการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ลัดกันทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมรัฐสภา ดำเนินการประชุมรัฐสภาโดยมีเจตนาไม่สุจริต ไม่วางตัวเป็นกลางซึ่งขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยการประชุมรัฐสภา อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กรณีจึงเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้อำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญสรุปการกระทำได้ดังนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ และมาตรา ๖ ให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ไม่มีการห้ามบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้ง ทำให้โอกาสที่บุคคลดังกล่าวจะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาย่อมมีมากกว่าบุคคลอื่น เพราะมีฐานสนับสนุนทางการเมือง การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิกวุฒิสภา อีกทั้งการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑ เป็นไปอย่างรีบเร่ง โดยกำหนดให้มีการจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่รวบรัด ประกอบกับกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันสิ้นสุดสมาชิกภาพในวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ ย่อมแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งมีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาอย่างชัดเจนว่า ต้องการเร่งรัดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ อันแสดงให้เห็นถึงเจตนาอย่างชัดเจนว่า มีความมุ่งหมายเพื่อให้ตนได้มาซึ่งอำนาจนิติบัญญัติของรัฐสืบไป

ส่วนกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีการดำเนินการที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๔) กล่าวคือ ในคราวประชุมเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สอง เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องทั้งสองมิได้ดำเนินการพิจารณาโดยเรียงลำดับมาตรา จึงเป็นการพิจารณาที่มีขอบด้วยรัฐธรรมนูญซึ่งมีผลทำให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสียไปทั้งฉบับ นอกจากนี้ ในวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นการอภิปรายแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่อนุญาตให้ผู้สงวนคำแปรญัตติอภิปราย และมีการลงมติปิดอภิปราย ในระหว่างที่มีการประท้วงในการประชุมรัฐสภา อีกทั้งเมื่อมีการลงมติตามญัตติที่ขอให้เปิดการอภิปราย ผู้ถูกร้องที่ ๒ กลับขานในที่ประชุมว่าเป็นการลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ และสั่งปิดการประชุมทันที ซึ่งมีลักษณะเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๔) หากร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาทันทีโดยไม่ต้องลาออกจากตำแหน่ง และยังสามารถดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาได้โดยไม่จำกัดวาระ กรณีจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมีการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ โดยมีการสมคบกับสมาชิกรัฐสภาฝ่ายรัฐบาล ในการเสนอและลงมติปิดการอภิปราย อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อวิธีปฏิบัติทางปกครองซึ่งส่งผลให้ การประชุมเป็นโมฆะ และเป็นการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการทำลายระบบตรวจสอบและถ่วงดุลอันเป็นดุลยภาพ ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้ง องค์กรศาลรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่า กรณีเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ อันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องที่ ๓ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยและมีคำสั่ง ดังนี้

(๑) มีคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวเป็นกรณีฉุกเฉิน โดยมีคำสั่งห้ามไปยังผู้ถูกร้องที่ ๑ และเลขาธิการรัฐสภา ให้ระงับการประชุมเพื่อพิจารณาญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญในวาระที่สามไว้ก่อน เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

(๒) วินิจฉัยสั่งการให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เลิกการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ... เรื่อง แก้ไขที่มาของสมาชิกวุฒิสภา โดยทันที

(๓) วินิจฉัยว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... เป็นโมฆะ หรือไม่ขอเข้ายัติธรรมนูญ

ต่อมา ผู้ร้องที่ ๓ ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง ฉบับลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ และฉบับลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยเพิ่มเติมสาระสำคัญของคำร้อง ดังนี้

(๑) มีคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๐ จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

(๒) วินิจฉัยให้การดำเนินการของผู้ถูกร้อง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าข่ายการกระทำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

(๓) วินิจฉัยให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เลิกการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และให้เลิกประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... เรื่องแก้ไขที่มาของสมาชิกวุฒิสภา โดยทันที

คำร้องที่สี่ (เรื่องพิจารณาที่ ๕๓/๒๕๕๖)

ผู้ร้องที่ ๔ อ้างว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... ซึ่งเสนอโดยผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๐ มีเนื้อหาเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔ โดยมีเจตนายกเลิกสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาและให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ซึ่งขัดกับหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และผู้ถูกร้องที่ ๓๑๑ และผู้ถูกร้องที่ ๓๑๒ ซึ่งเป็นกรรมาธิการเสียงข้างมากและเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการได้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ตนเองและพวกพ้องได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว โดยการยกเลิกมาตรา ๑๑๕ (๕) ทำให้บุคคลที่เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสามารถสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ เป็นการขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ (๖) (๗) และ (๘) มีผลทำให้บุคคลที่เคยเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองหรือเคยดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว

หรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือเคยเป็นรัฐมนตรีหรือเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นมาแล้ว สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ต่อไปยังพื้นที่โดยไม่ได้จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เดิม นอกจากนี้ การที่ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖ ยังมีผลทำให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิลงรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้อีก เป็นการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ อีกทั้งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐ ที่กำหนดไม่ให้มีการเลือกตั้งหรือสรรหาสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างกรณีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ จึงมิใช่การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามนัยของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ตลอดจนร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘ กรณีสมาชิกวุฒิสภาว่างลง เพราะเหตุอื่นที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในกำหนด ๔๕ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลงก็ได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๘ มาใช้บังคับ ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังได้กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งสามฉบับ ซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาในวาระที่สอง เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ แต่ต่อมา กลับมีการกำหนดให้มีการประชุมรัฐสภาเพื่อลงมติเกี่ยวกับระยะเวลาในการแปรญัตติใหม่อีกครั้งในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นการย้อนกลับมาดำเนินการในขั้นตอนของวาระที่หนึ่งใหม่ การกระทำดังกล่าว จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ อีกทั้งผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภายังวางตัวไม่เป็นกลาง โดยในการประชุมพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สอง มีการอาศัยมติเสียงข้างมากปิดการอภิปรายและลงมติเห็นชอบผ่านร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ในขณะที่ ยังมีสมาชิกรัฐสภาผู้สงวนคำแปรญัตติและกรรมาธิการเสียงข้างน้อยผู้สงวนความเห็นต้องการที่จะใช้สิทธิอภิปรายค้างอยู่เป็นจำนวนมาก การทำหน้าที่ประธานที่ประชุมของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีลักษณะเป็นการเร่งรีบรวบรัดโดยร่วมกับสมาชิกรัฐสภาฝ่ายรัฐบาลในการเสนอและลงมติปิดการอภิปราย ซึ่งขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๙ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๕ ประกอบมาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๕๑ และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๔๗ ข้อ ๕๙ วรรคสอง และข้อ ๙๙

นอกจากนี้ การแสดงตนเพื่อนับองค์ประชุมก่อนการลงมติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มีสมาชิกรัฐสภาบางคนนำบัตรประจำตัวสมาชิกรัฐสภาของกันอื่นมาทำการเสียบบัตรในช่องเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนแทนเพื่อนับองค์ประชุมก่อนการลงมติ และทำการเสียบบัตรในช่องเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนลงมติแทนสมาชิกรัฐสภาผู้ซึ่งเป็นเจ้าของบัตรดังกล่าว ทั้งที่มีข้อเท็จจริงว่าสมาชิกรัฐสภาผู้ซึ่งเป็นเจ้าของบัตรไม่ได้อยู่ในห้องประชุม ทำให้ผลการนับองค์ประชุมและผลการลงมติไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง การกระทำดังกล่าวถือเป็นการออกเสียงหรือลงมติเกินกว่าหนึ่งเสียง จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและมีได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของปวงชนชาวไทย ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยและมีคำสั่ง ดังนี้

(๑) กระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นโมฆะ

(๒) การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งหมดเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งหมดเลิกการกระทำดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

(๓) ขอให้คำสั่งให้มีการไต่สวนเพื่อพิจารณากำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยด้วย ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งสองต้องด้วยหลักเกณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๖๘ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ผู้ทราบการกระทำของบุคคลหรือราชการเมื่อผู้กระทำการตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง มีสิทธิไม่มีการตรวจสอบการกระทำดังกล่าวได้ลงประการคือ หนึ่ง เสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และสอง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว ซึ่งเป็นสิทธิของผู้ร้องที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง ประกอบกับเรื่องนี้มีมูลกรณีที่น่าพิศวงในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ถูกร้องทั้งหมด มีพฤติการณ์ในการเสนอญัตติแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในประการที่อาจเข้าข่ายเป็นการทำลายระบบตรวจสอบและถ่วงดุลอันเป็นดุลยภาพระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภารวมทั้งองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเดิมเป็นอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาที่มาจากการออกแบบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญตามที่ระบุไว้ในคำปรารภของรัฐธรรมนูญที่มีความมุ่งหมายให้รัฐธรรมนูญนี้เป็นแนวทางในการปกครองประเทศ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวางทุกขั้นตอน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการกำหนดกลไกสถาบันการเมืองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารให้มีดุลยภาพและประสิทธิภาพตามวิถีการปกครองแบบรัฐสภา รวมทั้งให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเที่ยงธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่ามีมูลกรณีที่น่าจะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งให้รับคำร้องทั้งสี่ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๒) และแจ้งให้ผู้ถูกร้องทั้ง ๓๑๒ คน ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง ส่วนคำขออื่นให้ยก

ระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้อง ๓๑๑ คน ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีเพียงนายสุรเดช จิรจิตติเจริญ สมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกร้องที่ ๒๙๓ โดยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ ตนได้ลงลายมือชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... ต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยตนเห็นว่าการกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งเช่นเดียวกับวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หน้า ๑๓
เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ มกราคม ๒๕๕๗

ซึ่งมีที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน อันเป็นการส่งเสริมหลักประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งเป็นการยึดโยงกับประชาชนในพื้นที่แล้วก็ได้เห็นพ้อง
ด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในทางมาตรา เนื่องจากการแก้ไขผิดไปจากเจตนารมณ์ฉบับที่ยกร่างตั้งแต่แรก
กล่าวคือ ในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ และ
ในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๗ คนได้งดออกเสียง
ในวาระที่สาม การกระทำดังกล่าวของตนเป็นไปโดยสุจริต และมีได้กระทำการในลักษณะเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือมิได้มีผลเปลี่ยนแปลง
การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยยกคำร้องในส่วนของตน

ศาลรัฐธรรมนูญได้ไต่สวนพยานฝ่ายผู้ร้องและพยานศาล เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
จำนวน ๗ ปาก คือ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม นายวิรัตน์ กัลยาศิริ นางสาวรังสิมา รอดรัศมี
นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ นายไพบุลย์ นิตตะวัน นายสุวิจักขณ์ นาควิชะชัย และนางอัจฉรา จุ้ยนิยม
สรุปได้ดังนี้

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ผู้ร้องที่ ๑ และนายวิรัตน์ กัลยาศิริ ผู้ร้องที่ ๒ เบิกความสรุปได้ว่า
การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓๑๐ ได้ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติและพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
เกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภานั้น เป็นการกระทำเพื่อให้ได้อำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ
ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ โดยมีเหตุผลดังนี้

๑. ร่างเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญที่นำเข้ามาพิจารณาในวาระที่หนึ่ง เป็นคนละฉบับกับผู้ถูกร้อง
ที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๐ ได้ลงชื่อยื่นญัตติไว้ ถ้อยความที่รัฐสภาได้พิจารณาในวาระที่หนึ่งไม่มีผู้เสนอญัตติ
จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑ (๒)

๒. กระบวนการในการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญขัดต่อรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ มีการตัดสิทธิ
สมาชิกรัฐสภาในการยื่นคำแปรญัตติ โดยการกำหนดวันแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ๑๕ วัน
อย่างไม่ถูกต้องตามข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา เป็นเหตุให้สมาชิกรัฐสภาหลายคนไม่สามารถแปรญัตติได้
 อีกทั้งมีการตัดสิทธิอภิปรายของผู้สงวนคำแปรญัตติและผู้สงวนความเห็นโดยใช้เสียงข้างมากในการปิดการอภิปราย
และลงมติ

๓. การประชุมพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนี้ กระทำโดยผู้มีส่วนได้เสียและผลประโยชน์ทับซ้อน และเป็นการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ร่วมกันถือปฏิบัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน

๔. ในการพิจารณารายมาตราในวาระที่สอง มีสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นฝ่ายเสนอญัตติในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ใช้บัตรลงมติแทนผู้อื่น ทั้งมีการลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑ กับมาตรา ๑๑/๑ ในคราวเดียวกัน

๕. การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นไปโดยรับแรงรวบรัดขึ้นตอนดังกล่าว เนื่องจากหากรัฐธรรมนูญนี้แก้ไขสำเร็จจะทำให้ฝ่ายผู้ถูกร้องและพวกพ้องได้ประโยชน์ โดยการแก้ไขที่มาคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ได้ออกแบบไว้เพื่อการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐ ประกอบกับมีการแก้ไขให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบัน โดยเฉพาะสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากพรรคการเมืองต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพทันทีที่สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่เข้ามาดำรงตำแหน่ง

๖. มีการกำหนดให้กระบวนการพิจารณาจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลา ๑๒๐ วัน หากกระบวนการไม่เสร็จสิ้นให้นำฉบับที่ผ่านจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นทูลเกล้าฯ ได้ทันที เป็นการตัดอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องจึงเห็นว่า การดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓๑๐ เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการที่มีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง

นางสาวรังสิมา รอดรัศมี พยานของผู้ร้องที่ ๒ และผู้ร้องที่ ๕ เบิกความสรุปได้ว่า พยานเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรสงคราม พรรคประชาธิปัตย์ ได้ต่อสู้และร้องเรียนเกี่ยวกับการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บัตรลงมติแทนกันมาโดยตลอด แต่การร้องเรียนไม่เคยเป็นผลให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ในคดีปวีติศน์อ้างเป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ พยานก็ได้เห็นเหตุการณ์และได้ประท้วงต่อประธานในที่ประชุมแล้วก็ไม่เป็นผล โดยพฤติกรรมของ

หน้า ๑๕
เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ มกราคม ๒๕๕๗

กลุ่มบุคคลที่พยานเห็น มีภาพหรือภาพถ่ายซึ่งในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมรัฐสภา โดยมีผู้ถือบัตรแทนสมาชิกผู้ใด ที่ปรากฏชื่อสมาชิกเจ้าของบัตรที่ฝากไว้ไม่อยู่ ผู้ถือบัตรจะต้องแสดงตนและลงมติให้ เมื่อพยานรู้เห็นเหตุการณ์แต่ไม่มีหลักฐานประกอบการกล่าวหา จึงไปขอร้องเจ้าหน้าที่ซึ่งพยานไม่ขอเปิดเผยชื่อให้ช่วยถ่ายรูปและวิดีโอให้ โดยพิมพ์ภาพของบุคคลที่พยานยืนยันว่าเป็นนายนิรศ ทองธีรราช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร พรรคเพื่อไทย ซึ่งพยานรู้จักดี เนื่องจากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วถึงสี่ปีจึงรู้จักกัน พยานทราบว่านายนิรศ ทองธีรราช มีพฤติกรรมในการใช้บัตรแทนผู้อื่น จึงคอยติดตามตรวจสอบ และได้ขอให้เจ้าหน้าที่ทำการถ่ายภาพและวิดีโอ โดยใช้กล้องที่ถ่ายภาพนิ่งและวิดีโอ โดยพยานคอยให้สัญญาณอยู่ในห้องประชุม เมื่อพยานได้คลิปวิดีโอที่ให้เจ้าหน้าที่ถ่ายมาแล้ว ก็นำไปมอบให้ฝ่ายกฎหมายของพรรคประชาธิปัตย์เพื่อดำเนินการต่อไปหลังจากที่พยานได้ร้องเรียนและเผยแพร่คลิปวิดีโอดังกล่าว ก็ไม่ปรากฏว่านายนิรศ ทองธีรราช มาต่อว่าพยานหรือแจ้งความประการใด

ศาลรัฐธรรมนูญได้เปิดคลิปวิดีโอซึ่งเป็นพยานหลักฐานประกอบคำร้องของผู้ร้องที่ ๒ และให้พยานอธิบายเหตุการณ์ตามภาพที่ปรากฏ พยานยืนยันว่าเป็นเหตุการณ์ของการแก้ไขรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา และเป็นเหตุการณ์ทั้งในการนับองค์ประชุมและการลงมติด้วยพยานเบิกความต่อไปว่าในการลงคะแนนประธานรัฐสภาจะให้กดปุ่มแสดงตนก่อน เพื่อให้นับองค์ประชุมให้ครบและต้องกดปุ่มอีกครั้งหนึ่งเพื่อลงมติ แต่บุคคลในภาพใช้บัตรกดให้สมาชิกคนอื่นที่ได้รับบัตรมา และในคลิปวิดีโออีกสองคลิป จะเห็นว่าบุคคลดังกล่าวเปลี่ยนตำแหน่งที่นั่ง เพราะทราบว่าคนของพยานแอบถ่ายภาพและวิดีโออยู่ พยานทราบว่าระบบการยืนยันตนด้วยบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์นั้นช่องอ่านบัตรจะนำบัตรมาใช้ก็ใ้กันได้ ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า ช่องอ่านบัตรนั้นมีการใช้บัตรกี่ใบกี่ครั้ง หรือใช้บัตรใบอื่นในช่องเดิมหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นบัตรของบุคคลคนเดียวกัน หากใช้บัตรของสมาชิกคนใดแล้วใช้บัตรสำรองของสมาชิกรายเดิมไม่ได้ เพราะเมื่อมีการใช้บัตรที่มีรหัสของบุคคลใดแล้ว ระบบจะไม่ให้นำบัตรสำรองที่มีรหัสของบุคคลเดิมมาใช้ซ้ำ

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ พยานของผู้ร้องที่ ๒ และผู้ร้องที่ ๔ เบิกความสรุปได้ว่าการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม นั้น มิได้กระทำเป็นสามวาระ เนื่องจากการกำหนดวันแปรญัตติเป็นไปโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอน การกำหนดวันแปรญัตติเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อให้สมาชิกรัฐสภา

ได้อื่นค่าแปรญัตติ โดยสมาชิกส่วนหนึ่งอาจจะไม่เห็นด้วยที่ร่างกฎบัตรหรือร่างรัฐธรรมนูญมีสิทธิแปรญัตติ เพื่อที่จะแสดงความเห็นในขั้นกรรมาธิการ หากคณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมมีมติเห็นว่ามีสิทธิส่งวนค่าแปรญัตติไว้ เพื่อผู้ที่ส่งวนค่าแปรญัตตินั้นจะได้นำความเห็นไปอภิปรายต่อในที่ประชุมรัฐสภา สิทธิในการแปรญัตติและ ส่วนค่าแปรญัตติเป็นเอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภา โดยพยานได้ยื่นขอแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว แต่คณะกรรมการปฏิเสธ โดยอ้างว่าพยานยื่นค่าแปรญัตติเกินกำหนด ระยะเวลา ๑๕ วัน พยานไม่เคยพบกรณีที่มีการคัดสิทธิผู้ส่งวนค่าแปรญัตติไม่ให้อภิปราย โดยอ้างว่า ประธานในที่ประชุมสามารถกำหนดระยะเวลาการอภิปรายได้เพื่อไม่ให้เป็นการเกินข้อ การแปรญัตติ มีความสำคัญคือ หากสมาชิกมิได้แปรญัตติไว้ จะคัดค้านการพิจารณาของคณะกรรมการไม่ได้ เว้นแต่เป็นการอภิปรายในส่วนที่คณะกรรมการแก้ไข แต่ถ้าคณะกรรมการยินยอมร่างเดิมไม่ได้แก้ไข ผู้ที่ไม่ได้แปรญัตติ และส่งวนค่าแปรญัตติไว้ก็ไม่มีสิทธิอภิปราย

นายไพบุลย์ นิติตะวัน พยานของผู้ร้องที่ ๒ และผู้ร้องที่ ๔ เบิกความสรุปได้ว่า จากการตรวจสอบ ของคณะอนุกรรมการป้องกันการทุจริตและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในคณะกรรมการศึกษา ตรวจสอบเรื่องการทุจริตและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ของวุฒิสภา ที่พยานได้นำเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่เสนอญัตติกับที่นำเข้าประชุมในรัฐสภา เป็นคนละฉบับกัน โดยพยานเชื่อว่าการนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับใหม่มาเปลี่ยนในเช้าวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยการแก้ไขญัตติเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมไม่ได้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่เสนอญัตติ โดยที่ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอเป็นครั้งแรก ที่มีการลงลายมือชื่อนั้น เป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ยื่นในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งไม่มีการแก้ไขมาตรา ๑๑๕ (๙) และมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง พยานซึ่งเป็นประธานอนุกรรมการดังกล่าว ได้เชิญนางบุษกร อัมพรประภา ผู้อำนวยการสำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้ดูแลเรื่องนี้โดยตรงมาชี้แจงว่าในวันเสาร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๖ นางสาวนงเยาว์ ประพิณ นิตกรชำนาญการพิเศษ ประจำสำนักการประชุม แจ้งว่า มีผู้มาขอเปลี่ยนร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว เป็นข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แต่จำไม่ได้ว่าเป็นใคร โดยไม่มีการโทรศัพท์ ประสานจากนายอุดมเดช รัตนเสถียร พยานเห็นว่าเป็นการปลอมญัตติและใช้ญัตติปลอมในการประชุมรัฐสภา

ถือเป็นการร่วมกันกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีทางใหม่ได้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

นายสุวิจักขณ์ นาควิเศษชัย เลขาธิการรัฐสภา พยานศาล เบิกความสรุปได้ว่า ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอมาตามญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนั้นมีฉบับเดียวตรงกับแก้ไขในการประชุมรัฐสภา แต่พยานได้เคยตรวจเปรียบเทียบระหว่างร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ยื่นมาตามญัตติ กับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้ในการประชุมรัฐสภาจริง เพราะพยานไม่อยู่ในวันที่มีการยื่นญัตติ โดยการตรวจร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ชั้นต้น พยานได้มาตรวจสอบก็เมื่อร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะเข้าสู่การประชุมรัฐสภาในวาระที่หนึ่ง โดยทางปฏิบัติที่ผ่านมาการแก้ไขญัตติ ก่อนที่ประธานจะวินิจฉัยสั่งการให้บรรจุเข้าวาระนั้นกระทำได้ โดยเจ้าหน้าที่ก็จะบันทึกแก้ไขตามที่ผู้เสนอได้ขอแก้ไขมาก่อนเสนอ พยานทราบว่า มีคณะอนุกรรมการฯ เรียกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปทำการสอบสวน แต่พยานยังไม่ทราบผลการสอบสวน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังไม่มาชี้แจง สำหรับเรื่องวันเวลาในการยื่นญัตติทั่ว ๆ ไปนั้นอาจจะยื่นนอกวันและเวลาราชการก็ได้ หากมีการประชุมในวันนั้น

ส่วนประเด็นเรื่องสมาชิกรัฐสภาใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนกันนั้น พยานเบิกความว่า เท่าที่พยานทราบ สมาชิกรัฐสภาก็จะใช้บัตรซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามอบให้คนละหนึ่งใบ เป็นบัตรประจำตัวของสมาชิกสำหรับเป็นบัตรลงคะแนน โดยเมื่อเริ่มประชุมครั้งแรกจะใช้วิธีการลงชื่อที่หน้าห้องประชุม พอครบองค์ประชุมประธานรัฐสภาก็จะเปิดประชุม โดยระบบการลงคะแนนด้วยบัตรนี้ใช้มาประมาณ ๑๐ ปีแล้ว เพื่อแก้ปัญหากรณีการนับคะแนนด้วยการยกมือซึ่งอาจจะผิดพลาดและโต้แย้งกันได้ ส่วนการจะใช้บัตรแทนกันหรือไม่ พยานไม่ทราบ แต่ทราบว่าประธานรัฐสภาได้ตั้งกรรมการขึ้นมาตรวจสอบแต่ยังไม่มีข้อสรุปในเรื่องนี้

ศาลรัฐธรรมนูญได้เปิดคดีพิพาทซึ่งเป็นพยานหลักฐานประกอบคำร้องของผู้ร้องที่ ๒ และให้พยานดูเพื่อให้เห็น พยานเบิกความว่า ไม่แน่ใจว่าเป็นการใช้บัตรแทนกันหรือไม่ โดยเห็นว่าจะเป็นการใช้บัตรสองใบ บัตรหนึ่งเพื่อแสดงตน อีกบัตรเพื่อลงมติ แต่พยานไม่แน่ใจว่าสมาชิกรัฐสภาหนึ่งคนจะมีบัตรเพื่อลงมติหรือแสดงตนกันคนละกี่ใบ ทั้งนี้ พยานรับว่า เสียงของประธานในที่ประชุมที่พยานได้ยินในคลิปวิดีโอเป็นเสียงของนายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานรัฐสภาผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นางอัจฉรา จูอินยอง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พยานศาล เปิดความสรุปได้ว่าระบบขึ้นคอคงเค้นการเข้าประชุมรัฐสภา นั้น สมาชิกรัฐสภาที่มาถึงแล้ว จะไปลงชื่อไว้ โดยสมาชิกจะมีบัตรที่จะแนบบัตรกับเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ระบบจะประมวลผลว่ามีสมาชิกรัฐสภามาลงชื่อเข้าร่วมประชุมที่ราย และส่งผลมาที่กลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ โดยผู้รับผิดชอบ เรื่องการลงชื่อและแนบบัตรเข้าประชุม ได้แก่ กลุ่มงานทะเบียนประวัติ

ศาลรัฐธรรมนูญได้เปิดคลิปวิดีโอทัศนซึ่งเป็นพยานหลักฐานประกอบคำร้องของผู้ร้องที่ ๒ และให้พยานดูเพื่อให้ความเห็น พยานเบิกความว่า ภาพในคลิปน่าจะเป็นช่วงการกดบัตรเพื่อลงคะแนนโดยตามปกติ หนึ่งบัตรจะใช้ได้หนึ่งคน ลงคะแนนได้หนึ่งเสียง พยานเห็นว่าบุคคลที่ปรากฏในคลิปวิดีโอทัศนมีบัตร อยู่ในมือหลายใบ ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านบัตรนั้น หากสมาชิกรัฐสภาใส่บัตรเข้าไปแล้วกดลงคะแนนไปแล้ว คิงบัตรออกมา และนำบัตรผู้อื่นใส่เข้าไปอีก ในระบบสามารถทำได้ เว้นแต่เป็นบัตรของตนเองที่ใส่และ กดลงมติไปแล้ว แต่ผลในกรณีที่มีการใช้บัตรอื่นเข้าไปกดลงมติในลักษณะดังกล่าว จะส่งผลต่อการนับคะแนน หรือไม่ พยานไม่ทราบ นอกจากนี้ ยังมีบัตรสำรองเก็บไว้ที่เจ้าหน้าที่สำหรับสมาชิกรัฐสภาที่ลืมนำบัตร ของตนเองมาอีกหนึ่งใบต่อหนึ่งคนด้วย รวมเป็นสองใบต่อสมาชิกหนึ่งคน โดยเทคโนโลยีที่ใช้อยู่ใน ที่ประชุมรัฐสภานี้ ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเจ้าของบัตรเป็นคนกดบัตรลงมติด้วยตนเอง หรือสมาชิกอื่น เป็นผู้กดแทน ในทางปฏิบัติหากสมาชิกรัฐสภาใส่บัตรและกดบัตรลงคะแนนแล้วสับเปลี่ยนบัตรอื่น มาใส่ที่ช่องอ่านบัตรเดียวกันและลงคะแนนอีกในเวลาไล่เลี่ยกันต่อเนื่องกันก็สามารถกระทำได้ และ ระบบจะนับคะแนนให้ จนกว่าประธานในที่ประชุมจะสั่งปิดการนับคะแนน

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารหลักฐานประกอบของผู้ร้อง และได้สวนพยานหลักฐาน อีกทั้งสั่งให้คู่กรณียื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีเป็นหนังสือแล้ว จึงกำหนดประเด็นวินิจฉัย รวม ๒ ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... เป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่

ประเด็นที่สอง การแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... เป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่

ก่อนพิจารณาประเด็นดังกล่าว มีปัญหาต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ที่พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเทศที่มีเอาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ในการปกครองประเทศ ล้วนมีวัตถุประสงค์และมุ่งหมายที่จะออกแบบหรือสร้างกลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในอันที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ อีกทั้งสร้างระบบตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างองค์กรหรือสถาบันทางการเมือง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นของประชาชน ตามหลักการแบ่งแยกอำนาจที่แบ่งช่องทางการใช้อำนาจออกเป็น ๓ ทาง คือ การใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา การใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และการใช้อำนาจตุลาการทางศาล ดังจะเห็นได้จากความตอนหนึ่งที่ปรากฏในคำปรารภของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ว่า “ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่จัดทำใหม่นี้ มีสาระสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันของประชาชนชาวไทย ในการธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราชและความมั่นคงของชาติ การทำนุบำรุงรักษาศาสนาทุกศาสนาให้สถิตสถาพร การเทิดทูนพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและเป็นมิ่งขวัญของชาติ การยึดถือระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นวิถีทางในการปกครองประเทศ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดกลไกสถาบันทางการเมืองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ให้มีดุลยภาพและประสิทธิภาพตามวิถีการปกครองแบบรัฐสภา รวมทั้งให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสุจริตเที่ยงธรรม”

จากหลักการดังกล่าว ย่อมแสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่า เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีความมุ่งหมายที่จะให้องค์กรหรือสถาบันการเมืองได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องชอบธรรม มีความเป็นอิสระและซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ไม่ประสงค์ที่จะให้องค์กรหรือสถาบันการเมืองใดบิดเบือนการใช้อำนาจโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ปราศจากความชอบธรรมทุกรูปแบบ อีกทั้งไม่ประสงค์ที่จะให้องค์กรหรือสถาบันการเมืองหยิบยกบทกฎหมายใดมาเป็นข้ออ้างเพื่อใช้เป็นฐานสนับสนุน คำจูน ในอันที่จะแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องจากการใช้อำนาจนั้น ๆ

ส่วนเพื่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะให้อิทธิพลที่ฝ่ายเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ก็ตาม ผลของการปกครองโดยใช้ฝ่ายเสียงข้างมากใจกลคือซึ่งหนึ่งข้อเสียซึ่งมีอยู่ โดยไม่ฟังเหตุผลและขาดหลักฐาน จนทำให้ฝ่ายเสียงข้างน้อยไม่มีที่อยู่ที่ยืนตามสมควรแล้วไซ้ จะถือว่าเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างไร หากแต่จะกลับกลายเป็นระบอบเผด็จการฝ่ายข้างมาก ชัดแย้งต่อระบอบการปกครองของประเทศไปอย่างชัดเจน ซึ่งหลักการพื้นฐานสำคัญนี้ได้รับการยืนยันมาโดยตลอดว่า จำเป็นต้องมีมาตรการในการป้องกันการใช้อำนาจบิดเบือน หรืออำนาจอำเภอใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่เข้ามาใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน โดยให้ตั้งมั่นอยู่บนหลักการแบ่งแยกการใช้อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจของปวงชนชาวไทย เพื่อให้แต่ละองค์กรหรือสถาบันการเมืองที่ใช้อำนาจดังกล่าวอยู่ในสถานะที่จะตรวจสอบและถ่วงดุลเพื่อที่ตทานและคานอำนาจซึ่งกันและกันได้ อย่างเหมาะสม มิใช่แบ่งแยกให้เป็นพื้นที่อิสระของแต่ละฝ่ายที่จะใช้อำนาจตามอำเภอใจอย่างไรก็ได้ เพราะหากปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดโดยปราศจากการตรวจสอบและถ่วงดุลแล้ว ย่อมเป็นความเสียหายอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดความเสียหายและนำพาประเทศชาติให้เกิดเสื่อมโทรมลง เพราะความผิดหลงและมัวเมา ในอำนาจของผู้ถืออำนาจรัฐ

ในการนี้อาจกล่าวได้ว่า องค์กรที่ทำหน้าที่แทนผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือศาล ล้วนถูกจัดตั้งขึ้นหรือได้รับมอบอำนาจจากรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น ดังนั้น การใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้จึงต้องถูกจำกัดขอบเขตทั้งในด้านกระบวนการและเนื้อหา กรณีจึงมีผลให้การใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรทั้งหลายเหล่านี้ไม่สามารถที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้

ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงได้นำหลักนิติธรรมมากำกับกับการใช้อำนาจหน้าที่ของทุกฝ่าย ทุกองค์กร และทุกหน่วยงานของรัฐภายใต้หลักการที่ว่า นอกจากจะต้องใช้อำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทกฎหมายที่มีอยู่ทั่วไปแล้ว ยังจะต้องใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามหลักนิติธรรมด้วย กรณีจึงไม่อาจปฏิบัติตามบทกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือหลักเสียงข้างมากเพียงด้านเดียวเท่านั้น หากแต่ยังจะต้องคำนึงถึงหลักนิติธรรมควบคู่กันไปด้วยการอ้างหลักเสียงข้างมากโดยที่ไม่ได้คำนึงถึงเสียงข้างน้อย เพื่อหีบยกมาสนับสนุนการใช้อำนาจตามอำเภอใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของผู้ใช้อำนาจ ท่ามกลางความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวหรือกลุ่มบุคคลกับผลประโยชน์ของประเทศชาติและความสงบสุขของประชาชนโดยรวม

เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ มกราคม ๒๕๕๗

ย่อมจะนำไปสู่ความเสียหายแก่บุคคลที่เป็นกรรมกรประเภทชาติหรือการวิวาหิตามและแตกสามัคคีกัน
อย่างรุนแรงรวมทั้งประชาชนไทยและชาวต่างชาติได้ธรมตามมาตรา ๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๖ ซึ่งหมายถึง “รัฐธรรมนูญนี้” ตามนัยมาตรา ๖๘ นั้นเอง
การใช้กฎหมายและการใช้อำนาจปกครองที่มีคำคมเป็นไปโดยสุจริต จะใช้โดยทุจริตถือผลมีผลประโยชน์ทับซ้อน
หรือวาระซ่อนเร้นมิได้ เพราะมิเช่นนั้น จะทำให้บรรดาสุจริตชนคนส่วนใหญ่ของประเทศอาจสูญเสียประโยชน์
อันพึงมีพึงได้ ให้เปิดอยู่แก่บุคคลหรือคณะบุคคลผู้ใช้อำนาจโดยปราศจากความชอบธรรม

หลักนิติธรรมถือเป็นแนวทางในการปกครองที่มาจากหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ
อันเป็นความเป็นธรรมที่บริสุทธิ์ บิดาจากอคติ โดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องและแอบแฝง
หลักนิติธรรมจึงเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของกฎหมายที่อยู่เหนือบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษร
ซึ่งรัฐสภา กิติ คณะรัฐมนตรี กิติ ศาล กิติ รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ กิติ
จะต้องยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ส่วนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองของประชาชนโดยประชาชน
และเพื่อประชาชน มิใช่การปกครองตามแนวคิดของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และมีใช้การปกครองที่อ้างอิง
แต่เพียงฐานอำนาจที่มาจากการชนะเลือกตั้งเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากหลักการปกครองในระบบประชาธิปไตย
ยังมีองค์ประกอบสำคัญอีกหลายประการ การที่องค์กรหรือสถาบันการเมือง ในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐ
มักจะอ้างอยู่เสมอว่า ตนมาจากการเลือกตั้งของประชาชน แต่กลับนำแนวความคิดของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
มาปฏิบัติหาวิธีวิธีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยรวม
ภายใต้หลักนิติธรรมไม่ เนื่องจากประชาธิปไตยมิได้หมายถึงเพียงการได้รับเลือกตั้งหรือชนะการเลือกตั้ง
ของฝ่ายการเมืองเท่านั้น เพราะเสียงส่วนใหญ่จากการเลือกตั้งมีความหมายเพียงสะท้อนถึงความต้องการ
ของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในแต่ละครั้งเท่านั้น หาใช่เป็นเหตุให้ตัวแทนใช้อำนาจได้
โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและชอบธรรมตามหลักนิติธรรม แต่อย่างใด

ในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็กำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่สำคัญ
ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจเพื่อให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม ภายใต้หลักการควบคุมความชอบ
ด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย อันเป็นปรัชญาของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ในอันที่จะทำให้สิทธิ
และเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่ไปกับ

การอ้างและรักษาไว้ซึ่งความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจวบจนได้จากรอบบัญชีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ บรรทัดที่ ๓ ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นอันเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ประกอบมาตรา ๒๑๗ หัวขั้ว สันธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้ รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรง ในการตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง เมื่อพิจารณาโดยตลอดแล้ว เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องทั้งสี่ใช้สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ บรรทัดสอง ด้วยการยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งหมดได้กระทำการเพิกล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่

(๑) ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาที่ใช้ในการประชุมพิจารณาร่วมกัน ของรัฐสภาเป็นฉบับเดียวกันกับการยื่นญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา หรือไม่

ผู้ร้องอ้างว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ที่ผู้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อรัฐสภา มีเนื้อความไม่ตรงกับร่างรัฐธรรมนูญที่ได้มีการแจกจ่าย ให้สมาชิกวุฒิสภาพิจารณาในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ มีข้อแตกต่างกันหลายประการ ในกรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เลขาธิการรัฐสภาส่งต้นฉบับของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอให้รัฐสภาพิจารณา เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งนายสุวิจักขณ์ นาควิชะชัย เลขาธิการรัฐสภา ได้ส่งต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอให้รัฐสภาพิจารณาตามที่เลขาธิการรัฐสภาส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีการใส่เลขหน้าเรียงตามลำดับด้วยลายมือตั้งแต่หนังสือถึงประธานรัฐสภา รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เข้าชื่อเสนอญัตติ รายชื่อสมาชิกวุฒิสภาผู้ร่วมเสนอ จนถึงหน้าที่ ๓๓ แต่ในหน้าถัดไปซึ่งเป็นบันทึก

หลักการและเหตุผล ตัวร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไข และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างที่แก้ไข ไม่ปรากฏว่ามีการลงเลขหน้ากำกับไว้ อีกทั้งไม่มีการเขียนข้อความใด ๆ ด้วยลายมือ และมีข้อความประกอบปรากฏว่าตัวอักษรที่ใช้ตั้งแต่หน้าที่ ๑ ถึงหน้าที่ ๓๓ มีความแตกต่างกันกับตัวอักษรที่ใช้ในบันทึกหลักการและเหตุผล ตัวร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข

เมื่อนำเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ที่อ้างว่าได้รับแจกเพื่อใช้ในการประชุมรัฐสภาทั้งสองฉบับ มีข้อความและเลขหน้าตรงกันและมีการเติมข้อความต่อท้ายชื่อร่างรัฐธรรมนูญในหน้าบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างที่แก้ไขด้วยลายมือ และมีการใส่เลขหน้าเรียงลำดับทุกหน้าตั้งแต่หน้าหนึ่งถึงประธานรัฐสภา เพื่อขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าชื่อเสนอญัตติ รายชื่อสมาชิกรัฐสภาผู้ร่วมเสนอ บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข ตัวร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข รวม ๔๑ หน้า สำหรับตัวอักษรที่พิมพ์ก็ปรากฏว่าได้ใช้ตัวอักษรแบบเดียวกันตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย

นอกจากนี้ เมื่อนำเอกสารญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับมาตรา ๑๕๐ ที่นายประสิทธิ์ โพรสุธน และพวก เป็นผู้เสนอ ตามที่เลขาธิการรัฐสภาได้นำส่งศาลรัฐธรรมนูญมาประกอบการพิจารณา ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า มีการใส่เลขหน้าเรียงตามลำดับด้วยลายมือตั้งแต่หน้าหนึ่งถึงประธานรัฐสภา รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าชื่อเสนอญัตติ รายชื่อสมาชิกรัฐสภาผู้ร่วมเสนอ บันทึกหลักการและเหตุผล ตัวร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไข จนถึงหน้าสุดท้าย ซึ่งเป็นบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข อีกทั้งมีการเติมข้อความในชื่อร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเพิ่มเติมคำว่า “แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ...” ในหน้าบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข ส่วนตัวอักษรที่ใช้ในการพิมพ์ก็เป็นตัวอักษรที่มีลักษณะเดียวกันตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย ลักษณะของการใส่เลขหน้าตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย การแก้ไขชื่อร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไข การใช้ตัวอักษรที่พิมพ์ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย จะเหมือนกับเอกสารที่ผู้ร้องอ้างว่าได้รับแจกเพื่อใช้ในการประชุมของรัฐสภา

จากการตรวจสอบพยานหลักฐานดังกล่าวข้างต้น เชื่อได้ว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ... ที่เสนอให้สมาชิกรัฐสภาพิจารณาในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ

มิใช่ร่างเดิมที่นายอุดมเดช รัตนเสถียร เป็นผู้อำนวยการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่ได้ร่าง เสนอให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบการประชุม แต่เป็นร่างที่จัดพิมพ์ขึ้นใหม่ ซึ่งมีข้อความที่แตกต่างจากร่างเดิมหลายประการ ถึงแม้ว่านายสุวิจักขณ์ นาควิชะชัย จะเบิกความว่า ก่อนที่บรรจวารสาร หากมีความจำเป็นแก้ไขก็ยังสามารถแก้ไขได้ ก็น่าจะเป็นการแก้ไขในเรื่อง ผิดพลาดเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ เช่น พิมพ์ผิด มิใช่เป็นการแก้ไขซึ่งขัดกับหลักการเดิม หากเป็นการแก้ไขที่ขัดกับ หลักการเดิมก็ชอบที่จะมีผู้ร่วมลงชื่อเสนอผู้ติดตามที่บัญญัติไว้ จากการตรวจสอบข้อความของร่างที่มีการแก้ไข ปรากฏว่า มีการเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงหลักการที่สำคัญจากร่างเดิมหลายประการ คือ การเพิ่มเติมหลักการ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง ด้วย ประการสำคัญ การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๖ จะมีผลทำให้บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งสมาชิกภาพ สิ้นสุดลง สามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้สักโดยไม่ต้องรอให้พ้นระยะเวลา ๒ ปี และ มีการดำเนินการในลักษณะที่มีเจตนาปกปิดข้อเท็จจริงไม่แจ้งข้อความจริงว่าได้มีการจัดทำร่างขึ้นใหม่ ให้สมาชิกวุฒิสภาทราบทุกคน

เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า ในการพิจารณาของที่ประชุมรัฐสภา มิได้นำเอาร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาฉบับที่นายอุดมเดช รัตนเสถียร และคณะ เสนอต่อ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ มาใช้ในการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ แต่ได้นำร่างที่มีการจัดทำขึ้นใหม่ ซึ่งมีหลักการแตกต่างจากร่างเดิมที่นายอุดมเดช รัตนเสถียร เสนอหลายประการโดยไม่ปรากฏว่ามีสมาชิกวุฒิสภาร่วมลงชื่อเสนอผู้ดัดแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่ แต่อย่างใด มีผลเท่ากับว่าการดำเนินการในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่รัฐสภารับหลักการ ตามคำร้องนี้ เป็นไปโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙(๑) (๑) วรรคหนึ่ง

(๒) การกำหนดวันแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

การอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการบัญญัติกฎหมาย เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของสมาชิกวุฒิสภา โดยเฉพาะผู้ที่ได้ขอแปรญัตติ สวอนคำแปรญัตติ หรือกรรมวิธีการที่สวอนความเห็นไว้ ย่อมมีสิทธิ ที่จะอภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลในประเด็นที่ได้แปรญัตติ สวอนคำแปรญัตติ หรือได้สวอนความเห็นไว้ สำหรับประเด็นนี้ ข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานในสำนวนและจากการเบิกความของพยาน

ต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ขึ้นได้สาม ปวงฎุโณการทิจารณการ ทังเม็งและวาระทังสอง ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ผลัดกันทำหน้าทีประธาณทีประธาณได้มีการลงเลืลือผู้ขอลืออภิปรายในวาระทีหนึ่ง และลัดลือลือผู้ขอแปรญัตติ ผู้สงวนคำแปรญัตติ และผู้สงวนความเห็น เป็นจำนวนถึง ๕๗ คน โดยอ้างว่าความเห็นดังกล่าวดัดต่อหลักการ ทัง ๆ ทียังไม่ได้มีการสงเลืลืออภิปราย ทังนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ใช้เสียงข้างมากในทีประชุมปิดการอภิปราย เห็นว่า แม้การปิดการอภิปรายจะเป็นดุลพินิจของประธาณและแน้เสียงข้างมากมีลือลือทีจะลงมติให้ปิดการอภิปรายได้ก็ตาม แต่การใช้ดุลพินิจและการใช้เสียงข้างมากดังกล่าวด จะต้องไม่ลัดลือลือการทำหน้าทีของสมาชิกรัฐสภา หรือละเลยไม่ฟังความเห็นของฝ่ายข้างน้อย การรวบรัดปิดการอภิปรายและปิดประชุมเพื่อให้มีการลงคะแนนเสียง จึงเป็นการใช้อำนาจไปในทางทีไม่ชอบ เอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายข้างมากโดยไม่เป็นธรรม อันเป็นการลัดต่อหลักนิติธรรม

นอกจากนี้ ผู้ร้องยังอ้างอีกว่า การนับระยะเวลาในการแปรญัตติของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ถูกต้อง โดยอ้างว่า เมื่อทีประชุมพิจารณารับหลักการในวาระทีหนึ่งแล้ว เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๖ มีผู้เสนอกำหนดเวลาในการขอแปรญัตติ ๑๕ วัน และ ๖๐ วัน ซึงตามข้อบังคับการประชุมจะต้องให้ทีประชุมรัฐสภาพิจารณาลงมติว่า จะใช้กำหนดเวลาใด แต่ก่อนทีจะมีการลงมติเกิดปัญหาเรื่ององค์ประชุมในขณะนั้นไม่ครบตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงยังมีได้มีการลงมติ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้สงให้กำหนดเวลายื่นคำแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันทีรัฐสภารับหลักการ แต่มีผู้ทักท้วง ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงได้นัดประชุมอีกครั้งในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๖ ในการประชุมครั้งนี้ ทีประชุมได้ลงมติให้กำหนดเวลาแปรญัตติ ๑๕ วัน แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้สรุปให้เริ่มต้นนับย้อนหลังไปโดยให้นับระยะเวลา ๑๕ วันนั้นตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ทำให้ระยะเวลาการขอแปรญัตติไม่ครบ ๑๕ วันตามมติทีประชุม เพราะจะเหลือระยะเวลาให้สมาชิกรัฐสภาเสนอคำแปรญัตติเพียง ๑ วัน เท่านั้น เห็นว่า การแปรญัตติเป็นลือลือของสมาชิกรัฐสภาทีจะเสนอความคิดเห็น การแปรญัตติจึงต้องมีเวลาพอสมควรเพื่อให้สมาชิกผู้ประสงค์จะขอแปรญัตติได้ทราบระยะเวลาทีแน่นอนในการยื่นขอแปรญัตติ อันเป็นลือลือในการทำหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การนับระยะเวลาในการแปรญัตติ ย่อมไม่อาจนับเวลาย้อนหลังได้ แต่ต้องนับตั้งแต่วันที่ทีประชุมมีมติเป็นต้นไป การเริ่มนับระยะเวลาย้อนหลังไปจนทำให้เหลือระยะเวลาขอแปรญัตติเพียง ๑ วัน เป็นการดำเนินการทีลัดต่อข้อบังคับการประชุมและไม่เป็นกลาง จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ทังลัดต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓ วรรคสอง ด้วย การกำหนดเวลาแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงไม่ของเค็มรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง

(๓) วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

เมื่อพิจารณาหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้ระบบรัฐสภาแบบมีผู้แทนแล้ว จะเห็นว่า สมาชิกรัฐสภานับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อระบบนี้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีฐานะเป็นผู้แทนของปวงชนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยประชาชนหรือได้รับการสรรหาให้เข้าไปใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภาแทนประชาชน อย่างไรก็ตาม ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจนว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยโดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ อีกทั้งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักนิติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง ที่ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

ส่วนการใช้อำนาจของสมาชิกรัฐสภา ในฐานะผู้แทนปวงชนชาวไทยซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริงนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ได้กำหนดหลักการสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรากฎหมายไว้ว่า สมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันก็ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภานั้น การแสดงตนในการออกเสียงลงคะแนนถือเป็นเรื่องเฉพาะตัวของสมาชิกรัฐสภาแต่ละคนที่จะต้องมาแสดงตนในการประชุมเพื่อพิจารณาญัตติต่าง ๆ แต่ครั้งด้วยตนเอง และในการนี้ย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในแต่ละเรื่องได้เพียงครั้งละหนึ่งเสียงเท่านั้น การกระทำใดที่เป็นเหตุให้ผลการลงคะแนนผิดไปจากความเป็นจริง การกระทำนั้นย่อมไม่ชอบด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีผู้ร้องมีบัตร จักซ์พยานผู้เห็นเหตุการณ์มาเบิกความ พร้อมทั้ง มีพยานหลักฐานสำคัญมาแสดง คือ ฟิล์มวีดิทัศน์ที่บันทึกภาพเหตุการณ์ขณะที่มีการกระทำดังกล่าว ถึงสามตอนที่แสดงให้เห็นว่า มีสมาชิกรัฐสภาบางคนใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนผู้อื่น ในเครื่องออกเสียงลงคะแนนระหว่างที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งในการนี้ นางสาวรังสิมา รอดรัศมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะพยานบุคคล ของผู้ร้องที่ ๒ และผู้ร้องที่ ๔ ได้เบิกความประกอบคลิปวีดิทัศน์ รวม ๓ ตอน เพื่อยืนยันว่า ในขณะที่ได้มีบุคคลตามที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์กระทำการใช้บัตรแสดงตนอิเล็กทรอนิกส์ใส่เข้าไป ในเครื่องออกเสียงลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงมติคราวละหลายใบ ซึ่งขัดแย้งกับหลักการ และวิธีการที่ถูกต้องในเรื่องนี้ ตามคำเบิกความของนางอัจฉรา จุยีนยง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่เบิกความไว้ว่าโดยปกติแล้วบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้อยู่หรือ แสดงตนในการนับองค์ประชุมและลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภานั้นจะมีประจำตัวคนละหนึ่งใบ และมีบัตรสำรองอีกคนละหนึ่งใบซึ่งเก็บรักษาไว้ที่เจ้าหน้าที่ สำหรับให้สมาชิกขอรับไปใช้ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภา มิได้นำบัตรประจำตัวมา ประกอบกับเสียงที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์ขณะกระทำการดังกล่าว ก็สอดคล้อง กับเสียงที่ปรากฏในแผ่นวีดิทัศน์บันทึกถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา และรายงานการประชุมรัฐสภา ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาที่ระบุไว้ในคำร้อง ซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่เลขาธิการรัฐสภาส่งให้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ อีกทั้งในทางได้สวนพยานบุคคล เลขาธิการรัฐสภาซึ่งได้ดูและฟังภาพและเสียงในคลิป วีดิทัศน์นั้นแล้ว ได้เบิกความว่า จำได้ว่าเป็นเสียงของรองประธานรัฐสภา ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม ในขณะที่ ประกอบกับนางสาวรังสิมา รอดรัศมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะพยานบุคคลของผู้ร้องที่ ๒ และผู้ร้องที่ ๔ ซึ่งเบิกความประกอบภาพถ่ายที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์ ที่ผู้ร้องที่ ๒ ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ ซึ่งเป็นสมาชิกรัฐสภา ได้ใช้ บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตร และกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง นอกจากนี้ พยานบุคคลปากนี้ยังได้เบิกความยืนยันข้อเท็จจริงว่า สามารถจดจำผู้ถูกร้องรายนี้ได้เป็นอย่างดี โดยไม่มีเหตุไคร่ข้องเป็นการส่วนตัวกันแต่อย่างใด และ หลังจากที่พยานร้องเรียนเรื่องนี้แล้ว ก็ยังคงทักทายกันเป็นปกติ เนื่องจากตนเป็นสมาชิกรัฐสภา

มาเป็นเวลา ๑๑ ปี ได้ติดตามตรวจสอบและร้องเรียนเรื่องการใช้บัตรแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแนบกันมาโดยตลอด โดยเฉพาะพฤติกรรมของนายนิกร ทองอ้วน ๗ จนกระทั่งถึงกับใช้ไม้คองของตนคอยถ่ายภาพและวิดีโอขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานประกอบการร้องเรียน และเมื่อพิจารณาจากภาพถ่ายที่พยานนำสืบต่อศาลรัฐธรรมนูญก็เห็นภาพบุคคลปรากฏใบหน้าค้ำบังซึ่งสามารถยืนยันได้ว่าแก่นายนิกร ทองอ้วน ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ ซึ่งสวมสูทสีเดียวกันกับภาพที่ปรากฏในคลิปวิดีโอที่ถือบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ใบมือจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่าสองบัตรเกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนที่สมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะพึงมีได้ และยังใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวใส่เข้าออกในช่องอ่านบัตรพร้อมกดปุ่มบนเครื่องอ่านต่อเนื่องกันทุกบัตร

เห็นได้ว่า การกระทำเช่นนี้มีลักษณะที่ผิดปกตวิสัยและมีสมาชิกรัฐสภาใช้บัตรแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนในระบบอิเล็กทรอนิกส์หลายใบ จากการรับฟังพยานหลักฐานและคำเบิกความพยานในชั้นการพิจารณาได้สวนคำร้องเป็นเรื่องที่แจ้งชัดทั้งภาพวิดีโอ และประจักษ์พยานที่มาเบิกความประกอบการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภาในระหว่างที่มีการออกเสียงลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาว่า มีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ แต่ได้มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนแทนในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม การดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกรัฐสภาซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือการครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญแล้ว ยังขัดต่อข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงเสียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของรัฐสภาในการประชุมนั้น ๆ เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย เนื่องมาจากกระบวนการลงคะแนนเสียงที่ไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา และขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังที่ได้ระบุมาแล้วข้างต้น มีอาจถือว่าเป็นมติที่ชอบของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ปัญหาที่ต้องพิจารณานี้ในประเด็นที่สองมีว่า การแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่

การแก้ไขรัฐธรรมนูญตามร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ผู้ร้องเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานี้จึงอัยนั้น มีเนื้อหาสาระสำคัญเป็นการแก้ไขคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภา โดยเปลี่ยนแปลงแก้ไขเนื้อหาสาระในหลายประเด็น ซึ่งมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้บุคคลใดได้มาซึ่งอำนาจการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ร่างขึ้นโดยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นแม่แบบ โดยได้แก้ไขหลักการในเรื่องคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาจากเดิมไว้หลายประการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเหมือนเช่นการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กล่าวคือ บัญญัติให้มีสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากพรรคการเมืองเข้ามาเป็นองค์ประกอบร่วมกับสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากคัดเลือกตั้งในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน เพื่อให้โอกาสแก่ประชาชนทุกภาคส่วน ทุกสาขาอาชีพ ได้มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ของวุฒิสภา ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติได้อย่างรอบคอบ ทั้งยังได้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นอิสระจากการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น ห้ามบุพการี คู่สมรส บุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาและกำหนดเวลาห้ามเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้เป็นเวลา ๕ ปี เป็นต้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย ๒ สภา คือ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ให้มีดุลยภาพระหว่างกัน โดยได้กำหนดบทบาทของวุฒิสภาให้เป็นองค์กรตรวจทานกลั่นกรองการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและถ่วงดุลอำนาจกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาในการตรวจสอบถอดถอนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๐ เมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาแล้ว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นอิสระจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างแท้จริง จึงได้บัญญัติห้ามความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันดังกล่าวเพราะหากยอมให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันย่อมไม่อาจหวังได้ว่า จะมีการตรวจสอบอย่างตรงไปตรงมา อันเป็นการขัดกับหลักการดุลและคานอำนาจซึ่งกันและกัน อันเป็นหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญนี้

สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามคำร้องนี้ เป็นการแก้กลับไปสู่จุดบกพร่องที่เคยปรากฏแล้วในอดีต เป็นจุดบกพร่องที่อ่อนแอกว่า เสี่ยงต่อการสูญเสียความริบหรี่และสภานิติบัญญัติของมวลหมู่มหาชนชาวไทย เป็นความพยายามนำประเทศชาติให้ถอยหลังเข้าคลอง ทำให้วุฒิสภากลับไปเป็นสภาผู้แทนราษฎรสภาของครอบครัว และสมาชิกวุฒิสภา สุธัญญสถานและคฤหาสน์แห่งการเป็นสติปัญญาให้แก่สภาผู้แทนราษฎร กลายเป็นเพียงเสียงสะท้อนของมวลชนกลุ่มเดียวกัน ทำลายสาระสำคัญของการมีสองสภา นำพาไปสู่การผูกขาดอำนาจรัฐ ตัดการมีส่วนร่วมของปวงประชาหลากหลายสาขาหลายอาชีพ เป็นการเปิดช่องให้ผู้ร่วมกระทำการครั้งนี้กลับมีโอกาสได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองโดยวิธีการที่มีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากการออกเสียงแสดงประชามติของมหาชนชาวไทย

นอกจากนี้ การแก้ไขที่มาของสมาชิกวุฒิสภาให้มาจากการเลือกตั้งเพียงทางเดียว อันมีที่มาเหมือนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงย่อมเป็นเสมือนสภาเดียวกัน ไม่เกิดความแตกต่างและเป็นอิสระซึ่งกันและกันของทั้งสองสภา เป็นการทำลายลักษณะและสาระสำคัญของระบบสองสภาให้สูญสิ้นไป

การแก้ไขที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับฝ่ายการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ย่อมทำให้หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันของระบบสองสภาต้องสูญเสียไปอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ฝ่ายการเมืองสามารถควบคุมอำนาจเหนือรัฐสภาได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดปราศจากการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน อันเป็นการกระทบต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเปิดทางให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการครั้งนี้ได้อำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการที่ไม่เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

นอกจากนี้ เนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๑/๑ ยังขัดต่อรัฐธรรมนูญ ในเรื่องกระบวนการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาที่จะบัญญัติขึ้นใหม่ โดยรวบรัดให้มีการประกาศใช้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยไม่ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๑ ที่จะต้องส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเสียก่อน ซึ่งขัดกับหลักการดุลและคานอำนาจอันเป็นหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ฝ่ายการเมืองสามารถออกกฎหมายได้ตามอำเภอใจโดยอาศัยเสียงข้างมากปราศจากการตรวจสอบ

หน้า ๓๑
เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ มกราคม ๒๕๕๗

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยโดยมติเสียงข้างมาก ๖ ต่อ ๓ ว่าการดำเนินการพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของผู้กรรทั้งหมคในคดีนี้ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม มาตรา ๒๔๑ (๑) (๒) และ (๔) และมาตรา ๓ วรรคสอง และวินิจฉัยโดยมติเสียงข้างมาก ๕ ต่อ ๔ ว่า มีเนื้อความที่เป็นสาระสำคัญขัดแย้งต่อหลักการพื้นฐานและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อันเป็นการกระทำเพื่อให้ผู้กรรทั้งหมคได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ผ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง

ส่วนที่ผู้ร้องที่ ๑ ขอให้ยุบพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ คณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองดังกล่าว นั้น เห็นว่า ยังไม่เข้าเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ วรรคสาม และวรรคสี่ จึงให้ยกคำร้องในส่วนนี้

นายจรูญ อินทจาร
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ ภัคดีธนากุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเฉลิมพล เอกอรุ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายชัช ชลวร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนุรักษ์ มาประณีต
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

~ 1 ~

ช่วงที่ 1

นาที 1-นาทีที่ 60

จนท.สภา มาตรา 55 มาตรา 65 ไม่มีการแก้ไข หมวด 4 บทกำหนดโทษไม่มีการแก้ไข ม.66-ม.69 ไม่มีการแก้ไข บทเฉพาะกาลไม่มีการแก้ไข ม.70 มีการแก้ไข มีกรรมวิธีการลงวนความเห็น

ป.สภ ม.70 มีการแก้ไข มีกลุ่มสงวนความเห็น 3 กลุ่มดังนี้ 1. ขอสงวนความเห็นไว้ตามความเห็นเดิมได้แก่ ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ กลุ่มที่ 2 สงวนความเห็นในวรรคหนึ่ง และจะให้ตัดข้อความในวรรคสองของม.70 ออกทั้งวรรคกลุ่มนี้ได้แก่ พ.ต.อ.จรุงวิทย์ ภุมมา และท่านสกุส สื่อทรงธรรม ทั้งสองท่านเป็นกรรมวิธีการเสียงข้างน้อย กลุ่มที่ 3 ท่านกล้าณรงค์ จันทรทิพย์ ท่านวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ และท่านอาจารย์ นรนิช เศรษฐบุตร ทั้งหมดทั้ง 3 กลุ่มดังนี้ ผมจะให้ผู้สงวนกลุ่ม 1 กลุ่ม 2 กลุ่ม 3 ตามลำดับได้อภิปรายแสดงความเห็นข้อสงวนของตัวเองก่อนนะครับ เชิญท่านเสรี สุวรรณภานนท์ครับ

นายเสรี กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับกระผมนายเสรี สุวรรณภานนท์ กรรมวิธีการเสียงข้างน้อย ขอกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังที่ประชุมครับ ว่าส่วนที่ผมเองได้สงวนความเห็นไว้ดังกล่าวเนื่องจากตามม.70 ดังกล่าวนี้ ในส่วนผมเองได้มาเป็นกรรมวิธีการจากการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ที่เสนอประเด็นสำคัญให้กับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีสาระสำคัญในม.70 ดังกล่าว เป็นบทเฉพาะกาล ว่าในส่วนของ สปท.เองก็ได้ผ่านข้อเสนอก่อนที่จะให้มีบทเฉพาะกาลในส่วนของการดำรงตำแหน่ง ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต. ให้เป็นไปตามคุณสมบัติที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ซึ่งในรัฐธรรมนูญ. 267 ได้กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จัดทำร่าง พรปร.รณ. 10 ฉบับ ซึ่ง พรปร.รณ.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ถือเป็นหนึ่งในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยในวรรคที่สอง ของรณ.ม.267 บัญญัติว่า ดำเนินการตามวรรค 1 คณะกรรมการร่างรณ. จะจัดทำร่างรณ. ประกอบร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่ หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ สาระสำคัญอยู่ตรงนี้ครับ ว่าทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรณ. และต้องมุ่งหมายให้มีการขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ซึ่งในส่วนหลักในรณ.ดังกล่าวนี้เอง คณะกรรมการด้านการเมืองของ สปท. เห็นว่า ในบทเฉพาะกาลพูดถึงคุณสมบัติของ กกต.5 คนที่ทำหน้าที่ในปัจจุบันนี้ จะทำหน้าที่ได้มากน้อยแค่ไหนก็ต้องเป็นไปตาม รณ. กับเจตนารมของ รณ. ....คนที่มีคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญคงทำหน้าที่ต่อ คนที่ไม่มีคุณสมบัติหน้าที่ก็พ้นไปอันนี้เป็นไปตามรณ. ผมก็จำเป็นที่จะต้องกราบเรียนและยืนยันหลักข้อเสนอของ สปท.มานะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรามองว่าประสิทธิภาพการทำงานของ กกต.เป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าเรา มีเป้าหมายที่จะต้องให้มีการจัดการการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการเลือกตั้งจะมีประสิทธิภาพนั้นก็จะต้องมีคนที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเข้าใจในการทำงาน อย่างน้อยก็สักส่วนหนึ่ง ก็เลยคิดว่าน่าจะมีคนเดิมเข้ามาทำหน้าที่ต่อ เพื่อให้หน่วยงานลุล่วงไปโดยสะดวก อันนี้ก็คือประสิทธิภาพการทำงานที่เราคิดว่าน่าจะต้องได้อะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนที่มีคุณสมบัติตามที่ รณ.กำหนดไว้ก็มีคุณสมบัติสูง ในองค์กรอิสระ รวมถึง

(โปรดพลิก)

กกด.ด้วย แล้วคนที่มีความสัมพันธ์เป็น กกด. อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติตาม รธน. ผมก็ยังมองไม่ออก
 ว่าจะไม่มีเหตุผลอะไรที่จะไม่ให้ได้ เป็นผลในส่วนของการที่มีคุณสมบัติ ก็คิดว่าแนวทางที่กรรมการเสียงส่วนใหญ่เสนอไว้ก็เป็นการหนึ่ง แต่สำหรับ กกด. เองก็ไม่ได้มีอะไรที่กรรมการและเสนอมาแล้ว ก็คิดว่าน่าจะเป็น
 หลักการสำคัญ ที่จะให้งานของ กกด. ที่พอมีให้โดยมีอะไรสักอย่างคือไป ก็เป็นเหตุผลที่น่าจะเป็นไปจากร่าง
 รธน.เดิม ของกรธ.ที่เสนอมมา ที่จริงแล้วอีกส่วนหนึ่ง ของการรับใช้เป็นการประธานาธิบดี ว่าผมเองก็มีความเป็น
 ห่วงใยในร่างกฎหมายของ ที่ กรธ.เสนอมมา ที่อาจจะยกเลิกหลายฉบับ ซึ่งนี่มาฉบับแรก แล้วจะมากอีก 9 ฉบับ ก็
 หวังว่า กรธ.เสนออะไรมาต้องยื่นในหลักการที่คุ้มครองเสมอ เพราะถือว่าเป็นเจตนาธรรม ที่ได้จัดทำ รธน. และ
 กฎหมายมา ก็หวังว่าในแนวทางดังกล่าว ก็เข้าใจว่าที่คือฉบับแรก อาจจะไม่ค่อยมีความพร้อม แต่ต่อๆไป ก็
 อยากให้ยึดหลัก เพราะข้อเสนอกฎหมาย มันเป็นเรื่องของความเชื่อถือ แล้วก็หลักการสำคัญ ถ้าคิดว่ามีเหตุผล
 และรอบคอบแล้ว ก็อยากให้ยื่นหลักเดิม ถ้าไม่ มันมีอะไรเสียหายจริงๆ มันก็จะทำให้กฎหมายดังกล่าว เป็น
 กฎหมายที่เป็นที่ยอมรับได้ อันนี้ก็ฝาก เป็นห่วงในกฎหมายฉบับอื่นด้วย แต่ก็ทำความเข้าใจในกรรมการมา
 ครับ ต้องกราบเรียน ว่าในส่วนของการเสนอ คุณสมบัติ ของคนที่อยู่ในองค์กรอิสระดังกล่าวนี้ ก็ได้สอบถาม
 พูดคุย รวมถึงตัวแทนของ กรธ. และกฤษฎีกาด้วย ว่ากฎหมายแต่ละฉบับ คุณสมบัติ กรรมการอาจจะไม่
 จำเป็นต้องเหมือนกัน อยู่ที่ความจำเป็น ความสำคัญ สภาพปัญหา ความเหมาะสม นะครับ ก็มีความชัดเจน
 อย่างนี้ ก็ขอเสนอความเห็นต่อท่านประธานว่า ร่างกฎหมาย ของ กรธ.นั้น น่าจะเป็นร่างกฎหมายที่ น่าจะมี
 ปัญหาน้อยที่สุด และคิดว่า กรธ.ก็คงจะพิจารณาต่อไป เนื่องจากว่าความชัดเจนของ กรธ.เอง ยังไม่ได้ยุติแค่
 สนช. เท่านั้น เพราะร่างนี้ถ้าผ่านสภาไปแล้ว ก็คงต้องถามความเห็นจากศาลรัฐธรรมนูญ กรธ.เอง หรือ
 องค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องก็คือ กกด. ว่าจะมีความเห็นอย่างไร แล้วคืนกลับมาให้ สนช.พิจารณาต่ออีก ก็คงจะไม่
 ยุติเพียงเท่านี้ ซึ่งก็กราบเรียนว่า อันนี้เป็นความเห็นในกรรมการ แต่อย่างเป็นทางการนั้นก็ยังไม่เห็น ก็คงมี
 ท่านประธาน กรธ.แสดงในส่วนหนึ่ง แต่ในความเป็นทางการ กรธ.เองก็ยังไม่เห็นความชัดเจน จนกว่าร่างนี้จะ
 ผ่าน สนช.และเข้าสู่การพิจารณาของ กรธ.อีกครั้งหนึ่ง ผมเลยจำเป็นที่จะต้องยืนยันในหลักการ ข้อเสนอเดิมไว้
 ก่อน เพราะเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ที่สุดกับการทำหน้าที่ของกกด. ขอขอบคุณครับท่านประธานครับ....

ประธานสภาฯ ขอขอบคุณครับท่านสมาชิก ม.70 เป็นบทเฉพาะกาล ที่พูดถึงสถานการณ์คงอยู่ต่อไปอย่างไร
 ของ กกด.ชุดปัจจุบัน ร่างที่กรรมการเสนอมา หลังจากผ่านการพิจารณาในชั้นกรรมการแล้ว กรรมการ
 เสนอม.70 มาปรับปรุงแก้ไขจากร่างเดิม มีข้อความว่าให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการ
 เลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่ง
 นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธาน
 กรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ วรรคสอง ให้ผู้ที่อยู่ใน
 หน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ตามที่ได้รับ
 อยู่ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนตามม. 40
 โดยให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออก โดยให้คำนวณระยะเวลาตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าแต่งตั้ง
 จนถึงวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ วรรคท้ายในกรณีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่ง ตาย ลาออก หรือไม่

กลางปฏิบัติหน้าที่ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และมีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ถึงกึ่งหนึ่งให้พ้นความไว้วางใจ 17 พรรคสาม
มงใช้บังคับโดยอนุโลม

ทั้งนี้ในส่วนของท่านกรรมาธิการเสียงข้างน้อยแล้ว ผม คิดเพียง ว่าท่าน แปรญัตติฯ สมควร พิจารณา
กลุ่มท่านแปรญัตติไปในการทำงานเหมือนกันทั้งหมดก็คือ ให้ กกต. ชุดปัจจุบันอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป โดยไม่ต้อง
ตรวจสอบเรื่องคุณสมบัติ เพราะฉะนั้นขอความกรุณาท่านที่สงวน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีสมาชิกในกลุ่มมากกว่า 1
ท่าน ถ้าท่านจะใช้วิธีการมอบอำนาจให้ใครเป็นตัวแทนในกลุ่มท่านอภิปรายเพียงคนเดียวก็จะช่วย
ประหยัดเวลาของที่ประชุมได้แน่ครับ เนื่องจากเย็นวันนี้เรามีภารกิจที่จะต้องเลิกประชุมตามกำหนดเวลา ท่าน
เสรีฯ ได้อธิบายให้ความเห็นไปแล้วต่อไป กลุ่มที่ 2 มี 1 ท่าน พ.ต.อ.จรุงวิทย์ ภูมิมา เชิญครับ

พ.ต.อ.จรุงวิทย์ฯ รักษาการในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปัจจุบันทำงานอยู่ที่สนง.
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็อยู่ด้วยกันมาตลอดกับ กกต. ชุดนี้ กกต. ชุดนี้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า เมื่อ
วันที่ 13 ธันวาคม 2556 ก่อนที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ มีกระบวนการสรรหา สรรหาตามรธน. 50
โดยมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามรธน. ปี 50 ก่อนที่จะได้รับโปรดเกล้าฯ ก็ต้องมาผ่านสภาแห่งนี้ แต่อาจจะเป็น
สมาชิกวุฒิสภาในชุดก่อนนั้น จะชี้ให้เห็นว่า ท่านมาโดยถูกต้องตาม รธน. ทุกอย่าง หลังจากนั้นการปฏิบัติ
หน้าที่ก็มีเหตุการณ์ทางการเมืองหลาย ๆ อย่าง ท่านก็ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความแข็งแรง ซื่อสัตย์ อดทน กกต. ก็ถูก
ปิดล้อม ต้องไปจัดเลือกตั้งนอกสถานที่ พอจัดเลือกตั้ง การเลือกตั้งก็เป็นโมฆะไปอีก จากนั้นก็ได้เริ่มพัฒนา
เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง จนกระทั่งมีการจัดประชามติ การทำงานในช่วงประชามติ ได้มีการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ
หลายอย่าง ถ้าท่านหวนไปนึกถึงท่านจะเห็นบนจอทีวีในช่วงประชามติ หลังจากช่วงลงประชามติเป็นรูปวงกลม
เค้าเรียกว่า RAPID REPORT คือการรายงานผลการออกเสียงประชามติอย่างไม่เป็นทางการ รวดเร็ว การ
พัฒนาอะไรหลายๆสิ่ง หลายๆอย่าง ทำให้ลงประชามติภายใน 3-4 ชั่วโมง ก็ทราบว่าจะประชามตินั้นผ่านหรือไม่
ผ่าน ก็ชี้ให้เห็นว่า การร่วมมือกันทำงานก็ยังคงมีต่อเนื่องตลอด เป็นธรรมชาติของการทำงานเป็นรูปคณะก็มี
ความขัดแย้ง ขัดแย้งหลาย ๆ อย่างไม่ว่าองค์กรไหนก็ตามที่มีรูปคณะกรรมการก็ต้องมีความขัดแย้ง แต่ปัจจุบัน
ความขัดแย้งมันหายไปแล้ว ก็ทำงานต่อไป แล้วก็พัฒนา นำเทคโนโลยีที่ทันสมัย อำนวยความสะดวกต่างๆ
แม้กระทั่งการอำนวยความสะดวกให้คนพิการ ซึ่งแต่ก่อนไม่ค่อยให้ความสำคัญ การทำงานของคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง และ สนง.กกต. ก็กำลังเป็นไปด้วยดี จนกระทั่งมาถึง พรบ.ฉบับนี้ที่ท่านกำลังพิจารณา จากเดิมที่
ร่างมาให้อยู่ตามคุณสมบัติ ปรากฏว่าในกรรมาธิการให้สิ้นสุดวาระไปทั้งหมด มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
ทำให้คำแปรญัตติของผมที่สงวนไว้แต่ต้น ผมไม่เห็นด้วยกับการที่จะอยู่ตามคุณสมบัติ คือให้อยู่หมดเพื่อให้
ทำงานต่อ เหตุที่ทำงานต่อเพราะว่าอีกไม่กี่ ภายในปี 2563 ก็หมดวาระ ก็ไม่สามารถมาสมัครใหม่ได้แล้ว
กระบวนการสรรหาที่มานับแต่เริ่มต้นมา หลังจากได้รับโปรดเกล้า ท่านก็ต้องไปลาออกจากงาน สูญเสียสิทธิ
อะไรต่างๆ มากมาย ก็มีกรรมาธิการของ สนช. ที่สงวนคำแปรญัตติก็พูดหลายท่านว่า ถ้าทำแบบนี้ไม่ชอบด้วย
หลักนิติธรรม ผมก็จะอ้างหลักนิติธรรมเพื่อจะสงวนคำแปรญัตติให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อ ให้คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จึง
ไม่เห็นพ้องด้วย เป็นกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ประกอบกับ พรบ.ฉบับนี้ รวมทั้งรธน.เปลี่ยนแปลงโครงสร้าง

(โปรดพลิก)

การทำงานของ กกต. ในหลายอย่าง ความกล้าหาญ มีอำนาจ สั่งระงับ ยับยั้งที่หน่วยเลือกตั้งหรือหน่วยเลือกตั้ง
ทั้งเขต หมายถึง กกต. จะต้องลงไปอยู่ในพื้นที่ใน วันเลือกตั้ง ถ้าเกิดมาใหม่ ถ้าเกิดมีการเลือกตั้ง เขต
หรือโมโนการบรีจ คือ พรรคต้องเป็น เวลาพรรคควรที่ต้องเรียนรู้ และเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นอาชีพอะไรก็ตาม
มันต้องอาศัยระยะเวลาทั้งสิ้น ผมเป็นตำรวจ ผมอยู่ที่นี้ก็ต้องอาศัยระยะเวลาในการเรียนรู้ที่มากทำงานในศาล
เพราะฉะนั้นในการบวนการทั้งหลายทั้งหมด การปรับโครงสร้างจากกฎหมายตัวนี้จะไปเกิดตาม ก็คือ
คณะกรรมการก็จะไม่ได้ทำในลักษณะแบบเต็มแล้ว อาจจะต้องลงพื้นที่ วิ่งเข้ามาประชุมต่างๆก็มีการ
เปลี่ยนแปลงหลายอย่าง การให้ กกต. คงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ผมจึงนำเสนอมา ณ ที่นี้ครับ

ท่านสกุล สือทรงธรรม กรรมการวิสามัญเสียงข้างน้อยที่ได้ขอแปรญัตติในการพิจารณาร่าง
พรป.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในบทเฉพาะกาล ม.70 ม.71 และ ม.72 ในม. 70 ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ
71 และม.72 ด้วยนั้น กระผมมีความเห็นต่างจากคณะกรรมการวิสามัญเสียงข้างมาก กระผมเห็นว่าควรให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งชุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่เราพิจารณากฎหมายนี้ และให้มีผลบังคับใช้ให้
อยู่ในตำแหน่งต่อไป จนจะครบวาระ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลอย่างนี้ ประการแรก ผมคิดว่าตามกฎหมายทั่วไปและโดย
นิติปรัชญา ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับ การที่จะบัญญัติกฎหมายย้อนหลังได้นั้น ผลที่ออกมา นั้น ควรจะต้อง
เป็นคุณยิ่งกว่า ต่อผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายนั้น เพราะโดยหลักนิติธรรม ข้อห้ามทางปรัชญาและความ
เป็นธรรม หลักปฏิบัติในอารยประเทศ ล้วนแต่ถือว่าการไปออกกฎหมายในทางเป็นโทษแก่บุคคลกระทำมิได้
การออกกฎหมายในบรรยากาศที่ต้องการพัฒนาประเทศ ยิ่งจะต้องพิจารณาถึงหลักนิติธรรม โดยการให้
ความสำคัญเป็นทวีคูณ ประการที่ 2 บทเฉพาะกาลในพระราชบัญญัติแห่งรธน.ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ม. 273
บัญญัติไว้ในวรรคแรกว่า ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงิน
แผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รธน.นี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อ
พระราชบัญญัติประกอบรธน.ที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้น ตามม. 267 ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใด
ให้เป็นไปตาม พรป.รธน.ดังกล่าว

กระผมเห็นว่าตามความในบทบัญญัตินี้ มุ่งให้การดำรงตำแหน่งนั้น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ รธน.
ร่าง พรป.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถออกแบบได้เพียงว่า จะให้คณะกรรมการนี้ดำรงการทำ
หน้าที่ หรืออยู่ในตำแหน่งต่อไปเพียงใด อย่างไร แค่นั้น แต่มิใช่ให้พ้นจากตำแหน่งทันที นอกจากนี้การบัญญัติ
มาตรานี้ขึ้นมา ในบทเฉพาะกาลแสดงว่า ต้องการให้ใช้เฉพาะช่วงเวลาในระยะเปลี่ยนผ่าน ถือเป็นข้อยกเว้น
เพื่อไม่ให้ข้อเปลี่ยนผ่านไปกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตุลาการศาล
รัฐธรรมนูญ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้นการจัดทำกฎหมายประกอบ รธน.ว่าด้วยคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง โดยบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งคณะพ้นจากหน้าที่ เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับนั้น มิใช่
เป็นการกำหนดว่า จะให้ดำรงตำแหน่งเพียงใด อย่างไร จึงเป็นการจัดทำกฎหมาย โดยขัดกับเจตนารมณ์ ของร
ธน. และไม่คำนึงถึงข้อยกเว้นในบทเฉพาะกาล ขัดกับหลักการในบทเฉพาะกาลและทำให้บทบัญญัติในบท
เฉพาะกาลขาดความศักดิ์สิทธิ์ ประการที่ 3 บทบัญญัติในม.70 ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมการ

ร่าง ธรณ ได้ส่งม ให้สภาปฏิวัติบัญญัติพิจารณาในชั้นรับหลักการ ดังที่ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ได้เรียนที่ประชุมแล้ว ก็ขอสรุปโดยย่อคือว่า ที่จริงแล้วให้ประธานสภาฯ แต่ง กัด ให้ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่ พรป.ธรณ นี้จะไปตั้ง บรรดาที่มีคุณสมบัติ และไม่มีคุณสมบัติด้วยซ้ำ ตาม ธรณ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดใน พรป.ธรณ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 หรือพ้นตำแหน่งจากตำแหน่งตาม ม.16 ในชั้นแปรญัตติ ความในวรรคแรกข้างต้นก็ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมในทางที่เป็นโทษมากขึ้น ความจริงในการร่างแรกกระผมก็ไม่เห็นด้วยอยู่แล้ว เพราะเป็นการออกกฎหมายย้อนหลังที่ทำให้ผู้ได้รับผลกระทบนั้น เป็นโทษต่อผู้อยู่ในตำแหน่งเดิม ซึ่งมาโดยถูกต้องทั้งนี้เป็นการเปลี่ยนแปลง แก้ไขทั้งมาตรา ที่เปลี่ยนไปจากร่างเดิมโดยสิ้นเชิง ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้มันเกิดขึ้นได้อย่างไร เกิดขึ้นในวันที่สมาชิกสภาที่ไม่ได้เป็นกรรมาธิการได้ขอแปรญัตติไว้ และก็นำเหตุผลมาเสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการ การนำเสนอเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกับการร่างกฎหมายฉบับนี้ในวาระแรกโดยเห็นว่าขัดต่อหลักนิติธรรม ซึ่งในที่ประชุมได้พูดถึงเรื่องหลักนิติธรรมกันค่อนข้างมาก แล้วก็ไปขอคำตอบจากผู้ที่เป็นตัวแทนกรรมาธิการมาจากคณะกรรมการร่าง ธรณ. ปรากฏว่าตัวแทนที่มาจากร่าง ธรณ. ไม่สามารถตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน เพียงพอ ดังนั้นผู้ที่ได้ขอแปรญัตติ ส่วนที่เป็นสมาชิกสภาแห่งนี้ จึงขอมานำเสนอในที่ประชุมแห่งนี้ ซึ่งเดี๋ยวก็คงได้ฟังกัน อันนี้ก็ด้วยเหตุใดไม่ทราบเมื่อสมาชิกผู้ขอแปรญัตติได้ออกจากห้องประชุมไปทั้งหมดแล้ว ก็ปรากฏว่ามีการหาทางออกและเจอทางออกที่ผมเห็นว่าแยกว่าเดิม ก็คือการเซ็ดซีโร อันนั้นก็เป็นสิ่งที่ผมคิดว่า มากเกินไป ท่านประธานครับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผมเห็นว่าเนื้อหาใน ม.70 ของร่าง พรป.ธรณ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่เข้ามาสภาเมื่อวันที่ 21 นั้น มีความสอดคล้องกับธรณ.มากกว่า แต่ผมก็ยังไม่พอใจ อย่างไรก็ตามในส่วนที่คณะกรรมการวิสามัญเสียงข้างมากได้เปลี่ยนไปนั้น ผมยังไม่พอใจมากกว่าอีก ฉะนั้นจึงไม่อาจจะรับได้ กระผมจึงขอยืนยัน และขอความกรุณาจากท่านสมาชิก ให้ท่านพิจารณาการแปรญัตติ ม.70 ตามหลักนิติธรรม ที่กระผมได้ขอสงวนความเห็นไว้ คือให้ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และกรรมการการเลือกตั้งทั้งชุดปัจจุบันยังคงอยู่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพรป.ธรณ.ว่าด้วยการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 กระผมยังมีเหตุผลสนับสนุนอีกประการหนึ่ง ก็คือว่าในการพิจารณาร่าง พรป.ธรณ.ฉบับนี้ ได้มีการพิจารณาว่าจะให้การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบันอยู่ต่อไปเพียงใดนั้น ตลอดห้วงเวลาการพิจารณาของคณะกรรมการ ที่กระผมเป็นสมาชิกอยู่และกระผมเข้าประชุมทุกครั้งครับ คณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่มีสัญญาณอะไรที่จะทำหน้าที่ไม่ได้ แล้วก็การทำหน้าที่ดูจากรัฐธรรมนูญแล้ว ก็น่าจะทำได้ ไม่มีปัญหาอะไร แม้ว่าอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นจะอยู่ในกรอบการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผมคิดว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถจะแบกรับได้ ประกอบกับในส่วนของพนักงาน ซึ่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ได้มานำเสนอความคิดเห็นของการกฎหมายที่คู่ขนานไปกับการร่าง พรป.ฉบับนี้ ว่าได้เตรียมอะไรไปบ้างแล้ว ซึ่งทางสนง.นั้นก็ได้อแสดงความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป อันนี้ผมก็ถือว่าทุกฝ่ายก็พยายามจะทำตามเจตนารมณ์ของ ธรณ. ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมระเบียบข้อบังคับ ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง การวางระบบงาน เพื่อเป็นกลไกในการทำงานในการเลือกตั้งที่จะมีขึ้น ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม กระผมจึงขอยืนยันความเห็นตามที่ได้ขอสงวนการ

(โปรดพลิก)

แนวปฏิบัติไว้คือ ให้ประธานกรรมการฯ วิจารณ์เลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อน วันที่ ครบวาระแล้วได้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าจะครบวาระ ตามที่กำหนดใน พรบ.รธน. ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 ของราชบัณฑิตยสถานด้วยความเคารพ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภา ขอขอบคุณรับกลุ่มที่ 2 2 ท่าน ต่อจากกลุ่มที่ 2 ยังมีกลุ่มของท่านกล้าณรงค์ฯ อีก ต่อจาก กลุ่มท่านกล้าณรงค์ฯ จะมีอีกกลุ่มหนึ่งอีกประกอบด้วย ท่านเจริญศักดิ์ สารกิจ ท่านวรพล ไสขิตยานุรักษ์ พล.ต.อ. ชัชวาลย์ สุขสมจิตร และพลเอกสมเจตย์ บุญถนอม นี่กลุ่มหนึ่ง แล้วยังมีกลุ่มของท่านสุชาติ ตระกูลเกษมสุข ท่านธานี อ่อนละเอียด และพล.ต.ท.บุญเรือง ผลพานิชย์ จะเป็นลำดับถัดไปตามนี้ กลุ่มท่าน กล้าณรงค์ฯ มีผู้อภิปราย 3 ท่าน คือ ท่านกล้าณรงค์ฯ ท่านวัลลภา และอาจารย์ นรนิช อภิปรายทั้งหมดหรือ เปล่าครับ

ท่านกล้าณรงค์ฯ ที่แรกก็คิดจะมอบแต่ท่านวัลลภามากระซิบบอกผมว่าท่านขอพูดด้วย เพราะฉะนั้นผม 3 คนก็คงต้องขอพูด แต่ไม่ใช่เวลามาก

ประธานสภา ขอความกรุณาเหตุผลไม่ซ้ำกัน เพราะในกลุ่มเดียวกัน

ท่านกล้าณรงค์ฯ กระผม นายกล้าณรงค์ จันทิก สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กระผมได้แปรญัตติ ม. 70 ไว้ โดยขอตัดข้อความในวรรคแรก ข้อความที่ว่า บรรดาที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม รธน. และข้อความว่า หรือพ้นจากตำแหน่งตามม.16 ออก และตัดวรรคสองของม.70 ออกทั้งหมด ก็อ่านได้ความว่า ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้ง และกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่พรป.รธน.นี้ใช้ บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดใน พรบ.รธน.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 เหตุผลที่ขอแปรญัตติเพราะกระผมว่าแปรญัตติได้ เพราะรธน. ม.273 ได้กำหนดว่าการ ดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ จะดำรงตำแหน่งต่อไปหรือไม่เพียงใด ก็เป็นไปตามกฎหมาย ประกอบ รธน. ที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นกฎหมายประกอบ รธน.แต่ละฉบับ จะไปกำหนดการดำรงตำแหน่งต่อของ องค์กรนั้น ซึ่งอาจจะเขียนไม่เหมือนกันก็ได้ ทั้งนี้เป็นไปตามเหตุ ตามผล และตามความเหมาะสมของแต่ละ องค์กร เหตุที่กระผมแปรไปอย่างนี้นั้น ก็สามารถจะเขียนในกฎหมายประกอบได้ คือให้ไปทั้งหมดก็ได้ ตามที่ กรรมการร่างออกมา หรือจะเป็นไปตามที่ กรธ.ร่างมาในร่างแรกก็ได้ หรือจะให้อยู่ทั้งหมดอย่างที่ผมแปร ญัตติก็ได้ นี่เหตุผลที่ผมแปรญัตติไม่ได้พูดถึงหลักนิติธรรม เพราะคำว่าหลักนิติธรรมนั้น หรือ Role of Law หลักของกฎหมาย หรือหลักความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายนั้นมันคือนามธรรม มีนักวิชาการได้พยายามเขียน แม้กระทั่งอาจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ก็ได้เขียนไว้ในร่าง รธน. ฉบับแรกของกรรมการร่าง รธน.ถึงหลักนิติ ธรรม แต่ในร่างที่ 2 ก็ไม่มีแล้ว ว่าหลักนิติธรรมคืออะไร ส่วนอัยการจะเอากฎหมายไปย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลัง นั้น อย่างไรก็ตามเป็นลักษณะกฎหมายอาญา หรืออาจจะไปคาบเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิมนุษยชน แต่ผมพิจารณาในแง่ความเป็นธรรม ความเป็นธรรมที่ว่าเขาดำรงตำแหน่งอยู่ โดยอาศัยคุณสมบัติตาม รธน.และตามกฎหมายที่มี อยู่ในขณะนั้น ฉะนั้นเมื่อ รธน.กำหนดออกมาใหม่ แล้วได้เพิ่มคุณสมบัติที่สูงขึ้น ทำให้เขาขาดคุณสมบัติ ผมก็

พิจารณาถึงแค่หลักความเป็นธรรมอย่างเดียวว่า มันก็อาจจะให้เขาอยู่ต่อ ซึ่งเขียนได้ ผมไม่ได้คิดลึกลงไปหรอกครับว่า การอยู่ต่อมันจะมีปัญหาอย่างไร เพราะผมไปได้ศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงในองค์กรแต่ไหนแต่ไร ผมพิจารณาแค่หลักของความเป็นธรรมเท่านั้นเอง ฉบับนี้ในกรณีนี้ที่คณะกรรมการฯ ได้เขียนออกมาโดยให้ทั้งหมดทั้งจกดี แล่งไปนั้น ผมไม่ทราบเรื่องมาก่อน ผมก็อยากจะฟังเหตุ ฟังผลของคณะกรรมการฯ ว่าท่านมีเหตุ มีผล ท่านมองอย่างไร ในการที่ให้แค่ซีไอโอเอ ผมขออนุญาตให้คำนี้ว่าท่านเซ็ดซีไอเอ ท่านมีเหตุ มีผลอย่างไร มีน้ำหนักอย่างไร ท่านคิดอย่างไร ท่านดูอะไรมาเป็นองค์ประกอบ ฉะนั้นเพื่อจะประกอบการวินิจฉัยผมว่า ที่ผมแปรญัตติไปนั้นผมจะเห็นด้วยกับกรรมการฯ หรือจะสืบตามความเห็นของกระผมครับ

อ.บรมิติ ผมขอกราบเรียนเสนอความเห็นในการแปรญัตติความในม.70 ของ พรป.รธน.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในร่างกฎหมายที่สภาได้รับหลักการไปในวาระแรกนั้น ร่างกฎหมายมาตรานี้ได้บัญญัติให้คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรธน. ฉบับปัจจุบันเท่านั้นให้ดำรงอยู่สืบต่อไป ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรธน.ฉบับปัจจุบันที่กำหนดเพิ่มขึ้นมาใหม่นี้ ทำให้กรรมการการเลือกตั้งบางคนที่ได้รับการคัดเลือกมาตามกฎหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งเดิม ที่ใช้ตามกติกาดั้งเดิมปี 2550 ได้รับความกระทบกระเทือน ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วย เมื่อมีการประกาศใช้ พรป.รธน.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับใหม่นี้ เพราะอาจมีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดขึ้นมาใหม่ กระผมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรรมการการเลือกตั้ง ชุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันนี้ได้รับการคัดเลือกโดยมีคุณสมบัติครบ มาตั้งแต่แรก จึงเห็นได้ว่า เมื่อไม่มีความจำเป็นอันพิเศษแต่อย่างใด บุคคลที่เป็นกรรมการการเลือกตั้งทั้งชุดจึงควรได้ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรธน.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฉบับนี้ ให้ท่านได้ดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนครบวาระ การเสนอแปรญัตติเช่นนี้ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนด คุณสมบัติที่ได้เขียนขึ้นใหม่ตามรธน.ฉบับปัจจุบันแต่อย่างใด หากแต่เป็นการยืนยันเงื่อนไขการดำรงตำแหน่งของกรรมการทั้งคณะที่กำลังดำรงตำแหน่งอยู่ในวันนี้ ให้ดำรงตำแหน่งอยู่สืบต่อไปจนครบวาระเดิมของท่านเท่านั้นเอง ในประเด็นของการพิจารณานั้น เดิมก็มีเสียงอ้างการบัญญัติอย่างที่กระผมเสนอแต่ทำไม่ได้ เพราะจะขัดกับบทบัญญัติในรธน.แต่กระผมและสมาชิกนิติบัญญัติหลายท่านที่ร่วมกันแปรญัตติโดยมิได้นัดหมาย เพราะม.273 ของรธน.ที่บัญญัติไว้มีข้อความว่า “ให้ตุลาการศาลรธน.ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งในวันก่อนวันประกาศใช้รธน.นี้ยังอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพรป.รธน.ที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมา.267 ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไป เพียงใด ให้เป็นไปตาม พรป.รธน.ดังกล่าว” ดังนั้นเมื่อคณะกรรมการฯได้แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันนี้ “พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พรป.รธน.นี้ใช้บังคับ” ซึ่งหมายความว่า ให้กรรมการทุกคนไม่ว่ามีคุณสมบัติตามที่กำหนดใหม่หรือไม่ก็ตามพ้นตำแหน่งกันทุกคน เพียงแต่ให้อยู่ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ต่อไป นี่เป็นการยืนยันว่า พรป.รธน.ที่เกี่ยวข้องกับตุลาการศาล รธน.กิติ กรรมการในองค์กรอิสระกิติ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินกิตินั้น สามารถถูกกำหนดให้ดำรงตำแหน่งจะอยู่ต่อไปหรือไม่อยู่อย่างไรก็ได้ โดยมีใช้จะอยู่ได้เฉพาะผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดใหม่เท่านั้น กระผมต้องขอกราบเรียนประธานไป

(โปรดพลิก)

ไบ รธน. ฉบับปัจจุบันที่ว่าบัญญัติเรื่องนี้อยู่ในกฎหมายประกอบธน ได้ ไม่ใช่ทำไม่ได้อย่างที่เคยมีการอ้างและ
 อื่นยืนยันกัน แต่คณะกรรมการก็ทำให้ผมประหลาดใจมากจนกลับตัวไม่ทัน เพราะม 70 ที่ร่างกฎหมายเสนอมาน
 นั้น มีหลักว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ต่อไปได้ ถ้ามีคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ใหม่ ครั้นถึงวันนี้
 คณะกรรมการแก้ไขให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งทั้งชุด เมื่อกฎหมายฉบับนี้ออกมา
 แสดงว่าไม่เหมือนกับร่างเดิมของกฎหมายที่เสนอมานแต่แรก และที่แปลกใจเพราะตอนที่ผมไปชี้แจงการแปร
 ญัตติ ก็ยังไม่ทราบว่าคณะกรรมการจะเลือกแนวทางนี้ แต่ที่ผมแปลกใจมากก็เพราะกรรมการเกือบทั้งชุด
 นั้นก็คือแทบทุกคนในคณะกรรมการรวมทั้งกรรมการสองท่านที่เป็นกรรมการร่างกฎหมายนี้ ก็เปลี่ยน
 ใจแก้ไขกฎหมายมาเป็นของใหม่หมดด้วย ดังนั้นจึงทำให้กระผมมีคำถาม ขออนุญาตกราบเรียนถามท่าน
 ประธานฯ ไปยังท่านประธานคณะกรรมการคือท่านธานตวงฯ ผู้เป็นมิตรร่วมสถาบันสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 เกี่ยวกับกระผมด้วย

คำถามที่ 1 ครับท่านประธาน ตวงครับ ด้วยเหตุนี้ การบัญญัติในกฎหมายประกอบ ธน. ที่เกี่ยวกับตุลาการ
 ศาล ศาลรัฐธรรมนูญ คดี คณะกรรมการในองค์กรอิสระก็ดี และเกี่ยวกับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินก็ดี จึง
 สามารถเป็นไปได้ทั้งสามรูปแบบไข้อยู่ครับ คือรูปแบบที่ 1 ที่จริงท่านกล้าณรงค์ฯ ได้พูดไปแล้ว คือรูปแบบแรก
 ปรากฏในมาตรา 70 ของร่างเดิมในพรพ. ธน. ว่าด้วยการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้
 คณะกรรมการเฉพาะที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดใหม่อยู่ต่อไปได้ หรือแบบที่สอง เป็นไปตามที่กระผมและเพื่อน
 สมาชิกอีกหลายท่านได้เสนอแปรญัตติ คือให้กรรมการทั้งหมดดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ หรือแบบที่สาม
 เป็นไปได้ตามที่คณะกรรมการเสียงข้างมากแก้ไข คือให้คณะกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันนี้พ้นจาก
 ตำแหน่ง เมื่อกฎหมายใหม่นี้ออกมาบังคับใช้ทั้งชุด เหตุที่ผมต้องกราบเรียนถามท่านเอาไว้ เพื่อจะได้ทราบว่า
 มันทำได้ทั้งสามอย่างนะ แล้วแต่จะเอาอย่างไร

ไปถึงคำถามข้อที่ 2 ที่ต้องกราบเรียนไปถึงท่านประธานฯ ตวงอีก ตกลงตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ
 ในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายประกอบ ธน. ที่เกี่ยวข้องจะกำหนดให้เหมือนกันหรือ
 ต่างกันอย่างไรก็ได้ ใช่หรือไม่ครับ เพราะไม่อย่างนั้น ก็จะถูกตีความว่า ถ้าวันนี้เอาอย่างงั้น วันต่อไปว่าอย่างงี้ก็ต้อง
 เอาอย่างงี้ เอากันให้ชัดกันนะครับท่านประธานตวงฯ

คำถามข้อที่ 3 กระผมคิดว่าอันนี้สำคัญ ถ้าทำได้มันต้องมีเหตุผล ข้อที่สามในประเด็นที่คณะกรรมการแก้ไข
 มาตรา 70 เสียใหม่ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งคณะพ้นตำแหน่ง พร้อมกันทั้งหมด เมื่อมีกฎหมาย
 ใหม่ฉบับนี้ กระผมอยากจะให้ทางคณะกรรมการกรุณาให้เหตุผล เพราะกำหนดดังนี้ เพราะได้ฟังแล้วมีเหตุผล
 ดี หักล้างไม่ได้ เพื่อนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติของผมกระทั้งท่านประธานตวงฯ นี้แหละจะได้มีมติเห็นไป
 ตามทางที่คณะกรรมการอยากได้ เพราะถ้ามีเหตุผลดีเขาก็จะได้เอาตาม และไม่จำเป็นที่ต้องมาเห็นด้วยกับ
 ผมที่แปรญัตติ และสงวนคำแปรญัตติจนถึงวันสุดท้ายกระผมขอความกรุณาระับท่านประธานตวงฯ ทั้งหมดนี้
 คือสิ่งที่ขอต่อท่านประธานตวงฯ รู้จักกันมาตั้งนานก็ไม่เคยขอขนาดนี้เลย ขอบพระคุณครับ

อ.วิมลลา คังคณาบุรักษ์ สมาชิกสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนทางบ้านได้เห็น ได้ฟังด้วยความเป็นใจในพระราชทานกล้าณรงค์ จันทิก อ.รมณีดี เศรษฐบุตฺร ก็ได้บรรยายในเชิงตำราหลักของกฎหมาย และมีข้อกล่าวโทษพอสมควร ผมขอเริ่มง่าย ๆ ให้ชาวบ้านเข้าใจว่าเรากำลังทำอะไรในสภาแห่งนี้ เรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้งนี่ ทั่วไปแล้วก็มี 3 รูปแบบด้วยกัน รูปแบบที่ 1 ก็คือที่ร่างส่งมาจาก กรธ. หรือแปลว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเปลี่ยนใจไม่เสียแล้ว ร่างของกรธ. ที่ร่างมายังสภานั้นบอกว่าการกรรมการการเลือกตั้งให้อยู่ได้เฉพาะคนที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามรธน.ฉบับใหม่ ที่ไม่ครบก็ให้พ้นไป อันนี้คือร่างที่ 1 ขณะเดียวกันก็มีร่างที่ 2 ซึ่งกรรมการการของคณะเรามาแก้ไขใหม่ใน 2-3 วันสุดท้าย เกิดอะไรขึ้นผมไม่รู้ ลมอะไรพัดมาแวปนิ่งผมก็ไม่แน่ใจ ก็เกิดกระบวนการว่าครบ หรือไม่ครบคุณสมบัติก็ไปให้หมด ภาษาชาวบ้านเรียกเซ็ดซีโร่ เป็นศูนย์ไปหมด ครบคุณสมบัติหรือไม่ครบก็ไปให้หมด เป็นร่างที่กรรมการแก้ไขมา ส่วนรูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่ เข้าใจว่าพวกเราที่แปรญัตติแปลแบบนี้ คือแปลว่าจะมีคุณสมบัติครบ หรือไม่ครบ ให้อยู่จนครบวาระ 7 ปี ตามรธน.ปี 2550 บัญญัติเอาไว้ ที่แปลแบบนี้พูดภาษาชาวบ้านคือว่า ก่อนที่เขาจะมาเป็นเขาก็คิดว่าเขามีคุณสมบัติครบถ้วน หรือเปล่า ตามรธน.ปี 2550 ว่าไว้ พอเขามั่นใจว่ามีคุณสมบัติครบทั้งอายุ ทั้งคุณสมบัติ เขาก็เดินมาให้กรรมการสรรหาพิจารณาเขา กรรมการพิจารณาเขาเรียบร้อยจบจบ คุณมีคุณสมบัติครบ กระบวนการสรรหาจับคุณ ส่งให้วุฒิสภา วุฒิสภาก็ผ่าน ก็ถือว่าเป็นกรรมการการเลือกตั้ง เขาก็ทำหน้าที่มา จนถึงปัจจุบันภายใต้รธน.ฉบับเก่า พอมาถึงรธน.ฉบับใหม่เปลี่ยนเขียนคุณสมบัติใหม่ เปรียบเทียบรธน.เก่าบอกว่าจบป.4 จึงเป็นได้ พอรธน.ใหม่บอกว่าจบป.7 จึงเป็นได้ คนที่ไม่ถึงป.7 ก็จบไปโดยอัตโนมัติ แต่คนที่ถึง ป.7 ตามรธน.ใหม่ ทำไมเอาเขาออกไปอีก มันมีเหตุผลอะไร เขามาเขาผิดอะไร ก็มาตามคุณสมบัติปกติหมดเลย และมาถูกต้องตามทางด้วย กระบวนการก็ถูก คุณสมบัติก็ถูก ผ่านคัดสรรก็ถูก ผ่านวุฒิสภาก็ถูก มันผิดตรงไหน เขาทิ้งทุกอย่างไว้เบื้องหลังหมดเลย มันดีคือมีโกรธเคืองใครส่วนตัวหรือเปล่า ผมมองหน้าแล้วไม่มั่นใจนัก ไม่ได้หมายถึงนี้ หมายถึง กรธ. โกรธใครส่วนตัวมั๊ย จึงบัญญัติว่าพวกนี้ไปเหอะไม่ครบองค์ คุณสมบัติตามรธน.ใหม่เหอะ ให้อยู่ไม่ได้ เราเห็นว่ามันไม่ถูกต้องนะ พูดภาษาชาวบ้านคือเขามาถูกตามรูปแบบเดิมเลย ไปรั้งแกเขาทำไม เราจึงคืนความเป็นธรรม จะเรียกว่านิติธรรมผมไม่รู้ ไปรั้งแกเขาโดยเขียนเกณฑ์ใหม่ว่าไม่ครบเกณฑ์ก็ไปเสีย เราสามคนไม่ยอมครับ เขามาถูกก็ต้องให้เขาเป็นต่อจนครบวาระ เขามาถูกทาง ด้านที่ 1 เรายืนแบบนี้ วันนี้ท่านเอาหนักแล้วครับ บางคนเขาคืบคุณสมบัติ ท่านบอกว่ามันปลาสองน้ำ ห้องนี้มันหลายน้ำแล้วครับ ห้องนี้มันสามน้ำ คราวหน้าปลาใหม่ตาย คนใหม่ก็มาเปลี่ยนน้ำได้ตลอดครับ ผมว่าสภานี้ก็มาตรฐาน ท่านตอบดี ๆ จะได้บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ว่า ครั้งหนึ่งเราเคยวินิจฉัยเรื่องนี้ แล้วคราวหน้ากฎหมายใหม่มา เราจะวางฐานยังไงจะได้มองเห็นชาวบ้านเขาได้ไม่อายชาวบ้าน

(โปรดพลิก)

นายเจริญศักดิ์ ศาลาภิจ สมาชิกสภาผู้บัญญัติฯ ..... ความเห็นแย้งของผมดังนี้ ถ้า กกต. ก็ต้องให้เป็นพรป. กกต. ศาลาภิจ ก็ให้เป็น พรป. ศาลาภิจ. คือแยกเป็นเรื่องๆ อยากฟังความเห็นของคณะกรรมการธิการ ว่ามีเหตุผลอะไรที่มีการเขียนข้อความใหม่ขึ้นมา ซึ่งไม่ตรงกับหลักเดิมที่ได้ปรากฏอยู่ในบทเฉพาะกาลที่ท่านประธานคณะกรรมการธิการได้นำมาเสนอต่อสภาแห่งนี้

พลเอกสมเจตน์ บุญถนอมสมาชิกสภาผู้บัญญัติฯ ..... ผมได้สงวนคำแปรญัตติใหม่ 70 เอาไว้ที่จะพูดรวมๆ คือจะให้ประธานกรรมการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งอยู่ดำรงตำแหน่งก่อนวันที่พรบ. นี้บังคับให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะพ้นตำแหน่งไป ตามที่บัญญัติไว้ในพรบ. ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 ขอพูดถึงหลักนิติรัฐว่าการพิจารณากฎหมายต้องพิจารณาหลักนิติรัฐ หลักสำคัญประการหนึ่งคือหลักความชอบด้วยกฎหมาย ต้องถือหลักความชัดเจนของกฎหมาย หลักความคุ้มครองความสุจริตกฎหมายต้องออกโดยสุจริต หลักที่สอง คือหลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังที่เป็นโทษต่อเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่ผ่านพ้นมาแล้ว เว้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หลักที่สาม หลักพอสมควรแก่เหตุ มันจะต้องมีเหตุผล

มาตรา 299

ที่ดำรงตำแหน่งอยู่วันก่อนที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระและให้นับวาระตั้งแต่วันที่แต่งตั้ง รัฐธรรมนูญค้ำประกันถึงการห้ามไม่ให้ไปขัดของผลประโยชน์ต่อไป กฎหมายที่ผ่านสภาแห่งนี้ พ.ร.บ. วิชาชีพเภสัชกรรม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558 ที่พวกเราผ่านกันไปเนี่ยแหละครับ มาตรา 5 แก้ไขมาตรา 31 ที่แต่เดิมมาตรา 31 ได้บอกว่า “การให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมนั้น ไม่ได้กำหนดอายุให้เป็นไปตามข้อบังคับ” แต่เรามีการแก้ไขว่า “การอนุญาตใบประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมให้มีอายุ 5 ปี” ยังมีบทคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตมาก่อนหน้านั้นว่า “ผู้ใดที่ได้รับใบอนุญาตมาก่อนหน้านั้น ก็ยังมีผลบังคับใช้ต่อไป” คือ มีอายุเท่าไรก็ว่าไปตามนั้น ฉบับที่ 2 ว่าอย่างนี้ครับ ฉบับที่ 3 พ.ร.บ. จรรยาบรรณเกี่ยวกับอายุใบวิชาชีพจากในอดีต มีใบวิชาชีพใบอนุญาตขั้บรณยนต์ตลอดชีพและก็มีต่อไป ปี ต่อมาได้มีการแก้ไข พ.ร.บ. ว่าไม่ตลอดชีพไม่มีแล้ว ให้มีแค่ 5 ปี เป็นยังไงครับ สำหรับการที่ผู้ใดก็ตามที่มีใบอนุญาตใบวิชาชีพขั้บรณยนต์ตลอดชีพนั้นก็ยังคงมีอยู่ต่อไป ปัจจุบันผมยังมีใบวิชาชีพตลอดชีพอยู่นะครับ ถึงแม้กฎหมายนี้จะบอก 5 ปีก็ตาม นี่คือตัวอย่างที่ 3 ต่อไปตัวอย่างที่ 4 ร่าง พ.ร.บ. อัยการ ที่อยู่ในชั้นการพิจารณาของกรรมาธิการเนี่ยแหละครับ ในกฎหมายเดิมบอกว่า “อัยการอาวุโสเป็นคณะกรรมการอัยการได้” กฎหมายฉบับใหม่ที่กำลังอยู่ในร่างนี้บอกว่าต่อไป “อัยการอาวุโสเป็นคณะกรรมการอัยการไม่ได้” เพื่อให้มันสอดคล้องกับคณะกรรมการตุลาการ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังก็ยังคงให้สิทธิของกรรมการอาวุโสนั้นที่ยังดำรงตำแหน่งคณะกรรมการอัยการอยู่ ณ ปัจจุบันนั้น ยังคงเป็นกรรมการอัยการต่อไปจนครบวาระ ตัวอย่างสุดท้ายครับท่านประธาน เหตุการณ์เกิดขึ้นในสภา

แห่งนี้ครับ แต่เป็นสภาที่มาจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2556 รัฐสภาแห่งนี้ สถานที่ที่มี การพิจารณาญัตติการแก้ไขรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา วุฒิสภาสรรหาที่อยู่ใน ขณะนี้ ผมเชื่อว่าทุกคนอยู่ในเหตุการณ์วันนั้น วันนั้นได้มีการเสนอญัตติการแก้ไขที่จะให้วุฒิสภา ทั้งหมดมาจากการเลือกตั้ง ในขั้นการพิจารณาของกรรมาธิการ กรรมาธิการก็บอกว่าสำหรับ วุฒิสภาสรรหา นั้น ยังมีวาระอยู่อีกประมาณ 3 ปีเศษๆ ยังคงดำรงหน้าที่ต่อไป แต่ผลมันเกิดอะไร ขึ้นครับ มันมีการแปรญัตติซ่อนเอาไว้ เหมือนแบบนี้แหละครับ ซ่อนเอาไว้ว่า เมื่อมีการเลือกตั้ง สว. เลือกตั้งขึ้นมาใหม่ ตามที่เขาจะแก้กัน สว. สรรหาที่มีอยู่ในขณะนั้นให้พ้นหน้าที่ทันทีผลเกิด อะไรขึ้นครับ มี สว. สรรหาที่เป็นกลางและเป็นฝ่ายรัฐบาลตกอยู่ในภาวะ ตกตลกพิงพิศ หน้าซัด เป็นไก่อัดไปหมดทุกคนไม่เคยคิดว่ารัฐบาลจะหักหลัง ผมจัดการประชุมเย็นวันนั้น ปรากฏว่ามี สว. ไปร่วมประชุมมากที่สุด สรรหา 56 คน ไม่เคยมีปรากฏการณ์ครั้งใด ที่ สว. สรรหาจะรวมตัวกัน มากกว่านี้ ทำไมรวมตัว เพราะถูกกระทำ มันเป็นการผลักดันไปเป็นศัตรูอย่างชัดเจน แล้ววันนี้จะ ทำหรือครับ ผมจึงเรียนว่าในสิ่งตรงนี้ เป็นสิ่งที่ต้องคิดในที่สุดสภาก็เห็นชอบ ให้ สว. สรรหา ตรง นั้นหมดวาระไปในที่สุดผลมันเกิดอะไรขึ้นครับ ผมนี่แหละครับเป็นคนไปร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า กระบวนการพิจารณาญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของ สว. นั้น มันไม่ชอบทั้งกระบวนการ และเนื้อหาของรัฐธรรมนูญที่แก้ไขในที่สุดวันที่ 20 พฤศจิกายน ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ญัตติ แก้ไขรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภานั้น ไม่ชอบทั้งกระบวนการและเนื้อหา ผมคิดว่า ท่านที่เป็น สว. ในอดีต ใครก็แล้วแต่ที่เป็น สว. สรรหาคงอยู่ในภาวะเช่นนั้น คงตกอยู่ในอารมณ์ เช่นนั้น ไม่ทราบว่าคุณนี่ท่านรู้สึกอย่างไร สิ่งที่ผมชี้มาทั้งหมดผมเรียนว่า เป็นการยกตัวอย่างเพื่อ เห็นถึงหลักความชอบด้วยกฎหมาย กฎหมายต้องไม่มีผลย้อนหลัง ต้องไม่เป็นโทษต่อเหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมาแล้ว หากจะทำต้องคำนึงถึงเหตุผลที่จะต้องชี้ให้เห็นได้ทราบถึง เหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสมต่าง ๆ สำคัญครับอย่าลืมความเสมอภาค ในการพิจารณา กฎหมายมาเราพูดมาโดยตลอด แม้เพียงถ้อยคำไม่เหมือนกัน ก็พูดว่ามาตรฐานของสภาแห่งนี้อยู่ ไหน วันหนึ่งพิจารณาเรื่องนี้ใช้ถ้อยคำนี้ วันหนึ่งพิจารณากฎหมายฉบับนี้ใช้ถ้อยคำนี้ ขนาดถ้อยคำ ยังให้ความสำคัญว่าควรจะเป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่อะไรเกิดขึ้นครับ กฎหมายที่ผ่านมาทั้งหมด เราให้กฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง วันนี้เรากำลังมาพิจารณากฎหมายที่มีผลย้อนหลังผมอยากเรียน ท่านประธานครับ จ้าร้ายที่สุดในกฎหมาย กกด. ฉบับนี้แหละครับ ในกฎหมายของตัวเองยัง 2 มาตรฐาน มาตรฐานอันไหนท่านลองไปดูว่า มาตรา 70 มาตรา 73 เดิมร่างมาเหมือนกัน ความคง อยู่ของกรรมการร่างของคณะกรรมการการเลือกตั้งและเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถ้ามี คุณสมบัติไว้ อยู่ต่อ วันนี้ท่าน 2 มาตรฐานแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งท่านคิดไว้ให้ไปหมด แต่ ท่านไปดูเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งท่านบอกว่า ถ้าไม่ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ก็ ยังให้คงอยู่ต่อไป มาตรฐานมาจากไหนครับ ผมอยากถามท่านว่าการทำอะไรท่านต้องรักษา มาตรฐาน รักษาชื่อเสียง เกียรติคุณของสภาแห่งนี้ซึ่งสร้างเสถียรภาพโดยตลอด ผมจึงไม่เห็นด้วย ครับกับการแก้ไขของท่าน ยกเว้นว่าท่านจะเห็นแก่ ชี้แจงด้วยเหตุผลความจำเป็นต่าง ๆ ให้มันเห็น

(โปรดพลิก)

ว่าไม่ที่สุดแห่งเหตุผลความจำเป็นอย่างไรท่านจึงทำแบบนี้ และท่านต้องตอบไปด้วยว่า แล้วท่านจะทำ
 ไรให้เกิดความเสมอภาคกันทุกองค์กรหรือไม่ อย่างไร แต่ผมก็ยังยืนยันหยั่งว่า ผลของกฎหมายไม่มีผล
 ใดอันหนึ่งซึ่งไม่เห็นชอบต่ออการแก้ไขของท่าน ขอขอบคุณครับ

ยังมีอีกชุดหนึ่งนรครับ 3 ท่าน มีท่านสุชาติ ตระกูลเกษมสุข ท่านธานี อ่อนระเียบรัตน์
 และท่าน พลตำรวจโท พงษ์พานิช ขอให้ท่านกระชั้นเวลาหน่อยนะครับ เพราะว่ามีสมาชิกหลาย
 ท่านที่มีภารกิจที่สำคัญ เคารพครับ ท่านสุชาติ ครับ

นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข

สวัสดิ์ครับท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายสุชาติ บุญเกษมสุข ครับ ในฐานะตัวแทน
 กลุ่มนี้ขอกราบเรียนว่า เนื่องจากกลุ่มชุด 3 ซึ่งได้ฟัง ซึ่งเป็นกลุ่มชุดสุดท้ายของมาตรานี้ ได้ฟัง
 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเสียงข้างน้อย และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้ง 2 กลุ่ม
 ซึ่งมีเหตุผลและข้อเท็จจริงข้อกฎหมายครบถ้วนจึงไม่ขออภิปรายซ้ำอีก จึงไม่ติดใจอภิปราย

ประธาน

ขอกลับมาที่กรรมาธิการไม่ทราบว่าประธานกรรมาธิการจะตอบได้ครบทุกคำถาม
 หรือไม่

ดวง อัจฉัย

กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ สวัสดิ์ครับผม ดวง อัจฉัย สมาชิกสภานิติบัญญัติ
 แห่งชาติ ในฐานะประธานกรรมาธิการ ต้องกราบขอบพระคุณพี่ๆ ทุกคน ที่ได้กรุณาแปร พี่กล้า
 ณรงค์ อาจารย์บรรณิด พี่สมเจตน์ และหลายคน ต้องเรียกว่าพี่ เพราะถ้าเรียกน้องก็คงไม่ดีครับ

ผมคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญที่กรรมาธิการจะต้องกราบเรียนต่อที่ประชุมแห่งนี้ มีเหตุผลอยู่
 3 - 4 ประการ ที่จำเป็นที่จะต้องกราบเรียนท่านว่า สิ่งที่กรรมาธิการจำเป็นที่จะต้องตัดสินใจ
 แบบนี้ ไม่ได้ตัดสินใจบนความโกรธของคน ไม่ได้ตัดสินใจบนความรักใคร่ชอบพอใคร ไม่ได้
 ตัดสินใจว่าใครจะได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ แต่หลักที่กรรมาธิการได้ตัดสินใจมาที่สุดท้าย
 หลังจากที่ได้คุยกันก็คือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นตัวตั้ง ทางออกของประเทศชาติที่จะไปสู่
 การปฏิรูปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นตัวตั้งต่างหาก เราถึงเมินเฉยต่อรากเลย ซึ่งเราก็
 เห็นด้วยกับท่านสมาชิกหลายท่านที่พูดถึงเรื่องมาตรา 273 ที่เขียนได้ 3 แบบ ผมมีคำอธิบาย

เขียนได้ ยุบหมดก็ได้ ยกก็ได้ หรือไปก็ได้ อันนั้นหลักตรงมีตรงกับที่ทุกคน แต่หลักใหญ่ใจความก็คือว่าถ้าท่านทั้งหลายยอมไปรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่อยู่ในมือท่านทั้งหลาย ท่านจะพบคำปรารภที่เราได้รับพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับนี้มา ได้รับถึงวิกฤตของประเทศสำคัญเลย ตั้งแต่หน้า 1 หน้า 2 มาว่า เราเผชิญกับวิกฤตหนึ่งที่อยู่ในนี้ที่อยู่ในคำปรารภ ก็คือวิกฤตทางด้านการเมือง และได้เขียนไว้ในหน้า 2 ว่า จะต้องสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นในการปฏิรูปประเทศให้ได้ ด้านสำคัญที่เกิดขึ้นผมยกตัวอย่างที่พวกเรากำลังถกกันตอนนี้ก็คือ ด้านปฏิรูปการเมือง การปฏิรูปการเมืองที่จะต้องเกิดขึ้นนั้นหัวใจสำคัญก็คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีอยู่ 4 ฉบับ อันประกอบไปด้วย พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พระราชบัญญัติการได้มาซึ่ง สว. และ สส. ประเด็นแรกของการปฏิรูปการเมืองก็คือกระบวนการในการบริหารจัดการเลือกตั้งที่กรรมการได้พิจารณา กระบวนการบริหารจัดการเลือกตั้งที่ผ่านมาอันมีปัญหาท่านประธานครับ ที่ผมกราบเรียนต่อท่านประธาน ผ่านไปยังสภา ไม่ได้หนักหนักห้กและเดาว่าจะมีปัญหา มันมีปัญหาที่สั่งสมกันมานาน อันประกอบไปด้วย เราเชิญนักวิจัยจากสถาบันพระปกเกล้า ได้มาบอกว่ากลไกการเลือกตั้งที่มีปัญหานั้นมันเกิดอะไรขึ้น เชิญผลการศึกษาจาก สปท. ช่วยมาบอกกรรมการว่าสิ่งที่คนบอกว่า ปัญหาอยู่ที่ กกต. นั้นมีอะไรบ้าง ที่สื่อมวลชนให้สัมภาษณ์นาม กกต. ในอดีตว่าเป็นสื่อกระดาดนั้นเป็นไง ไม่พอท่านประธาน เราเชิญผลการศึกษาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เชิญพรรค. คนที่เขาศึกษานั้นมาบอกชี้ว่าปัญหามันสอดคล้องกับด้าน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้หรือไม่ว่าเป็นปัญหาเพราะพบว่าปัญหาใหญ่ๆ ก็คือว่า กลไกของมันไม่สามารถที่จะจัดการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพให้หลุดไปจากการที่อิทธิพลของห้องถิ่นที่มาครอบกับ กกต. ได้ เป็นที่ประจักษ์ครับ ที่ประชุมในห้องนี้ก็เห็นตรงกันว่า กกต. บางแห่งในอดีตถูกครอบโดยอิทธิพลทางการเมือง อำนาจในการบริหารจัดการเลือกตั้งไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง ท่านประธานจำได้มั๊ยครับ เมื่อมีการร้องเรียนมา ก็จะต้องไปสอบ สอบแล้วสอบอีก บางที่เป็นผู้แทนราษฎร เป็น สว. เป็นนักการเมือง 4 รอบ ยังสอบไม่เสร็จ เอาหละคือปัญหาที่ไม่สามารถปฏิรูปการเมืองตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญได้ เราก็บอก ถ้าเจตนารมณ์แบบนั้นมันคือประโยชน์ของประเทศ วกเข้ามาดูว่า ถ้าพูดถึงเจตนารมณ์มีในรัฐธรรมนูญได้เขียนไว้อย่างไร รัฐธรรมนูญเขียนเปิดกว้างมาก เดียวผมจะให้ กรธ. ตอบคำถาม ของท่านสมาชิก 4 ท่าน ที่ถามตรงกันว่า เมื่อรัฐธรรมนูญ 273 เขียนความว่า กลไกองค์กรอิสระ กกต. ศาลรัฐธรรมนูญจะอยู่จะไปให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ ส่วนตัวผมเห็นด้วยว่า แต่ละฉบับไม่เหมือนกันได้ ผมไม่ใช่คนร่าง ต้องถามคนร่าง 2 คนที่นั่นจะได้บอกท่านทั้งหลายว่า เขาเขียนอย่างไร เขาออกแบบ เขาคิดอย่างไร นั้นประการที่ 1 ผมจะตอบต่อไปว่าแล้วทำไมคณะกรรมการได้ตัดสินใจทำแบบนี้ ประการแรกคือประโยชน์ประเทศชาติ ประการที่สองคือเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ประการที่สามคือเจตจำนงค์ที่จะทำให้กระบวนการในการบริหารจัดการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพ ท่านประธานที่เคารพ เอามาจากไหน เอามาจากร่างที่ออกแบบในรัฐธรรมนูญ ผมขอประธานกราบอนุญาตกราบเรียนสั้น ๆ ที่ไปเขียน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ

(ปรอดเล็ก)

ดังต่อไปนี้ ประการแรก ร่าง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เปลี่ยนโครงสร้างจาก 5 คน เป็น 7 คน เปลี่ยนไม่เหมือนเดิมครับท่านประธานครับ จาก 5 คน เป็น 7 คน เปลี่ยนคุณลักษณะ เปลี่ยนคุณสมบัติ เปลี่ยนอำนาจหน้าที่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญ เดิมต่างจาก พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ประการที่สอง อำนาจหน้าที่ของ กกต. ฉบับนี้ ยิ่งใหญ่มาก มีพลังมาก เชื่อมกับความฝันของประเทศไทยที่จะต้องปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นคำใหญ่มากจะต้องไม่ไปคำนึงถึงคน เรานึกถึงประเทศ ท่านทั้งหลายก็อยู่ในห่วงกับวิกฤตประเทศไม่ต่างจากผมตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา เพราะเราไปสนใจที่บุคคลที่ตัวบุคคล มากกว่าประโยชน์ของประเทศ ไม่ได้หมายความว่าเราเขียนกฎหมายไม่ได้ให้กำลังใจ เอาใจใส่กับคนนะ เดียวท่านไปดูพรรคสอง ผมต่อประเด็นนี้ก่อน อำนาจใหม่ผมยกตัวอย่างซัก 3 ความจริงท่านก็อ่านมาแล้วหลายครั้ง เช่น อำนาจในการยุบ ยกเลิก เพิกถอนหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหน่วย หรือหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งทั้งหมดก็ได้ทันที อำนาจนี้ศักดิ์สิทธิ์มากครับท่านประธาน อำนาจหยุดยั้งระงับสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งชั่วคราวได้เลย ในอดีตไม่มี ไม่ต้องไปตั้งกรรมการสืบสอบ ไม่ต้องทำอะไรเลย ทำได้เลย และเขาต้องรายงานกรรมการชุดใหญ่เพื่อระงับ ยับ ยั้ง อำนาจอันที่สอง ซึ่งผมคิดว่าเป็นอำนาจใหม่และก็ใหญ่มาก ถ้าใครโดนมา ท่านจำวิกฤตปีที่แล้วได้มั๊ย พวกเราหลายคนโดนวิกฤตอายุกรรมการทางการเมือง เสร็จเลย ให้อำนาจที่จะให้ ปปง. ธนาคารแห่งประเทศไทย สตง. สามารถอายัดธุรกรรมทางการเงิน พรรคการเมือง นักการเมือง ผู้สนับสนุนทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งนักการเมืองที่กระทำความผิดได้เลยทันที ท่านประธานเห็นมั๊ยครับ ถ้ากลไกแบบเดิมทำไม่ได้เป็นกลไกใหญ่ กลไกที่เป็นกระบวนการในการทำงานในพื้นที่เปลี่ยนไปเลยครับท่านประธาน ไม่มี กกต.จังหวัดอีกต่อไป เพราะ กกต.จังหวัดงานวิจัยของ 4 หน่วยงานนั้น ได้บอกว่ามีปัญหา มีผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้งจะไม่เหมือนเดิม จะไม่ได้ไปแนะนำตัวว่าฉันเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งจังหวัดนั้น ไปอยู่ตรงนั้น แต่เป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งที่ไปตรวจการเลือกตั้งแทบจะไม่มีใครคือผู้ตรวจการเลือกตั้ง เหมือนเป็นสายสืบครับ และมีอำนาจสิทธิเด็ดขาดทันทีที่จะรายงาน กกต. แล้วคณะกรรมการชุดใหญ่สามารถที่จะดำเนินการอย่างที่ผมเรียนท่านประธานไปแล้ว ด้วยกลไก ด้วยโครงสร้าง ด้วยอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนไป กรรมการก็ถกกันมาหลายวันแล้ว วันสุดท้ายก็ 3 - 4 ชั่วโมง ว่าที่เขียนนามันไม่พอ เราคิดที่จะให้ประเทศเป็นใหญ่เราจะทำเล็ก ๆ เรายังมาคำนึงถึงเรื่องเล็ก ๆ เราไปไม่ได้หรอก เราปฏิรูปประเทศไม่ได้ ก็เลยได้ความว่า จะต้องให้กลไกใหม่ที่จะต้องมาใช้อำนาจใหม่ คนใหม่ คนกลุ่มใหม่มาใช้อำนาจที่ให้อำนาจนี้ให้อำนาจอย่างมีพลังและสามารถปฏิรูปกระบวนการในการจัดการเลือกตั้งได้ ประการที่สองที่จะกราบเรียนท่านประธานก็คือว่าเราได้ใช้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา 273 ประกอบ 267 และคุณสมบัติมาตรา 222 และ 232 ประกอบกัน พิจารณาว่า สิ่งที่กรรมการได้เขียนมาทั้งหมดนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผมกราบเรียนท่านประธานว่า ในคณะกรรมการก็มีเลขาธิการร่างรัฐธรรมนูญ มี พ.ร.ท. อยู่ มีกฤษฎีกาอยู่ ปรัชญาทางกฎหมายแล้วว่าเป็นอย่างนี้ ซึ่งตรงกับพี่ๆ ทั้ง 3 คน ได้กรุณาพูดถึง มาตรา 273 ชัดเจนว่า เขียนแตกต่างกันในทัศนะผม แต่ ก.ร.ธ.เดียวฟังท่าน

ตอบเอง ท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมการเห็นว่ากลไกที่ให้ กกลด. ได้จุดใหม่เข้ามา บริหารกระบวนการในการจัดการเลือกตั้ง จะทำให้เจตจำนงของรัฐธรรมนุญที่จะได้กลไกใหม่ในการปฏิรูปประเทศนั้นบรรลุผลและมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ท่านได้หวังกับคณะกรรมการชุดปัจจุบัน ซึ่งพวกผมก็หวัง พวกผมก็ยอมรับเอาความคิดเห็นของพวกท่านไปเขียนในพรรค 2 ว่า หลอดนี้หมดวาระไป ก็ให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ ผมใช้ง่าย ๆ ภาษาง่าย ๆ จะได้ฟังเข้าใจว่า วิชาการไป สิทธิประโยชน์เหมือนเดิมไปจนกว่าชุดใหม่ที่ได้รับการสรรหาเข้ามาจับไม้ต่อกัน ท่านอาจจะหวังว่าจะเกิดประสิทธิภาพมัย ท่านอย่าลืมว่าเราไม่ได้ยุบสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด กลไกปกติยังมี เราไม่ได้ยุบสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับชาติ ยังมีกลไกที่เป็นเจ้าหน้าที่เป็นไม้เป็นมือในการทำงานอยู่ เขามีชุดความรู้ เขามีองค์ความรู้ รอคุนสมบัติที่ กรธ. ได้ออกแบบมาใช้ อำนาจที่ว่า ท่านประธานที่เคารพ ประการสุดท้ายที่จะกราบเรียนต่อท่านสมาชิก ต่อที่ประชุมก็คือ เราคิดใหญ่ในการปฏิรูปประเทศ เราปฏิบัติแบบเดิม กลไกแบบเดิม วิธีทำงานแบบเดิม เราหวังที่จะให้เกิดผลใหม่ ผมเชื่อว่าท่านสมาชิกตอบได้เหมือนผม ไม่มีทางเกิดผลใหม่ได้ กลไกแบบใหม่ที่ออกแบบโครงสร้างอำนาจหน้าที่ใหม่ กระบวนการในการทำงานแบบใหม่จะต้องเกิดผลใหม่อย่าง ที่รัฐธรรมนูญได้ตั้งเจตจำนงว่า เป็นประตูแรกของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จะสามารถลดการซื้อสิทธิขายเสียงลงมาอย่าง ที่เจตจำนงของรัฐธรรมนุญ ด้วยความเคารพ เสียงข้างน้อยเหมือนกันครับ ผมคิดว่าการนำที่ประชุมมาพูดไม่สุภาพสำหรับผมจะต้องเคารพในที่ประชุมเราจะต้องพูดกันด้วยเหตุผล นั้นประการที่หนึ่ง ประการที่สองกราบขอขอบคุณพี่ ๆ ที่ให้ความเมตตาแปรญัตติและก็ได้ให้ความเห็น ผมจะให้ กรธ. ที่เขาเขียนกฎหมายต่อไปนี้ ก็ฉบับ จะเป็นอย่างไรนั้น ได้ชี้แจงว่าอนาคตจะเขียนแบบไหน อย่างไร เป็นเรื่องของ กรธ. คงไม่ใช่เรื่อง กรรมการธิการชุดเราหรอกครับ กราบขอขอบคุณท่านประธานครับ

ประธาน

เชิญตัวแทนที่มาจากกรรมการร่างฯ ตอบให้ตรงคำถามนะครับ

ขอขอบคุณครับท่านประธาน ท่านประธานที่เคารพครับ ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติความจริงผมคงต้องใช้เวลาพอสมควรถ้าจะต้องตอบคำถามทุกคำถาม แต่เนื่องจากเรามีเวลาจำกัดก็เอาเฉพาะที่พอจะคลายกังวลของหลายท่านได้ ประการที่หนึ่ง เราใช้หลักอะไร หลายท่านบอกว่า เราไม่ได้ใช้หลักนิติธรรม ท่านประธานคณะกรรมการได้กรุณาช่วยตอบไปแล้วว่าหลักที่สำคัญอยู่ในรัฐธรรมนูญ ครับ ผมกราบเรียนสั้นๆ เป็นประโยคที่มีความหมายก็คือว่าเจตนารมของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญปรากฏอยู่ในคำปรารภของรัฐธรรมนูญ ต่อไปนี้ไม่ว่าจะเป็นเจตนารมของใคร โดยตัวกฎหมายเองปรากฏเจตนารมของกฎหมายอยู่ที่คำปรารภครับ แล้วเราใช้สิ่งนี้ในการตัดสินใจเมื่อกรรมการถึงจุดที่จะต้องเลือกในทางใดทางหนึ่งในวันนั้น ประการที่สอง อย่างที่ท่านประธานกรรมการได้เรียนไปแล้วว่าเราได้เปลี่ยนแปลงใหม่ ในทั้งตัวกรรมการ

(โปรดพลิก)

เอง โครงสร้างของคณะกรรมการการสรรหา เราให้ทำงานเต็มเวลา เราต้องการองค์กรอิสระแบบใหม่ มีคุณภาพแบบใหม่ ทั้งระบบขององค์กรอิสระโดยรวม รวมทั้งตัวองค์กรของ กกต. ดังที่ท่านประธานได้เรียนไปแล้ว ที่สำคัญที่สุดอีกประการที่ท่านประธานไม่ได้เอ่ยก็คือว่า ที่มาขององค์กรอิสระ เดิมถูกวิจารณ์ว่าไม่ยึดโยงกับประชาชน ในร่างใหม่นี้ได้ออกแบบที่ป้องกันปัญหาดังกล่าว ดังที่เราได้พูดกันในมาตราต้น ๆ เราเสียเวลาไปเกือบครึ่งวัน ทำให้เกิดระบบที่โปร่งใสขึ้น ใครจะครหา นินทา ใครว่าจะเอาใครมา เราไม่พูดหรอก แต่เรารู้ว่าระบบที่เราทำวันนี้ทำให้เปิดเผยมากที่สุด โปร่งใสมากที่สุด และตรวจสอบได้ อันนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อเรามีสิ่งนี้เกิดขึ้นในรัฐธรรมนูญ ความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ก็คืออยากที่จะเอากระบวนการสรรหานี้แหละ มาบรรจุไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งหมด เมื่อเรามีความมุ่งหมายแบบนั้น เหตุที่เราจะต้องทำเพราะอะไรครับ เพราะทำก็ต้องรับเป้าหมายใหม่ ที่ท่านบอกที่ท่านถามถึงก็คือเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญนั้นแหละ ทีนี้เมื่อรัฐธรรมนูญว่าอย่างนั้น กรรมการมีความมุ่งหมายว่าจะเอาระบบของการสรรหามาใส่ไว้เราก็เลยเสนอร่างเบื้องต้นมาตามที่ท่านทั้งหลายได้เห็นแล้ว คือให้คณะกรรมการสรรหามาชี้ว่าใครขาดคุณสมบัติและไม่มีคุณสมบัติ หรือบางคนเรียกว่า รีเซต แต่เวลาในการพิจารณาของคณะกรรมการ กรรมการได้คุ้มครองทุกอย่าง ท่านประธาน ดวงฯ ได้ลำดับให้เห็นเลยนะครับ ประโยชน์ของประเทศชาติ เป้าหมายอยากจะให้จัดการเลือกตั้งได้มีประสิทธิภาพอะไรต่างๆ สิ่งเหล่านี้ ก็ทำให้เกิดการตัดสินใจอีกแบบหนึ่งขึ้นมา และทีนี้คณะกรรมการถามว่า กรรมการร่างรัฐธรรมนูญหลังจากนี้จะเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระอย่างไร หลายท่านได้ถามขึ้นมา ผมกราบเรียนว่า ผมได้เรียนกับที่ประชุมคณะกรรมการไปแล้วว่า กรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะเสนอกฎหมายที่เหลือไปในทำนองลักษณะเดียวกันกับ กกต.ทั้งนี้อาจจะเหมือนกัน และไม่เหมือนกันมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงก็ได้ที่ผมเรียนในที่ประชุมคณะกรรมการไปแบบนั้นครับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์กรเหล่านั้นภารกิจ โครงสร้าง ที่ท่านประธาน ดวงฯ ลำดับไว้ให้เห็นแล้วว่า อย่าง กกต. ก็มีความแตกต่างไปรวมทั้ง สนธิสัญญาที่เราไปมีค้ำมั่นอะไรอยู่กับบางองค์กรที่จะต้องไปยึดโยงอยู่กับสนธิสัญญาที่เราไปทำไว้กับต่างประเทศ เหล่านี้เอามาพิจารณาหมด เพราะฉะนั้นบางองค์กรอาจจะมี ความคล้ายคลึง บางองค์กรอาจจะมี ความแตกต่างกันไปเลย เราได้พูดถึงความกล้าหาญ เขียนด้วยความกล้าหาญไว้ในกฎหมายหลายฉบับเราก็จะมีความกล้าหาญในการที่จะยืนยันความมุ่งหมาย และเจตนารมณ์ของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ปรากฏอยู่ในคำปรารภของรัฐธรรมนูญนี้ เพราะฉะนั้นถามว่า เจตนารมณ์มีความสำคัญอย่างไร ท่านครับ ผมไม่ใช่ นักกฎหมายโดยตรงและในกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหลายท่านไม่ได้เป็นนักกฎหมายโดยตรง จำนวนมากเป็นนักกฎหมายโดยตรงแต่เราเข้าใจตรงกันครับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ท่านทรงรับสั่งไว้ว่า กฎหมายต้องเป็นกฎหมายที่ดี และใช้ให้ถูกเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย จึงจะสร้างความดำรงและความยุติธรรมไว้ได้ ผู้ที่ต้องการจะใช้กฎหมายสร้างสรรค์ความสุขสงบ และความเป็นปึกแผ่นก้าวหน้าของประชาชนและบ้านเมืองจึงจำเป็นต้องสร้าง จะต้องรักษาวัตถุประสงค์อันแท้จริงของ

กฎหมายแต่ละฉบับไว้แนวแน่เสมอไปอย่างไม่มีประการใดๆ ที่จะมากัดขวางได้ พร้อมทั้งจะร้องรักษาอุดมคติ จรรยา ความสุจริต และมีเกียรติของกฎหมายไว้โดยรอบเคร่งครัด เสมอด้วยรักษาชีวิตของตน กฎหมายไทยจึงจะทรงคุณค่าและสมบูรณ์เป็นใบที่นำเชื้อถ้อยกาย้องไม่เปื้อนกฎหมายที่โบราณ ล้าหลัง คำถามก็คือว่า แล้วการเซตซ์ไว้หรือการให้ฟันไปของคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมดที่เกิดขึ้นโดยคณะกรรมการอยู่ในเจตนาสมัยของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่ ดังที่เรียนไปข้างต้นครับ ถ้าท่านดูจากเจตนาสมัย ซึ่งอาจารย์ ดวงฯ ได้สรุปย่อให้ฟังแล้วในคำปรารภเบื้องต้นของรัฐธรรมนูญผมคิดว่า ไม่ได้แตกต่างกัน อาจจะเป็นวิธีที่แตกต่างกันแต่เป้าหมายเหมือนกันเพราะฉะนั้นถ้าถามว่าเรายอมรับได้มั๊ย เรายอมรับได้ ท่านประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญท่านก็พูดประมาณต่อสภานี้ว่า อะไรที่ขอด้วยเหตุด้วยผล เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คณะกรรมการไม่ขัดข้อง เพราะอะไรครับ เพราะอำนาจสุดท้ายในการพิจารณามีได้มาจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ อำนาจสุดท้ายในการพิจารณาร่างกฎหมาย กฎหมายในสภาอยู่ที่ คณะกรรมการ ขอเรียนเพิ่มเติมว่า ก่อนที่จะมีมติเรื่องนี้ในวันนั้น คณะกรรมการได้คุยกันเรื่อง มาตรา 273 ดังที่ท่าน ก้าน ณรงค์ และใครหลายท่านได้ยกประเด็นขึ้นว่า สนช.หลายท่านมีความเห็นว่า 273 บัญญัติอย่างไรก็ได้ในทางกฎหมายลูก ผมก็ได้เรียนยืนยันถึงเจตนาสมัยและแนวทางของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่า วิธีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอมาปลอดภัย และคิดว่าไม่มีปัญหาเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องกังวลใจและไม่ขัดข้องที่ทางคณะกรรมการฯ จะพิจารณา ถ้าเห็นประเด็นอื่นว่าจะเป็นประโยชน์ของประเทศชาติเพราะว่าไรครับ เพราะบอกแล้วว่า เป็นอำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่จะพิจารณาได้พอพิจารณากันถึงประเด็นนี้ ด้านนี้ก็มีผู้แปรญัตติมา อยากจะให้คงอยู่ตลอด คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ยืนยันว่าให้ฟันไปตามเฉพาะคุณสมบัติ

ถอดเทป นาที 1.31 ถึงนาที 1.57

ท่านทั้งหลายที่เป็น สนช. ลองไปคิดดูซิว่าถ้าทำอย่างนั้น สู้มิให้ฟันไปทั้งหมดเลย จะไม่ดีกว่าหรือ จะมีปัญหาน้อยกว่าไหม วันนั้นก็คุยกันไม่จบประเด็นก็มีอยู่แค่นี้เอง พอเมื่อมีวันที่มีประเด็นสุดท้ายที่จะต้องคุยกัน ก็หันมาถามผมก็ยืนยันในฐานะคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่ากรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอแนวทางนี้ะครับให้คณะกรรมการสรรหามาชี้ แต่ถ้าในนามของคณะกรรมการในการที่จะหาทางออกร่วมกัน ผมบอกว่าวันนั้นไ้เราได้ค้ำกันประเด็นการพิจารณาในเรื่องนี้ทางออกก็มีอยู่ด้วยกัน 3 ทางก็คือว่า 1. ให้คณะกรรมการสรรหามาชี้ใหม่ ตามแนวทางคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ 2. ให้คงอยู่ตามที่ท่านผู้แปรญัตติ 3. ก็คือว่าให้ฟันไป

(โปรดพลิก)

ทั้งหมดเลย ค่ะ ผมเหตุผลที่ท่านอาจารย์ดวง น้ เรียนต่อท่านที่ประชุม ไปแล้วนะครับ เราได้ครอบ
 ครอบไว้ ประเด็นอย่างเดียวที่เราไม่ได้ดูนะครับ พี่วัลลภ ก็คือว่าใครใคร่ค้านกับใคร ท่าน
 คณะกรรมการฯ อันนี้ไม่ได้พูดเลย เป็นเรื่องเดียวที่ไม่ได้พูด ดูจากคุณสมบัติต่างโครงการ จบแค่
 นั้นใบที่สุด คณะกรรมการก็มีมติ ดังกล่าว ที่นี้ถามว่า โดยที่การเสนอแบบนี้
 ก็มีคนมาพูดในที่สาธารณะ เหมือนกันอีกว่า จำเป็นเมื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งผลไปทั้ง
 หมดแล้วเพื่อประโยชน์ทั้งหลายและความยุติธรรมเสมอหน้าหลังจากนี้คณะกรรมการร่าง
 รัฐธรรมนูญจะหรือรัฐสภาแห่งนี้ควรจะไปในมาตรฐานเดียวกันก็คือให้กรรมการองค์การอิสระ
 อื่นๆพ้นไปทั้งหมด จึงจะเป็นความยุติธรรม ท่านทั้งหลายครับ กราบเรียนอย่างนี้นะครับ
 คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จะทำอะไรต่อไป ในกฎหมายอื่น ผมได้เรียนไปแล้วว่า เราจะดูใน
 หลักเจตนารมณ์ที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญเป็นสิ่งสำคัญ ที่ท่านดวงได้พูดไปแล้ว ต้องประกอบดู
 โครงสร้าง คู่พันกรณีที่มีอยู่ ในระหว่างต่างประเทศและอื่นๆ ถึงจะตัดสินใจที่จะมาเขียน ด้วยเหตุ
 ด้วยผล แต่ทั้งหมดจะอยู่ในกรอบเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญ ถามผมบางฉบับเสร็จจำนวนอีกสัก
 ครึ่งหนึ่งยังไม่ได้เสร็จยังไม่ได้เขียนแต่ทั้งหมดก็จะเป็นไปตามนี้เพราะฉะนั้นผมคิดว่าโดยที่
 คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอมาก็ดีโดยที่คณะกรรมการกรรมาธิการได้ร่วมพิจารณาก็ดี เห็น
 ประโยชน์โดยอิง รัฐธรรมนูญเป็นสิ่งสำคัญ เราได้ตัดสินใจไปแบบนั้น และก็นำมาสู่ มติในที่สุด ซึ่งผม
 คิดว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ก็ไม่ได้เสียในจุดยืนอะไร ก็อยู่ในกรอบเจตนารมณ์ ของ
 รัฐธรรมนูญ ผมคาดหวังว่า ขอเรียนข้อเท็จจริงทั้งหมดนี้ และประกอบการพิจารณา
 ท่านทั้งหลายว่า มีสิทธิที่จะพิจารณา ตามดุลพินิจ ของท่าน แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเรามีความเห็น
 ตรงกันว่า เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ที่ปรากฏอยู่ในคำปรารภ ของร่างรัฐธรรมนูญเป็นเช่นนี้
 แล้วเราทั้งหลาย ก็ควรจะทำ กฎหมายออกไป ตามเจตนารมณ์ ของกฎหมายด้วยความสำคัญ ว่า
 เจตนารมณ์สำคัญอย่างไร ผมคิดว่าอันนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม กระทำให้ทุกสิ่ง ทุกอย่าง
 เป็นไปได้ด้วยความรอบคอบ ไม่มีปัญหาครับขอขอบคุณครับ ท่านสมาชิกครับผมจะขออนุญาต
 อย่างนี้นะครับ ถ้าท่านจะซักถามเพิ่มเติม กรณีจะยังไม่ได้รับคำตอบ แต่เหตุผลผมว่าทุกท่าน ก็ได้
 แสดง หมดแล้วนะครับ อยู่ที่ท่านสมาชิก จะใช้ดุลนะครับ เชิญครับสิ่งที่ผมจะสอบถามไปเป็น
 ประเด็นที่มาเชื่อมโยง 273 นะครับก็อยากจะให้ท่านตัวแทนของ กรธ. ให้ความเห็นที่ชัดเจนว่าการ
 สร้างเนื้อหา ใน พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้เพื่อที่จะเป็น การ set หรือที่เรียกว่าอะไร Set
 zero ของกกต. นะครับเป็นเฉพาะ กกต. แต่โดยลักษณะของเนื้อหาของพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญ นั้นในแต่ละองค์กร ก็อาจจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป มิใช่หมายความว่า นี่คือ
 มาตรฐาน ที่จะไป Set Zero ของทุกองค์กรขอให้ท่านยืนยันอีกสักนิดตอบไปแล้วครับท่านเจริญ
 ศักดิ์ตอบแล้วนะ หรือท่านใดจะตอบให้ชัดเจนเชิญครับ ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ
 ปกรณ์ ริมประพันธ์ คณะกรรมาธิการ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า 267 กับ 273 จะต้องพิจารณา
 ไปด้วยกัน เราคำนึงถึงประเด็น ที่พูดกันนี้ตั้งแต่ประเด็นแรกที่มีการทำรัฐธรรมนูญแล้วว่าจริงๆ
 แล้วการดำเนินการเกี่ยวกับองค์กรอิสระนั้น มีความแตกต่างกัน เพราะว่าโครงสร้างก็ดี อำนาจ

หน้าที่ก็ตีต่างๆ ของแต่ละองค์การบางองค์การเปลี่ยนบางองค์การก็ไม่เปลี่ยน บางองค์การก็เป็นไปตามพันธกรณีของกฎหมายระหว่างประเทศเพราะฉะนั้นมันจะเป็นมาตรฐานเหมือนกันคือจะเอามาตรฐานเหมือนกันก็ออกไม่ได้มีอีกอย่างหนึ่งคือถ้าออกจันเป็นแบบนี้ะครับจันนี้เป็นประเด็นที่ 1 ผมว่าเป็นอย่างนั้นก็แล้วแต่จะภาพแต่เรื่องผมขออนุญาตกราบเรียนในเรื่องของคุณสมบัติชนิดนี้จะครับว่าจริงๆ แล้วการออกกฎหมายแบบนี้ไม่มีถือว่าเป็นการออกกฎหมายย้อนหลังเป็นโทษพี่น้องประชาชนที่อยู่ที่บ้านฟังแล้วอาจจะเข้าใจผิดไปได้ผมกราบเรียนว่าการกำหนดในเรื่องของโครงสร้างของกฎหมายควรจะเป็นอย่างไร ชุดเดิมที่เข้ามาโดยชอบ จะอยู่ต่อไปหรือไม่ หรือไม่อย่างไร ทุกที่ที่ผ่านมา แม้กระทั่งสภาแห่งนี้เอง ก็จะพิจารณาถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ของประเทศชาติโดยส่วนรวมเป็นสำคัญนะท่านครับผมขออนุญาตยกตัวอย่าง กฎหมายซัก 2 ถึง 3 ฉบับ ในช่วงปี 59 ถึงปี 60 นี้เองเราก็มีกฎหมายทำนองนี้ สภาไม่ได้คำนึงว่า ใครเป็น ใคร แต่สภาคำนึงว่า ประโยชน์ของประเทศชาติจะเป็นอย่างไรในเรื่องของการ Set zero ถามว่าเคยมีไหมก็เคยมีครับไม่ใช่ไม่มีในช่วง 2-3 ปีนี้เรารองดูกฎหมายดูก็ได้หรือแม้กระทั่งเก่าไปกว่านั้นก็มีเพราะฉะนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กร แต่ละองค์กร และการดำเนินต่อไปครับท่านประธานครับ กราบขอบพระคุณครับ พอสมควรแล้วนะครับ ก็คงถึงเวลาที่จะต้อง ลงมติ แต่ว่าในกรณีนี้ มีทั้งกรรมมาธิการเสียงข้างน้อย มีทั้งผู้สงวนคำแปรที่หลายประเด็นก็เอามติแรกก่อนนะครับ จะได้ชัดๆ หน่อยนะครับมติแรกว่าผมจะถามว่า ถ้าท่าน เห็นว่า ควรจะมีการแก้ไข ควรจะมีการแก้ไขอย่างไร ก็ได้ก็ว่ากันไปอีก ค่อยไปว่าในรายละเอียดอีกทีหนึ่ง ถ้าท่านเห็นว่าควรมีการแก้ไข โดย รวม ให้ท่านกดปุ่มเห็นด้วย แต่ถ้าท่านเห็นควรว่าให้คงไว้ ตามร่างเดิมให้ท่าน กดปุ่มไม่เห็นด้วย เชิญครับท่านยุทธนา กราบเรียนท่านประธาน ผมยุทธนา ทัพเจริญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติกราบเรียนถามนะครับ ในการลงมติมาตรา 70 มีข้อความซึ่งคณะกรรมการแก้ไข เรื่องบำเหน็จตอบแทน ในประเด็นนี้ซึ่ง แยกเป็นคนละประเด็นกับที่ จะลงมติ ขอกราบเรียนถามว่า ในประเด็นส่วนนี้จะให้อภิปราย ตอนไหนครับผม ขอโทษนะครับในประเด็นไหน ในมาตรา 70 บอกไว้ว่าในเรื่องการให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทน ตามมาตรา 40 โดยให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่ง เพราะลาออก โดยให้คำนวณระยะเวลา ตั้งแต่วันโปรดเกล้า จนถึงวัน หยุดปฏิบัติหน้าที่ ประเด็นตรงนี้จะให้อภิปรายตอนไหน เพราะเนื่องจากเป็นมาตราเดียวกันที่จะให้ลงมติ ขอขอบคุณครับ ท่านจะอภิปรายใช้ไหมครับ คณะกรรมการแก้ไขก็อภิปรายได้ครับ เชิญครับท่านยุทธนาขออนุญาตกราบเรียนท่านสั้นๆ นะครับว่า ในการจะลงมติเช่นใด คนละประเด็นกับที่ผมจะอภิปราย เพราะเนื่องจากประเด็นที่จะอภิปรายเป็นกรรมมาธิการที่จะแก้ไข เรื่องบำเหน็จตอบแทน ทางผมมีความเห็นว่า บำเหน็จตอบแทนที่ว่า มันยังน้อยเกินไปเพราะเนื่องจากว่า คณะกรรมการชุดนี้ตอนที่มาสมัคร ท่านคาดหวังว่าจะอยู่ถึง 7 ปี ขณะเดียวกันเมื่อ อยู่ไปแล้ว กลับอยู่ไม่ครบ แล้วก็คนที่จะมาสมัคร ตรงนี้มองเห็นว่า เดิมส่วนใหญ่ ก็จะเป็นผู้พิพากษา อายุ 70 ปี ซึ่งสามารถทำงานที่อื่น ได้อยู่แล้ว แต่ก็ลาออก จาก 70 ปี มาอยู่ตรงนี้ และขณะเดียวกัน ก็ไม่สามารถอยู่ได้ครบทั้งนี้ทั้งนั้นเนื่องจากว่าไม่ใช่ความผิดของคณะกรรมการชุดนี้ มันเป็นเรื่องที่จะรับกับนโยบายที่จะ

(โปรดพิลา)

ปฏิรูปประเทศเพราะฉะนั้นเมื่อไม่ใช่ความผิดควรจะมีการพิจารณาการเยียวยาให้มากกว่านี้ก็ขอความกรุณาคณะกรรมการได้โปรดพิจารณาในส่วนนี้ด้วยครับเพื่อความเป็นธรรมขอขอบคุณครับ

โครงการให้คณะกรรมการให้ความเห็นหน่อยนะ ครับ เชิญครับ ขออนุญาตสมัครสำหรับ ในเรื่องของการที่เขียน ของการให้ได้รับสิทธิ ในการรับบำเหน็จตอบแทน ตรงนี้ก็ได้นำความในมาตรา 40 ซึ่งเป็นกรณี ปกติที่ กกด. พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ตามมาตรา 40 จะได้รับบำเหน็จตอบแทนอย่างไรอันนี้จะเป็นไปโดยหลักของการคิดคำนวณในเรื่องของบำเหน็จตอบแทนบำเหน็จตอบแทนโดยหลักของการให้เป็นการให้ตอบแทนในการทำเพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่ากรคำนวณจะคำนวณจากระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่เอามาคิดคำนวณระยะเวลาในการคำนวณว่าเขาดำรงตำแหน่งหน้าที่มาอย่างน้อยแค่ไหนเพียงใดแล้วนำมาคำนวณให้ถึงวันที่เขาหยุดปฏิบัติหน้าที่ซึ่งตรงนี้จะแตกต่างจากเงิน ค่าชดเชยในการ ออกจากงานต่างๆ เพราะฉะนั้นถ้าเราไปคิดหลักในการให้บำเหน็จตอบแทนที่ไม่ใช่แบบนี้ก็จะผิดไปจากหลักการ คิดของระบบการเงิน การคลังของรัฐ ในการให้บำเหน็จตอบแทนของบุคคล พอได้ นะครับ ท่านยุทธนา มีท่านใดประสงค์จะอภิปรายในประเด็นอื่นอีกไหมครับ เชิญครับ ท่านพระสีก กราบเรียนท่านประธานครับผมขออนุญาตสอบถาม ท่านคณะกรรมการโดยผ่านท่านประธาน ในข้อความที่ท่านคณะกรรมการแก้ไข ในมาตรา 70 ว่าให้ประธานกรรมการการเลือก ตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ มีผลใช้บังคับ ผลจากตำแหน่งนับแต่วันที่ พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ใช้บังคับ และให้ยังคง ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอยากสอบถามว่า คำว่า ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ผมมีข้อสงสัยดังนี้ครับว่า ในมาตรา 22 ของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีอำนาจหน้าที่ไว้มากมาย ตั้งแต่ วงเล็บ 1 ถึง วงเล็บ 10 โดยเฉพาะหน้าที่ตาม กฎหมายใหม่ซึ่งจะออก ในอนาคต เช่นพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือ พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง แต่ว่าในขณะเดียวกันมาตรา 16 วรรค 5 บอกว่า ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีการแต่งตั้ง กรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการที่เหลืออยู่ไม่ถึง 4 คนให้กระทำการได้แต่เฉพาะที่จำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อยากสอบถามว่า คำว่า ปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา 70 วรรคแรกหมายถึงว่ากรรมการรักษาการรวมทั้งท่านประธานมีอำนาจหน้าที่อย่างเต็มที่ตาม มาตรา 22 ถูกต้องหรือไม่ครับ ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับเป็นเช่นนั้นครับ ตามหลักการปฏิบัติหน้าที่ แทนโดยทั่วไป มีท่านใดอีกไหมครับ ไม่มีแล้วนะครับ เชิญครับ กราบเรียนท่านประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่เคารพ กระผมพลเอกมารุต ปัดโชติรัตน์สิงห์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผมได้ฟังท่านยุทธนา ขอภัยที่ได้เอ่ยนาม พูดถึงบำเหน็จ ตอบแทน ซึ่งวันนี้ถ้ากลับเราไหวตามตรา 70 เหมือนกับเป็นการ Set zero ไป ผมมีความคิดเห็นว่าเป็นความเป็นธรรมกลับทั้ง 5 ท่าน ควรจะมีบำเหน็จตอบแทน เพื่อเป็นการชดเชยให้กับเขา ยกตัวอย่างเช่น ก็มีอยู่ 2 ท่าน เท่ากับ 4 ปี อีก 3 ท่าน 7 ปี ถ้าเราชดเชยให้กับเขาเท่ากับว่า น่าจะเป็นประโยชน์ และไม่ทำให้เขาเสียสิทธิ์ ในวรรคที่ 2 ถ้าจะแก้ไข เพิ่มเติม ที่ว่าสุดท้ายของวรรคที่ 2 วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ก็จะแก้ไขเป็น จนครบวาระ สามเดือนไซของคณะกรรมการ แต่ละคน เพื่อพิจารณาครั้ง
 กรรมการก็ว่าอย่างไรครับ หรือว่าจะเอาแบบเดิม แบบที่แก้แล้วนะครับ ในกรรมการก็ยังคง
 เห็นว่า ควรที่จะได้รับในเรื่องของ ลักษณะเท่ากันกับ กรณีของคณะกรรมการในกรณีปกติในการ
 มาตรา 40 เพราะว่าเป็นกรณีตอบแทนในสิ่งที่เขาทำ มาทั้งหมดแต่ในการ ที่จะไปให้ชดเชย
 เบี้ยวยา ในสิ่งที่อยู่ข้างหน้าตรงนี้ มองว่า ลักษณะการทำงานมันยังไม่ได้ทำงาน ในวาระที่เหลืออยู่
 ในตรงนี้ ก็จะไปให้เงินตอบแทนในตรงนี้ น่าจะไม่ถูกกับหลักของ การเงินของประเทศ
 คณะกรรมการธิการก็ยืนยันจะแก้ตามเดิมนะครับ กระผมวัลลภ ประธานรัฐสภาสมาชิกสภา
 บัญญัติแห่งชาติ ท้าความทั้งเรื่องอยู่ที่มาตรา 70 เป็นสำคัญ ถ้าเป็นไปได้ท่านประธานควรจะหา
 มติตามมาตรา 70 วรรคหนึ่ง เสียก่อนว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยตามร่างเดิม เห็นว่าควรมี
 การแก้ไข เพราะผลจะนำไปสู่วรรค 2 เท่ากับสู่ร่างเดิมซึ่งทำให้จบเลย จึงผมขอเสนอว่าควรมีมติใน
 วรรคแรกก่อน ว่าเห็นด้วยกับร่างเดิมหรือควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม ขอขอบคุณท่านประธาน พอที่
 ผมเห็นว่ามันมีประเด็นที่ไม่ได้อภิปรายมาก ให้ไปที่เดียวเลยแต่ว่าถามมติ เดียวถามวรรคแรกก่อน
 นะครับท่านอาจารย์วัลลภไม่มีท่านใดขออภิปรายแล้วนะครับก่อนถามมติผมขอตรวจสอบองค์
 ประชุมก่อนนะครับ ขอทราบองค์ประชุมครับ จำนวนผู้เข้าประชุม 179 ท่าน ครบองค์ประชุมการ
 ถามมติ ก็จะถามในวรรคหนึ่งก่อน ถ้าผลของวรรคหนึ่งจะต่อไปถึงวรรคอื่นได้วรรคหนึ่งผมจะถาม
 อย่างนี้นะครับว่าถ้าท่านเห็นด้วยกับการแก้ไขโดยรวมทั้งกรรมการคือทั้งเสียงข้างน้อยและ
 สมาชิกที่สงวนไว้ เห็นด้วยแต่ถ้าท่านเห็นว่าควรจะให้คงไว้ตามวรรคหนึ่ง ตามร่างเดิม ให้ท่านกด
 ปุ่มไม่เห็นด้วย เชิญท่านลงมติได้เลยนะครับ ทบทวนคำถามใหม่เป็นการถามมตินะครับว่าถ้าท่าน
 สมาชิก เห็นด้วยกับการแก้ไขโดยรวม ยังไม่เจาะจงว่า ของกรรมการหรือ ของเสียงข้างน้อย
 หรือของผู้สงวนคำแปร ให้ท่านกดปุ่มเห็นด้วย แต่ถ้าท่านเห็นว่า คงไว้ตามร่างเดิม ไม่ต้องแก้ไข
 ตาม ใครซักอย่าง ให้ท่านกดปุ่มไม่เห็นด้วย เข้าใจนะครับ ปิดการลงคะแนนนะครับ ขอทราบผล
 ครับ จำนวนผู้เข้าประชุม 187 ท่าน เห็นด้วยกับการแก้ไข โดยรวมนะครับ 173 ท่าน เห็นควรให้
 คงตามร่างเดิม 8 นะครับ งดออกเสียง 6 ก็เป็นอันว่าสมาชิกมีมติกับการแก้ไขโดยรวม ในมาตรา
 70 วรรคหนึ่งต่อไปก็ต้องถามครั้งที่ 2 นะครับว่า ตอนนี้ท่านต้องมีการแก้ไขแล้วนะครับ ครั้งที่ 2 ก็
 จะเป็นการถามว่าถ้าท่าน เห็นด้วยกับ กรรมการ แก้ไขตามกรรมการเสียงข้างมาก ให้ท่านกด
 ปุ่มเห็นด้วย ถ้าท่านเห็นด้วยกับเสียงข้างน้อย หรือผู้แปรญัตติก็ให้ท่าน กดปุ่มไม่เห็นด้วย เอาอีกที
 นะครับเอาแบบกรรมการกดปุ่มเห็นด้วย แต่ถ้าเอาแบบอื่นซึ่ง มีอยู่ 2- 3 ทางให้กดปุ่ม ไม่เห็น
 แต่ถึงดออกเสียงได้นะครับ ลงคะแนนทุกท่านยังครับ ลงทุกท่านแล้วนะครับ ปิดการลงคะแนน
 ครับ จำนวนผู้เข้าประชุม 188 เห็นด้วยกับการแก้ไข ของกรรมการ 161 ไม่เห็นด้วย 15 งดออก
 เสียง 12 ก็เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับการแก้ไขของกรรมการ อีก 2 กลุ่มก็จะตกไปเลย
 นะครับ ก็อธิบายก็คือว่า ให้ Set Zero นะครับ จบมาตรา 70 ต่อไปนะครับเป็นการพิจารณาวรรค
 2 พอวรรคหนึ่งเป็นแบบนี้ก็จะมีผลต่อวรรค 2 พอสมควร แต่วรรค 2 ให้อภิปรายไปแล้วนะครับ มี
 มติเลยไหมครับ หรือมีใครประสงค์จะอภิปรายไหมครับ วรรคสองของท่านอาจารย์วัลลภครับท่าน

(โปรดบันทึก)

ประธานครับผมยังไม่แน่ใจว่า วรรค 2 เนี่ย ท่านยุทธนาหรือท่าน มารุตลุกขึ้น อภิปรายเมื่อสักครู่
 ประหนึ่งถ้าผมจับประเด็นไม่ผิดคล้ายคล้ายกับ ป้า ถึงที่เขยได้กับการชดเชยกับเขาเนี่ย ไม่น่าจะมี
 ยุติธรรมเพียงพอ เข้าใจอย่างนี้เนี่ย ครับ ไม่ทราบว่าการอธิบายอีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะได้มีมติได้
 เปลี่ยนเพิ่มอะไรก็ว่ามาขอคุณครับ ส่วนกรรมการก็ได้ให้เหตุผลแล้วครับว่า ไม่เพิ่มนะครับ ให้
 ตามที่แก้ไข ไว้อย่างเดิม ครับเพราะรายได้ลดครับ ตามมติได้โดยน่ะครับ ไม่ต้องตรวจสอบองค์
 ประชุมน่ะครับ ถ้าท่านได้เห็นด้วยกับการแก้ไข ของกรรมการในมาตรา 70 วรรค 2 ให้ท่านกด
 ปุ่มเห็นด้วย แต่ถ้าท่านเห็นควรให้คงไว้ ตามร่างเดิมให้ท่านกดปุ่มไม่เห็นด้วย น่ะครับเชิญครับ เชิญ
 ท่านลงคะแนนได้เลยครับอีกหลายท่านครับปิดการลงคะแนนครับขอทราบผลครับ จำนวนผู้เข้า
 ประชุม 185 ท่าน เห็นด้วย 165 ไม่เห็นด้วย 8 งคออกเสียง 12 ก็เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติ กับการ
 แก้ไขของคณะกรรมการในมาตรา 70 วรรค 2 น่ะครับ ต่อไปก็เป็นการถามในวรรคสาม ถ้าท่าน
 เห็นด้วยกับการแก้ไขของ กรรมการ ในมาตรา 70 วรรค 3 ก็ให้ท่านกดปุ่มเห็นด้วยน่ะครับ ครับ
 เชิญครับ เชิญท่านลงมติได้เลยครับ ปิดการลงคะแนนครับขอทราบผลครับจำนวนผู้เข้าประชุม
 187 ท่าน เห็นด้วย 175 ไม่เห็นด้วย 2 งคออกเสียง 10

ความเห็นของนายสุรินทร์ นาควิเชียร
ประธานกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เห็นว่า กฎหมายที่ออกมาภายหลังถ้ากระทบกระเทือนสิทธิบุคคล ก็ต้องไม่มีผลย้อนหลังไว้แต่เป็นการกระทบกระเทือนสิทธิเกี่ยวกับคุณสมบัติ ถ้าคุณสมบัติที่เขียนไว้ในกฎหมายชัดเจนก็ย่อมเป็นไปตามนั้น แต่ถึงแม้กรณีเกี่ยวกับคุณสมบัติ กฎหมายก็ยังคงถือขนาดที่ว่าบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเดิมอยู่ไปจนกว่าจะครบวาระต่อไป กฎหมายยังคงรองรับไว้เช่นนั้น กฎหมายที่ออกมาแล้วมีผลย้อนหลังมากระทบสิทธินั้นใช้ไม่ได้ โดยเฉพาะกฎหมายที่เป็นเรื่องในทางกฎหมายอาญานั้น คำพิพากษาศาลฎีกาจำนวนมากที่เคยวินิจฉัยชี้ว่าให้สามารถนำกฎหมายย้อนหลังมาบังคับใช้ในทางแพ่งได้ ตัวอย่างเช่น คนครอบครองที่ดิน ที่เป็นป่าสงวน หรือที่รกร้างว่างเปล่า หากครอบครองมาก่อนปี ๒๕๔๗ หรือว่าครอบครองมาก่อนมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับป่าสงวน ซึ่งเรายอมรับว่าเป็นที่ดินของรัฐแต่ต่อมารัฐออกเป็นกฎหมายเกี่ยวกับป่าสงวนแห่งชาติ หรือเป็นที่ดินที่จะต้องมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ยังไม่กระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลที่เขาอยู่มาก่อนโดยชอบก่อนที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับ และอีกตัวอย่าง กรณีที่ดินที่เมื่อก่อนได้มีการห้ามไม่ให้คนต่างด้าวถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินในประเทศไทย แต่ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ตามโฉนดของ พระเจ้ากรุงสยาม รัชกาลที่ ๕ มอบอำนาจให้คนต่างชาติ ที่เข้ามาทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทยได้ พอกฎหมายที่ดินออกมาภายหลังยังไม่ย้อนหลังไปยกเลิกเกี่ยวกับการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินของชาวต่างประเทศที่เป็นคนต่างด้าวเลย เพราะมันเป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของคนที่อยู่โดยชอบมาก่อน ดังนั้น ถ้าหากว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติหรือต้องโทษในทางอาญา ก็จะต้องรับรองสิทธิให้

โดยความเห็นของผมถ้าจะออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อไปกระทบสิทธิขององค์กรอิสระใด ก็ควรจะต้องออกบังคับใช้กับองค์กรอิสระทุกองค์กร เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๓ บัญญัติว่า “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(โปรดพิมพ์)

/การดำเนินการ ...

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

กล่าวคือเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประกาศใช้แล้วถ้าองค์กรอิสระใดอยู่ก็ต้องอยู่ทั้งหมด ถ้าพ้นก็ต้องพ้นทั้งหมด จึงเห็นว่าประเด็นนี้ เป็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และเป็นที่มาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องโต้แย้งและยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อตีความเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป